

EL FIGAROT

FAMILIA
TORRES

Desde 1870

Descobreix el llegat de la Família Torres al Penedès

Visites exclusives, maridatges i gastronomia de proximitat
en un entorn envoltat de vinyes

Tel. +34 93 817 73 30 - reserves@torres.es

www.torres.es

EDITORIAL

N'HEM FET 70: PER MOLTS ANYS, CASTELLERS!

La temporada 2018 ha estat marcada per la celebració dels 70 anys d'història de la colla. Entre els molts actes que vam organitzar, en van destacar tres d'especials, que ens van servir per retre homenatge i agrair a totes les persones, castellers, castelleres, entitats i col·laboradors, que al llarg d'aquests 70 anys han ajudat a fer créixer la colla dels Castellers de Vilafranca, i hi han cregut, fins a convertir-la, amb l'esforç de tots, en la millor de la història dels castells.

Dels actes del 70è aniversari, en va destacar l'actuació que vam fer a Can Cassanyes, la casa pairal del fundador de la colla, Oriol Rossell, i que va convertir aquest mític indret en una nova plaça de nou. Va ser una memorable jornada per recordar els nostres difícils inicis i homenatjar tots els castellers veterans i de llarga trajectòria dins l'entitat.

També va destacar la celebració a la plaça més castellera de la Diada del 70è aniversari, amb la presència de dues agrupacions històriques i ancestrals com són la Colla Vella dels Xiquets de Valls i els Nens del Vendrell, reeditant així un Sant Fèlix històric. Agraïxo a les dues entitats la seva bona predisposició i implicació.

Cap a finals de temporada ens hi vam lluir en un entranyable acte que va servir per homenatjar tots els castellers i castelleres que al llarg de la nostra admirable existència han coronat els castells de color verd.

El 2018 també ha estat un altre any marcat per la remodelació de Cal Figarot. Probablement ha estat el període de més complexitat dels tres anys de reformes. Va tocar focalitzar-nos en les entranyes del nostre local i renovar-les totalment, cosa que va afectar d'una manera important totes les nostres activitats i va exigir paciència per part de tothom. La celebració del Joverd també es va veure afectada per les obres, però ens va permetre descobrir un nou emplaçament que ens ofereix infinitat d'avantatges, precisament davant de Cal Figarot. Aquest serà l'espai definitiu per celebrar aquest certamen que, a partir del 2019, serà biennal. Els sacrificis del 2018 ens han servit per inaugurar oficialment la remodelació definitiva de la seu social el 2019. Tenim un local de gamma extra, per viure'l, tastar-lo i sobretot per gaudir de la seva confortabilitat, tant per a castellers com per a visitants i amics. Disfrutem del que tenim, valorem-ho i respectem-ho. És casa nostra, cuïdem-la.

És evident que, des del punt de vista dels castells, no va ser la nostra millor temporada. En aquest butlletí, hi trobareu anàlisis més detallades sobre el que va ser la temporada del 2018, però vull destacar que, malgrat tots els entrebancs viscuts, el 2018 vam ser l'única colla que vam descarregar quatre castells de gamma extra en una mateixa actuació, en la Diada de les Neus a Vilanova, i l'única colla que va descarregar castells de deu pisos. Ho vam fer a Vilanova, per Sant Fèlix, al Concurs i per Tots Sants. És evident que ens toca fer autocrítica constructiva, però també és cert que aquestes dades que he exposat ens han de servir perquè la nostra autoestima i el nostre esperit competitiu quedin immaculats. En els castells, com en tot en la vida, és impossible guanyar sempre i les dificultats de vegades van apareixent, però sí que és necessari creure-hi sempre i tenir el coratge d'intentar-ho en qualsevol circumstància.

Un any més hem estat al costat del nostre Govern i les nostres institucions, defensant sempre la democràcia, el dret a decidir i la llibertat d'expressió.

Vull agrair una temporada més la fidelitat de totes les empreses i institucions que ens han donat suport i múscul econòmic. És un plaer veure com el teixit empresarial i institucional veu en la nostra colla una entitat seriosa, fiable i exemplar, cosa que ens permet crear sinèrgies en benefici de tots.

El 2019 tenim molts objectius, però el principal és deixar la colla preparada per al 2020 en tots els aspectes i en cada una de les àrees. Créixer en nombre de socis i arribar al miler seria molt bo. No hi estem pas tan lluny. Això també ens permetria disposar de més gent als assaigs i actuacions.

Hem estrenat la nova xarxa d'assaig que ens permetrà augmentar la seguretat, element que és tan important per a tots els que estímem els castells.

Hem creat la figura d'una persona assalariada a càrrec de l'entitat. A causa del potent creixement que ha tingut la colla, es fa necessària per atendre el nostre dia a dia. Estem convençuts que la creació d'aquesta nova figura dins el nostre organigrama serà un encert, no en dubteu gens. També treballarem per protocolaritzar i posar en marxa les visites guiades a Cal Figarot, així com la resta d'activitats vinculades al nostre local.

Tal com vam dir a l'assemblea, ens comprometem a fer canvis en la direcció i gestió del nostre restaurant i hem buscat solucions per satisfer a tothom d'una manera equilibrada. Treballarem perquè el viatge a Califòrnia previst per al proper mes d'octubre sigui un èxit. I, posats a parlar d'objectius i somiar, fer un castell de nou a l'entrada d'ofici del dia de Sant Fèlix seria entranyable...

Compto amb el compromís i amb l'actitud positiva de tots vosaltres, amb les vostres ganes de treballar i de dedicar temps i esforç a la colla per fer que la temporada 2019 sigui extraordinària i assolim tot allò que ens proposem. I, com sempre, no estalviem res per ser els millors el dia de Sant Fèlix.

Visca els Castellers de Vilafranca!

JOAN BADELL
PRESIDENT DELS
CASTELLERS DE VILAFRANCA

 @BadellJoan

 **Vilafranca
del Penedès**

El Figarot
Butlletí dels
Castellers de Vilafranca
 Segona època
 Número 49
 Agost del 2019

Edita:
 Castellers de Vilafranca.
 Cal Figarot. General Prim, 11;
 Vilafranca del Penedès
castellersdevilafranca.cat

Consell de redacció:
 Pere Bolet, Francesc Bou,
 Xavi Carrasco, Júlia Car-
 rillo, Laia Colomé, Jordi
 Galtés, Montse Garriga,
 Raül González, Arnau
 Mañé, Dídac Salvadó, Biel
 Senabre, Josep Torreño i
 David Tudela.

Col·laboradors:
 Toni Bach, Joan Badell,
 Lúdia Blasco, Alba Esteve,
 Pere Ferrando, Miquel
 Gallart, Lluís Giménez,
 Ernest Giralt, Àngel Grau,
 Marc Izquierdo, Eloi Mi-
 ralles, Jordi Porta, Arnau
 Rafecas, Joan Reyes, Pep
 Ribes, Raül Romeva, Toni
 Rossell, Jaume Rosset,
 Antoni Santisteban, Laia
 Sonet i Maria Zapater.

Foto Portada:
 Marta Torres

Disseny original:
 Bildi, Martí Ferré
 i Agnès Simon
bildi.net

Maquetació i impressió:
 Gràfiques Kerpe SL.
 Pere el Gran 16,
 Vilafranca del Penedès

DL. B-29.663/86

Tots els drets reservats.
 © Castellers de Vilafranca
 © De les imatges i els
 textos, els seus respectius
 autors o drethavents.

AMB EL SUPORT DE:

AJUNTAMENT
 VILAFRANCA
 DEL PENEDÈS

Generalitat
 de Catalunya

Diputació
 Barcelona

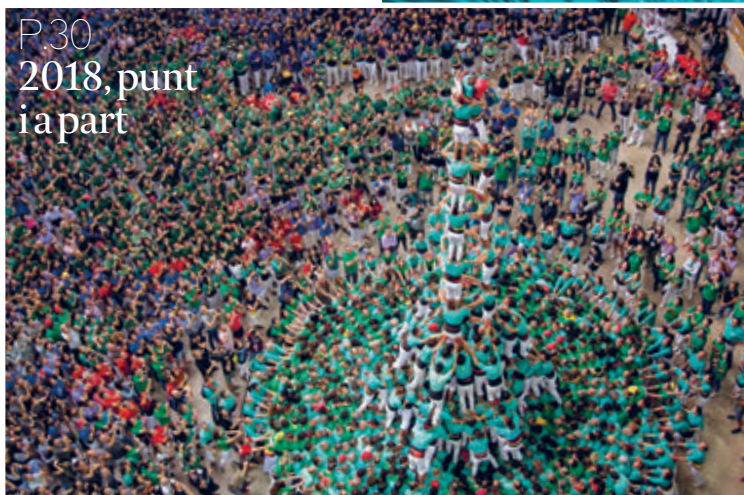
P.3
Editorial

P.5
Sumari

P.14
Qüestió de prioritats

P.18
**Somatotip, proporcionalitat
 i densitat òssia dels Castellers
 de Vilafranca**

P.22
**Noves dades de les fotos castelleres
 més antigues fetes a Vilafranca**

P.30
**2018, punt
 i a part**

P.82
Entrevista a Eloi Miralles

P.89
Mig segle de castells de vuit

P.94
**Cal Figarot, una seu
 a l'alçada de la colla**

P.100
Escalfament i castells

P.102
**Apunts per a una ruta castellera
 verda pels carrers de Vilafranca**

P.90
**És necessari el
 feminisme en una
 colla castellera?**

P.6
**Entrevista
 a Toti Viadiu**

P.10
**La torre
 va ser tres**

P.28
Només en fa 25

P.58
El 2018 en xifres

P.60
**2018. La temporada
 que sabíem que arribaria**

P.65
**Valors castellers;
 valors republicans**

P.76
70 anys per a tots els gustos

P.66
**Més de 100
 municipis
 d'arreu del món**

P.98
**Art a
 Cal Figarot**

P.107
Superverd

P.112
Soca-rels i Fidelitat castellera

P.114
En record de...

P.118
L'altra cara dels castells

La colla ha arribat
on ha arribat per
la disciplina dels
últims anys

JORDI VIADIU SANS, «TOTI» CASTELLER D'ARREL

Amb l'entrada de gent jove, s'ha canviat bastant la manera de fer. Ens hem especialitzat més. I jo crec que això és bo

ARNAU MAÑÉ

PERIODISTA DE RTV VILAFRANCA I DE RAC1. APASSIONAT DELS CASTELLS

[@arnaumane](#)

Va néixer a Vilafranca l'any 1974 i ja des de Jordi Viadiu Sans, Toti. Té 52 anys. Viu al Centre i és membre dels Castellers de Vilafranca des del 1994.

ARNAU MAÑÉ. Abans de parlar de castells, explica'm a què es dedica el Toti?

TOTI VIADIU. Jo em dedico a vendre pintura, des de fa uns anys. M'agrada el futbol, soc soci de l'Espanyol. De vegades penso que el fet de ser *perico* és una manera de ser resistent a tantes altres coses. Visc al centre i, a part dels castells, no faig gran cosa més.

AM. Com comença la teva relació amb els verds?

TV. Jo havia fet castells amb altres colles de Vilafranca. Coneixia gent dels Castellers de Vilafranca i vaig fer el canvi. Després d'un any sense fer castells, vaig venir a Cal Figarot, m'ho mirava i, de mica en mica, vaig passar del bar a la terrassa i de la terrassa a baix. M'anava posant als peus fins que vaig dir prou i vaig decidir que entrava. A la Festa Major del 94, vaig entrar a la colla oficialment i, passada la festa, van donar-me la camisa.

AM. Quines posicions has ocupat?

TV. Sempre he anat al peu. No he pujat mai. Només he parat un pilar de 4. M'hi sento còmode al peu.

AM. I més enllà de l'activitat castellera què has fet?

TV. M'he implicat en l'àrea social, des que hi havia el Joan Montserrat. No he estat mai a dins d'una junta, tot i que hi he ajudat puntualment. He anat una mica per lliure, col·laborant i ajudant, sobretot en l'àrea social. Quan hi ha alguna cosa, miro d'ajudar.

AM. Què creus que distingeix la nostra colla?

TV. Hi va haver un moment que vam fer un pas endavant i, a força de treball, hem aconseguit els nostres objectius. La colla ha arribat on ha

La televisió ha arribat als castells. No t'hi pots posar de cul; però ells també s'han d'adaptar al que volem fer

Hem de fer confiança en la gent que està al capdavant de la colla (sigui qui sigui)

arribat per la disciplina. Jo soc de la generació de la torre de 9, que va ser un punt i a part.

AM. *Hi ha algun casteller que t'hagi marcat especialment?*

TV. He admirat moltes persones. Sobretot aquells que pujaven quan jo vaig entrar a la colla perquè hi eren a les verdes i hi han estat a les madures.

AM. *I si haguessis de dir un punt feble de la colla...*

TV. La colla està per damunt dels noms de les persones. Som un grup de gent. Uns que són més bons pujant i uns altres que som més bons aguantant a terra. El que fa la colla és la gent, no els noms.

AM. *De fet, el nostre peu ha estat sempre un exemple.*

TV. Tota la colla ha sigut un exemple a seguir per a la resta del món casteller. El nostre és un peu patidor perquè, no ho sembla, però de vegades les passes *putes* allà sota. Que si tot va bé, disfrutes molt el castell, però si no... Això sí, jo crec que és molt bo, el peu que tenim.

AM. *Tu que has vist la colla els últims 25 anys, com te la imagines els propers 25?*

TV. Jo a hores d'ara ja la veig força canviada. Amb l'entrada de gent jove, s'ha canviat bastant la manera de fer de la colla. Hi ha més entrenament, la gent es cuida molt més i ens hem especialitzat més. I jo crec que això és bo. Si per fer castells es cobrés, no ho faries. Arribaria un moment que diries, 'fins aquí arribo'.

AM. *Amb quin moment casteller d'aquests anys et quedaries?*

TV. Segurament, amb el primer 3 de 10 amb folre i manilles de l'any 1998. El que vam descarregar, per Sant Fèlix del 2013, també em va marcar bastant.

AM. *Quin castell t'agradaria veure?*

TV. Podríem parlar del pilar de 7 sense folre, el 3 de 9 sense folre o el 4 de 10 sense manilles... Vull picar alt.

AM. *Creus que el món casteller va cap a la bona direcció?*

TV. Els castells s'han posat de moda i ens hi hem d'adaptar. Ha arribat la televisió, que sembla que ho domina tot, i tu has de mirar de cara a la televisió. No t'hi pots posar de cul i ho has d'anar trampejant; però ells també s'han d'adaptar al que volen fer les colles.

AM. *Creus que es pot mantenir aquest nivell tan alt d'exigència?*

TV. Arriba un punt que, per circumstàncies, una persona ha d'anar afluixant. De vegades s'ha de fer un pas al costat (no enrere) i sempre hi ha d'haver algú al darrere teu per anar empenyent.

AM. *Per què és tan important tenir una seu com Cal Figarot?*

TV. Una colla ha de tenir un cau, on et sentis com a casa. Venen de fora i flipen, és una enveja per a tot el món casteller: tant el pati, com la nau, el bar, la secretaria...

AM. *Un missatge final, a tenir en compte els propers mesos?*

TV. Tots aquests anys hi ha hagut caps de colla i presidents, amb el seu tarannà. Tothom ha intentat fer el millor per la colla. Havent vist com ha anat aquest any passat, hem de fer confiança en la gent que està al capdavant de la colla (sigui qui sigui). Nosaltres no som com els de Vallès. La colla la fa la gent, no només un nom. ●

LA TORRE VA SER TRES

Les últimes temporades han servit per mentalitzar la colla que no és descabellat estrenar el castell de deu a Vilanova. Qui sap si d'aquí no gaire, igual que va passar amb la torre de 9, veiem el primer 3 de 10 amb folre i manilles de la temporada abans de la diada de les Santes de Mataró. El que és clar és que el límit ens el posem nosaltres..

ANTONI SANTISTEBAN MORENO
CASTELLER, ENGINYER I ALGUNA
COSA MÉS....

 @tonyu_sm

El 3 de 10 amb folre i manilles s'ha convertit en la nostra torre de 9 amb folre i manilles.

La torre de 9 amb folre i manilles és un castell difícil que temporada rere temporada hem aconseguit fer molt nostre. Aquesta estructura ens ha donat moltes alegries, i no parlo només de la diada de Sant Fèlix de 1995 o dels concursos de castells de 1996 i 1998. El nivell de confiança en la torre de 9 és tan alt que durant la temporada 2018 el vam descarregar fins a tres vegades després d'una caiguda.

El treball de tronc durant els assajos de dilluns, els folres a terra de dimecres i divendres i també els peus, no sempre colossals, de divendres, no són només algunes de les claus destacades d'aquesta estructura. L'assaig específic de tronc ens va permetre tant descarregar per primera vegada a la història la torre de 8 l'any 2010 com fer un canvi de xip amb el 3 de 10 amb folre i manilles l'any 2010, gràcies als folres i peus.

REBAIXAR PES

Aquella temporada, la del 2010, veníem d'una Diada de Sant Fèlix amb dues caigudes i primer l'intent de torre de 9 amb folre (després vam descarregar una vegada més la torre de 9 amb folre i manilles) i després un intent molt amarg de 3 de 10 amb folre i manilles. Això va fer veure a la Tècnica que feia falta un canvi de mentalitat urgent. Com podia ser que després d'una caiguda poguéssim respondre amb una torre de 9 amb folre i manilles i, en canvi, el 3 de 10 se'ns creués tant?

L'estructura de tres estava molt maca pel que fa al tronc, però el peu patia excessivament. La solució que es va trobar va ser la de rebaijar pes de manilles i sobretot de folre perquè el peu pogués treballar més còmode i no estar al límit abans de sonar gralles. Si, a això, hi sumem algun canvi més i la campanya i les

trucades que es van fer per assegurar un bon peu (fins i tot va venir la Santboiana), els ànims i l'expectativa era alta de cara a Tots Sants.

La diada va començar amb un altre intent de 3 de 10 amb folre i manilles. En aquella ocasió, però, la sensació era totalment diferent. El peu, d'una manera pràcticament unànime, es va sentir especialment còmode i tothom es va mostrar molt animat per repetir el castell. No havíem pres mal, per tant, el vam repetir. Aleshores va quedar en carregat, la colla va esclatar amb eufòria tot i quedar un regust agredolç, ja que tothom sabia que aquell 3 de 10 havia estat diferent.

ES DESCARREGA EL 3 DE 10

L'any 2012 arrancava un nou projecte. La Tècnica va considerar que el millor per fer el 3 de 10 era deixar-lo descansar un any. Els fruits d'aquesta estratègia es van recollir un any després, per la diada de Sant Fèlix. Després de quinze anys, vam aconseguir descarregar el primer 3 de 10 amb folre i manilles de la nostra història. A més, vam repetir la gesta per Tots Sants, fet que va permetre que igualéssim el nombre de castells de deu descarregats dels Minyons de Terrassa i, a sobre, ens convertíem en la primera colla que en descarregava dos durant la mateixa temporada. Tot per acabar arrodonint una temporada estratosfèrica, amb tan sols una caiguda (l'intent de 4 de 10 amb folre i manilles de la diada de Tots Sants).

Tres anys més tard, l'any 2016, veníem de descarregar ni més ni menys que deu torres de 9 amb folre i manilles en una temporada. Veient que la torre estava tan interioritzada, la Tècnica es va plantejar el repte de portar-la a Sant Quintí, gairebé dos mesos abans del que és habitual. D'aquesta manera podíem arribar a la Diada de Festa Major de Vilanova amb quatre torres de 9 a la butxaca i així afrontar el segon repte de la temporada: descarregar-hi el 3 de 10.

La diada va començar d'una manera immillorable. Descarregàvem la cinquena torre

L'alegria dels membres del tronc descarregant el 3 de 10 per Sant Fèlix del 2018.
Foto: Marta Torres

La torre de 9 ha servit d'avantsala del 3 de 10. Aquest castell ha permès debutar molts joves i fer un bon rodatge dels diferents equips que componen rengles i formatgets del folre i les manilles del 3 de 10. És un castell clau per poder plantejar qualsevol estructura emmanillada

instal·lacions tècniques
enginyeria
serveis energètics

instatec

 instatec
enginyeria

Assessorament tècnic
per legalitzacions
d'activitats, d'instal·lacions
tècniques i d'obres

 instatec
instal·lacions
tècniques

Instal·lacions tècniques
en habitatges, locals comercials
i establiments industrials

 instatec
serveis energètics

Assessorament
per a l'estalvi energètic
per empreses i particulars

fenie Energía
EMPRESA DELEGADA

Contracta els teus subministraments
amb nosaltres al millor preu!

Electricitat

Gas

Il·luminació

Movilitat

Autoconsum

de 9 amb folre i manilles de la temporada i seguidament aconseguíem que la plaça de la Vila de Vilanova es convertís en plaça de deu descarregant-hi el 3 de 10 amb folre i manilles (el més matiner de la història).

Aquell 3 de 10 va ser el primer dels sis descarregats durant la temporada 2016 i permetia arribar llestos per afrontar el tercer repte de la temporada: el 4 de 10 amb folre i manilles per la diada de Sant Fèlix. Aquell 30 d'agost, tot i que el 4 de 10 va quedar en carregat, vam descarregar-hi el tercer 3 de 10 de la temporada. Unes setmanes més tard, aconseguíem descarregar els dos castells de deu durant el que va suposar el nostre onzè Concurs de Castells.

El 2016 acabava amb set castells de deu descarregats, sis 3 de 10 i un 4 de 10. Mai ningú ha aconseguit descarregar tants castells de deu durant una mateixa campanya. Només durant els últims tres anys hem aconseguit descarregar tants 3 de 10 com la resta de colles juntes durant tota la seva història.

CLAUS DE L'ÈXIT

Es fa molt difícil parlar de la clau de l'èxit del 3 de 10 amb folre i manilles. Es podrien trobar molts aspectes que han contribuït a consolidar aquest castell i encara en faltarien.

La canalla ha estat vital per haver assolit tants castells de deu durant les últimes temporades. Evidentment, també és un èxit de tots els equips de canalla i diferents col·laboradors.

El fet de treballar tant l'estructura del tres, l'any 2016, va ajudar el tronc a acostumar-se a les adversitats. Les proves de 3 de 8 per sota segurament no les valorem prou, ja que només en vam veure dos a plaça. Aquestes proves també aportaven al tronc recursos i rodatge, per si les coses anaven maldades al 3 de 10.

La torre de 9 ha servit d'avantsala del 3 de 10. Aquest castell ha permès debutar molts joves i fer un bon rodatge dels diferents equips que componen rengles i formatgets del folre i les manilles del 3 de 10. És un castell clau per poder plantejar qualsevol estructura emmanillada.

Totes les tècniques han procurat vetllar pel peu. Durant els últims anys s'ha passat de prioritzar la dimensió de les rengles del peu a assegurar que aquestes estiguin ben falcades, sobretot en posicions clau (com es va aconseguir per Tots Sants de l'any 2012).

Durant les últimes temporades s'ha treballat el peu del 3 de 10 d'una manera constant. Si som suficients, fem el peu; si no som prou gent, fem una part del peu a les barres. D'aquesta manera, s'ha aconseguit anar a plaça amb més rodatge també per als castellers del peu. ●

A dalt, figuereta a la torre de 9 descarregada per la Festa Major de Vilanova el 2018.

Foto: Toni Solé

Els segons i el peu preparant-se per fer el 3 de 10 de la Diada de Sant Fèlix del 2018.

Foto: Bet González Dopico

El treball del folre descarregant el 4 de 9 amb folre a Les Santes de Mataró del 2018. Foto Toni Solé

Els indicadors de salut al món casteller són desfavorables. El 2018, malauradament, va corroborar aquesta tendència a l'empitjorament. Però el més preocupant és que no sembla que això estigui comportant canvis clars de conducta que convidin a ser optimistes.

JAUME ROSSET I LLOBET
METGE TRAUMATÒLEG I DE L'ESPORT
DIRECTOR CIENTÍFIC I MÈDIC DE LA
CCCC (2006-2012)

Fa temps que ho dic: no anem bé. Les dades de sinistralitat castellera, des de fa un temps, empitjoren i no s'albiren iniciatives prou potents que em facin pensar que les coses poden canviar significativament a curt termini. Soc conscient que m'estic fent pesat i això comporta que, molt possiblement, estigui perdent audiència i capacitat d'influència. Però hi ha dos fets que m'empenyen a seguir insistint-hi: les dades del 2018 són les pitjors que mai hem tingut i, sobretot, pel fet que em sento parcialment responsable de la situació actual que viu el món casteller.

LES DADES

Hi ha una xifra del 2018, molt bàsica però que és un bon indicador de salut, que ja ens posa en alerta i ens fa intuir que les coses no van anar bé la temporada passada. Així, si mirem quina va ser l'eficàcia de les colles a l'hora d'alçar construccions, veiem que es va trencar la tendència de millora que s'havia experimentat els darrers anys. Es tracta d'un dels pocs indicadors positius que encara quedaven i que, a alguns, els permetia alleugerir una mica les males notícies que les altres dades ens donen. Així, si a la temporada 2017 s'havia establert un nivell mai vist de només un 3.2% dels castells caiguts, la passada temporada vam fer un pas enrere significatiu amb un 4,1%.

La resta de paràmetres, que ja eren preocupants en les anteriors temporades, van seguir empitjorant durant el 2018. Per no avorrir-vos amb dades i més dades (que tampoc tinc gaire la sensació que acabin impressionant a ningú) només us mostraré les més significatives. La temporada anterior dèiem que el nombre de lesions que es produïen per cada caiguda havia anat augmentat des del 2010, passant d'1,17 al 2,15 el 2017. Cada cop caïem menys però cada cop les lesions són més freqüents. La tendència no va canviar el 2018 i vam arribar a un nou màxim his-

tòric de 2,27. Això seria menys preocupant si, malgrat que cada cop hi ha més lesions per caiguda, aquestes fossin cada cop menys greus. Però aquí els indicadors tampoc són gens favorables. Mentre que la proporció de lesions greus el 2014 era del 4,90% i el 2017 ja ens posàvem les mans al cap per haver arribat al 6,83%, el 2018 es va superar encara aquest sostre amb un 7,05%. Per últim, i potser la dada més alarmant de totes, és el fet que la proporció de lesions que afecta la canalla s'ha disparat els darrers tres anys representant el 16,58% el 2016, el 20,08% el 2017 i el 22,75% el 2018.

LA RESPONSABILITAT

És cert, i seria injust no destacar-ho, que hi ha colles que estan treballant molt bé, tant des del punt de vista de l'eficàcia en els castells portats a plaça com en les estratègies preventives que apliquen. Això es tradueix en colles que acaben la temporada amb menys caigudes i menys lesionats que els anys anteriors. Però tinc la sensació que, en reconèixer la bona feina que fan algunes colles estem donant una falsa quartada per a moltes altres. Formacions que clarament haurien de millorar s'agafen en la part del discurs en què alabem les que treballen bé i s'autoenganyen pensant que es tracta de la seva colla. Això, sens dubte, les allunya de la possibilitat de fer autocrítica i millorar. Així, quan llegiu aquest article, recordeu que, amb molta probabilitat, quan diem que cada cop caïem més, que les caigudes provoquen més lesions, que les lesions cada cop són més greus i que afecten en major proporció la nostra canalla, penseu que molt possiblement estem parlant de la vostra colla, ja que són una majoria les que han empitjorat els seus indicadors. I no es tracta d'un canvi puntual; d'una mala temporada. Estem parlant d'una tendència progressiva i sostinguda que es detecta des del 2012; set temporades seguides anant a pitjor. I us diré encara més. Si hi ha alguna colla que es queda tranquil·la pel fet que no ha tingut cap lesió greu darrerament val més que no es faci il·lusions. Les dades ens indiquen que, si les lesions es concentren en algunes colles

Si a la temporada 2017 s'havia establert un nivell mai vist de només un 3.2% dels castells caiguts, la passada temporada hem fet un pas enrere significatiu amb un 4,1%

Percentatge de caigudes

ANY

2010	4.7%
2011	4.9%
2012	4.2%
2013	4.6%
2014	4.2%
2015	4.1%
2016	4.4%
2017	3.2%

2018
4.1%

Nombre de lesions per cada caiguda

ANY

2010	1.17%
2011	1.33%
2012	2.03%
2013	1.75%
2014	1.98%
2015	2.05%
2016	2.10%
2017	2.15%

2018
2.27%

Proporció de lesions que són greus

ANY

2010	8.49%
2011	7.75%
2012	6.43%
2013	4.91%
2014	4.90%
2015	5.65%
2016	6.58%
2017	6.83%

2018
7.05%

Proporció de lesions que afecten la canalla

ANY

2010	-
2011	-
2012	-
2013	-
2014	18.68%
2015	17.98%
2016	16.58%
2017	20.08%

2018
22.75%

Si pertany a una colla que no ha patit cap ensurt les darreres temporades no arribis a la conclusió que ja ho esteu fent prou bé. El més probable és que la baixa incidència de lesions greus sigui més una sort que no pas el resultat d'unes millors pràctiques

A dalt, el doctor Jaume Rosset en una ponència del Fòrum Ramonet, organitzada durant els actes del 70è aniversari de la colla.

A baix, moment de la caiguda del 5 de 9 amb folre intentat a la Diada de Tots Sants del 2018.

Foto: Dave Windwatcher

més que en unes altres, no és tant perquè aquestes ho fan molt pitjor sinó perquè han estat menys de sort. Les lesions greus, com sabeu, no són gaire freqüents als castells (bé, potser aviat haurem d'anar canviant el discurs si seguim així!). En estadística, quan un succés és poc habitual, no podem establir relacions causa-efecte fins que no hem aconseguit un volum prou alt de casos. Per tant, si pertany a una colla que no ha patit cap ensurt les darreres temporades no arribis a la conclusió que ja ho esteu fent prou bé. El més probable és que la baixa incidència de lesions greus sigui més una sort que no pas el resultat d'unes millors pràctiques.

Quines són les causes d'aquest deteriorament de la salut del món casteller? Segurament són múltiples i diferents per a cada colla. És més, fins i tot en podríem arribar a trobar algunes d'externes i complexes com el context sociopolític que vivim. Tot i així, el que sí que estem en condicions d'assegurar és que l'empitjorament no és degut que cada cop es fan més castells i més difícils. Ho constata el fet que, tant el nombre global de construccions alçades com els de nou i gamma extra (que són els castells que generen major nombre de lesions i de més gravetat) estan en recessió des del màxim assolit el 2014.

Veig la situació del món casteller força propera al que està passant amb l'escalfament global. Les dades recopilades pels científics mostren que no anem bé. El temps està boig, el desglaç és inqüestionable, cada cop hi ha més desastres "naturals" i més població afectada per aquests canvis. Hi ha gent convençuda i militant que intenta capgirar la dinàmica. Els mandataris mundials fan cimeres on estableixen protocols amb acords d'acció. Però les grans inèrcies, els interessos geoestratègics i polítics, la necessitat de seguir creixent econòmicament i mantenir llocs de treball fan que, en termes generals, res remarcable no estigui millorant. Tothom espera que els canvis els facin els altres o els seus successors. I els indicadors segueixen empitjorant, encara que alguns fins i tot s'atreveixen a negar les dades existents. Tot

apunta que deixarem als nostres fills un món clarament pitjor al que ens vam trobar.

I com hem arribat a aquesta situació, al món casteller? Doncs jo penso que de la mateixa manera que està passant amb el canvi climàtic: donant més importància al "rendiment casteller" (mantenir el volum de camises, el nivell de la colla, el nombre d'actuacions, el catxet...) que no pas a la seguretat. Per a mi és molt demostratiu veure com, durant el 2018, cap colla de les considerades capdavanteres es va sumar al projecte d'estudi de la soca a l'antiga. Si parles amb cadascuna d'elles segur que et donen motius sòlids per no haver-s'hi sumat però, en definitiva, tot acaba resumint-se en una qüestió de prioritats. Si tens altres problemes que consideres més urgents a resoldre, la inversió en més seguretat perd posicions en el teu programa d'accions.

RELAXACIÓ

A tot això, s'hi suma (aquí ve la meva autocrítica i el perquè de la meva croada per intentar canviar la tendència) la relaxació que viu el món casteller en temes de seguretat. Amb la voluntat de convèncer la població general que els castellers treballem amb rigor i seny, hem difós un relat (basat en dades científiques que hem anat recollint amb el temps) tranquil·litzador que, sota el meu punt de vista, ha acabat tranquil·litzant més els castellers i els seus dirigents que la població general, que és aquí on anava realment encaminat el missatge. El meu relat us ha portat a creure que els castells "no tenen risc". I, si penses que no tenen risc, no cal que emprenguis mesures protectores. El cas, el terra atenuant, les xarxes d'assaig... (la ciència i la tècnica posada al servei dels castells) encara ha potenciat més la sensació que ja ho tenim tot resolt. Aquests aspectes de seguretat passiva són un bon avanç, i tant que sí. Però no hem d'oblidar que serveixen de poc si no els utilitzem bé (es veuen cascs mal ajustats a un munt d'actuacions) o si ens fan oblidar les mesures actives (pinyes dimensionades a l'alçada del castell, correcte muntatge i col·locació dels castellers a la

pinya, res de celebracions mentre no sigui tothom a terra, voltar adequadament les proves a l'assaig, fer nous estudis que permetin millorar l'eficàcia de les pinyes...).

Tenim molta feina per fer. Però tinc la sensació que les colles esperen que la feina la faci algú altre; una altra colla; la propera tècnica. Un bon exemple és el tema de la protecció cervical. Molt possiblement el collaret cervical trigarà encara a arribar (si és que acaba arribant). Però sembla que la feina de les colles hagi de ser, essencialment, esperar que arribi. Tant si acabem tenint un collaret eficaç com si no, hem de treballar, a assaig i a plaça, per assegurar-nos que tothom adopta la millor postura possible del cap i els braços per evitar lesions; cal anar fent estudis que ens permetin saber quins són els mecanismes pels quals ens lesionem i com podem protegir-nos més eficaçment.

Com s'ha de revertir aquesta situació i qui ho ha de fer? Per mi la resposta hauria de ser clara: les tècniques i les juntes de les colles. Però, tal com veig el món casteller, a dia d'avui confio més en l'actitud dels castellers anònims que no pas en els seus dirigents. Hem de ser molt més exigents amb ells en aspectes de seguretat. Demanar-los que, per comptes de centrar el seu projecte a augmentar la massa social, aconseguir un millor local d'assaig, realitzar viatges a l'estranger o aconseguir un determinat castell (tot molt respectable, és clar que sí) que proposin un programa de treball centrat a aconseguir tenir menys lesionats. Estic segur que un programa que giri al voltant de la seguretat, indirectament, permetrà assolir una bona part dels altres objectius. ●

SOMATOTIP, PROPORCIONALITAT I DENSITAT ÒSSIA DELS CASTELLERS DE VILAFRANCA

Ponència presentada al “ISAK’s WORLD CONFERENCE”.

Santiago de Chile, juliol 2018.

Figura 1. El 3 de 10 amb folre i manilles descarregat per la diada de Tots Sants del 2018. **Foto:** Josep Paredes

JORDI PORTA^{1,3}, SILVIA SABATÉ^{2,3}, ARIADNA PUJOL³, FOIX MARTÍN³, ALBERT SOLÉ^{4,5}, ALFREDO IURUTIA⁵ I JOSEP PANYELLA⁶

(1) Dr. i Catedràtic en Ciències de l'Activitat Física i Esport (INEFC, Barcelona). Antropòmetrista Criteri de la ISAK i president honorari de l'Escola Catalana de Cineantropometria (ECC). (2) Metgessa pediatra. (3) Membre de la colla Castellers de Vilafranca. (4) Lliciat. INEFC. (5) PhD INEFC, director de l'ECC. (6) Metge, director de Serveis Mèdics Penedès (SMP).

INTRODUCCIÓ

Els castells o “torres humanes” que s'aixequen en moltes festes arreu de Catalunya són, a més a més d'un *Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat* (UNESCO 2010), unes manifestacions esportives impressionants que, amb el lema “força, valor, equilibri i seny”, exigeixen als seus participants o castellers unes capacitats morfofuncionals de gran nivell i específiques segons el pis (fins a un màxim de 10) que ocupen (fig. 1)¹. Com que no hem trobat cap treball cineantropomètric en aquest àmbit, creiem pot ser d'interès general i científic estudiar la mida, la forma, la proporció i la composició corporal d'un grup de castellers de la colla Castellers de Vilafranca (CdV), amb la finalitat d'optimitzar el seu rendiment i reduir el risc inherent a la realització dels castells²⁻⁹.

A causa de la gran diversitat d'edats (5-55 anys), pesos (19,0-111,0 kg) i gènere entre els membres de la colla CdV, en aquest primer estudi només s'han pogut analitzar els castellers del tronc del primer, segon, tercer i quart pis.

Paraules clau: “castellers”, cineantropometria, densitat òssia.

OBJECTIU I METODOLOGIA

L'objectiu general de l'estudi és valorar el somatotip, proporcionalitat i densitat òssia dels castellers de la colla CdV.

La metodologia seguida va ser la següent: prèvia firma d'un consens informat, es van avaluar antropomètricament (“full profile”) i densitomètricament (DXA, G.E. Lunar Prodigy, 2006), 35 castellers: Edat =

34,7 ± 11,6 anys; massa corporal = 79,2 ± 13,6 kg; estatura = 173,6 ± 8,6 cm; envergadura = 179,2 ± 10,5 cm; IMC = 26,3 ± kg/m²

La valoració antropomètrica es va fer seguint els requeriments de la International Society for the Advancement of Kinanthropometry (ISAK)¹⁰ per un dels seus antropòmetristes criteri (nivell 4). L'error tècnic de mesura (ETM) intrapersonal dels 4 plecs cutanis utilitzats per a la quantificació del somatotip va ser: 3,82 ± 0,72.

L'anàlisi descriptiva estadística, realitzada amb el programari SPSS-17, es presenta amb els valors mitjans (X) i desviació estàndard (DE) analitzant la normalitat de les dades amb el test de Kolmogorov-Smirnov. Els resultats van ser comparats amb el “t-test” i correlacions (r i coeficient de determinació r²) per a mostres independents (p < 0,05).

RESULTATS

Somatotip. La taula 1 mostra els valors dels components *endo*, *meso* i *ectomòrfic* dels diferents grups de castellers estudiats segons el pis ocupat; des del primer pis (peu) fins al quart. Així mateix, es constata la dispersió morfogènica del somatotip mitjà (SAM) de tots els castellers (n = 35) pel que fa als diferents grups o pisos. Els valors del SAM < 2,0, signifiquen que els grups de castellers estudiats no són significativament diferents. Quant a la seva situació en una somatocarta, s'aprecia una similitud amb esportistes d'especialitats que, com el futbol americà o el rugbi, requereixen d'una gran massa muscular (MM)¹¹. No obstant això, i tenint en compte les característiques i necessitats intrínseques de la construcció

Pot ser d'interès general i científic estudiar la mida, la forma, la proporció i la composició corporal d'un grup de castellers de la colla Castellers de Vilafranca, amb la finalitat d'optimitzar el seu rendiment i reduir el risc inherent a la realització dels castells

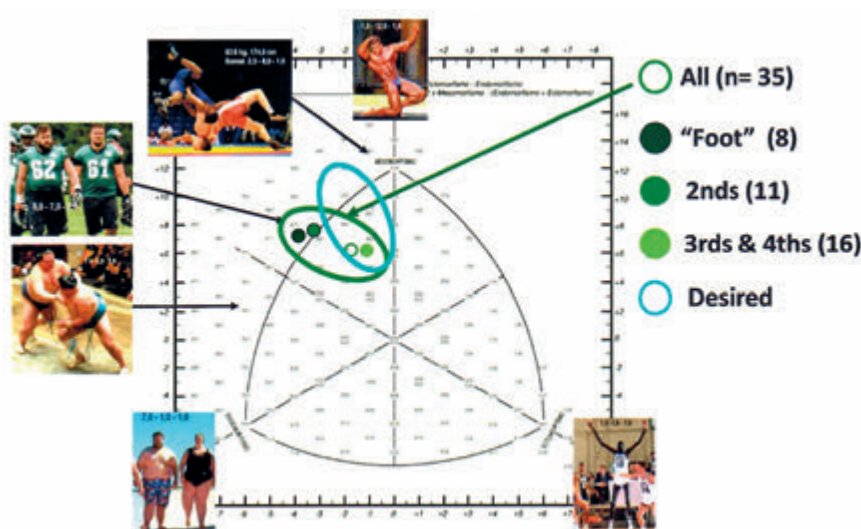
dels castells, seria desitjable un augment de la MM acompanyat d'un descens de la massa greixosa (MG). Somatotip similar al dels lluitadors de grecoromana i halterofilistes d'elit de 70-80 kg (fig. 2)^{12,13,14}

Composició corporal. Encara que, per definició, la quantificació del somatotip implica també la valoració de la composició corporal, hem cregut pertinent analitzar d'una forma més objectiva la composició corporal dels castellers. Així mateix, hem valorat l'índex musculoesquelètic (IME) derivat amb la fórmula de Kerr, 1988 i el sumatori (Σ) de 6 plecs cutanis: tríceps, subescapular, supraespal, abdominal, cuixa anterior i cama medial¹¹ (Taula 2)

Taula 1.- Somatotips dels castellers segons els pisos ocupats; del 1r (“peu”) al 4t

	n= 35	3r i 4t pis (n= 14)	2n pis (n= 11)	1r pis-peu (n=8)
Cpt. Endomòrfic	3,3 ± 1,6	2,6 ± 1,0	4,0 ± 1,9	4,3 ± 1,7
Cpt. Mesomòrfic	5,4 ± 1,2	5,2 ± 0,5	6,2 ± 0,8	6,1 ± 0,9
Cpt. Ectomòrfic	1,5 ± 1,2	1,4 ± 0,4	0,8 ± 0,7	0,5 ± 0,5
SAM		0,99	1,06	1,57

Figura 2. Localització dels diferents grups de castellers (el·lipse verda) en la somatocarta i la posició ideal ("desired" -el·lipse turquesa-), comparada a diferents tipus de població i esportistes.

Proporcionalitat. Igual com succeeix en alguns esports, en què a més de la mida, la forma i la composició corporal, la proporcionalitat intersegmental dels seus practicants és biomecànicament determinant per a l'alt rendiment, la realització de castells humans més alts i més segurs implica la selecció de castellers de membres inferiors curts i membres superiors llargs (envergadura) en relació amb la seva estatura.

Encara que -especialment entre els castellers del primer pis- hem trobat biotips amb una mida, forma, proporció i composició corporal adients per al paper que han d'exercir (Figura 4), l'índex de Manouvrier (IM)* dels castellers estudiats ha estat $92,0 \pm 6,3$. És un valor una mica sorprenent ja que correspon a subjectes de membres inferiors llargs en relació amb la seva alçada (Makroskeles)¹³

(*) $IM = ((\text{estatura} - \text{talla}) / \text{talla}) \times 100$. Valoració: < 85 = Brakiskeles; ≥ 85 -90 = Mesoskeles; $> 90,0$ Macroskeles.

El seu índex d'envergadura (IE)** és $103,2 \pm 1,0$, un valor normal (100,0-105,0) en homes d'ètnia caucàsica²

(**) $IE = (\text{envergadura} / \text{estatura}) \times 100$

Densitat òssia. Els valors de la densitat òssia total (DOT), de la regió lumbar baixa (DOL3-4) i del coll del fèmur o triangle de Ward (DOF) dels castellers estudiats són similars (Tscore) als d'un grup de població jove (25-30 anys) i sana (Figura 5).

El valor T=0 vol dir que la densitat és igual a la d'un subjecte jove (30 anys). Una desviació estàndard de $\pm 1,0$ es considera normal. Un Tscore entre -1 i -2,5 indica una densitat òssia baixa; i de $< -2,5$ és patològica (osteoporosi)¹⁵.

Figura 4. Biotip adient per a un casteller del primer pis: 86,1 Kg; 165,0 cm; IM= 77,4 i ME=5,5

Taula 2.- Valoració antropomètrica i per DXA de la composició corporal dels castellers de la colla CdV (n=35)

Massa de greix (MG): DXA = $14,3 \pm 7,4$ kg (18,1 %)
Massa de greix (MG): Baumgartner y col., 1988¹ = $16,7 \pm 5,4$ kg (20,7 %)
Massa de greix (MG): Withers i col., 1987² = $10,9 \pm 8,0$ kg (12,7 %)
Massa muscular (MMu): Kerr, 1988 = $39,4 \pm 7,6$ kg (49,1%)
Massa òssia (MO): Rocha i V.Döbeln, 1974 = $12,2 \pm 1,2$ kg (15,4%)
Massa òssia (MO): Kerr, 1988 = $9,7 \pm 1,5$ kg (12,1%)
Índex musculoesquelètic (IME)³ = $4,12 \pm 0,53$
6 plecs cutanis⁴ = $73,6 \pm 38,2$ mm

(1) Equació derivada antropomètricament i validada amb DXA: $r^2 = 0,67$ con DXA

(2) Equació derivada matemàticament i validada amb cadàvers: $r^2 = 0,64$ con DXA

(3) Valoració de la massa muscular i esquelètica amb la fórmula de Kerr, 1988

(4) Triceps, subescapular, supraespinal, abdominal, cuixa frontal i cama medial

Correlacions entre els valors de la MG obtinguts per DXA i antropomètricament. La fig. 3A mostra la relació i coeficient de determinació ($r^2 = 0,67$) entre els valors obtinguts mitjançant la DXA i l'equació de Baumgartner i col (1981). La figura 3B, entre els valors DXA i l'equació de Withers i col. (1987); amb un $r^2 = 0,64$.

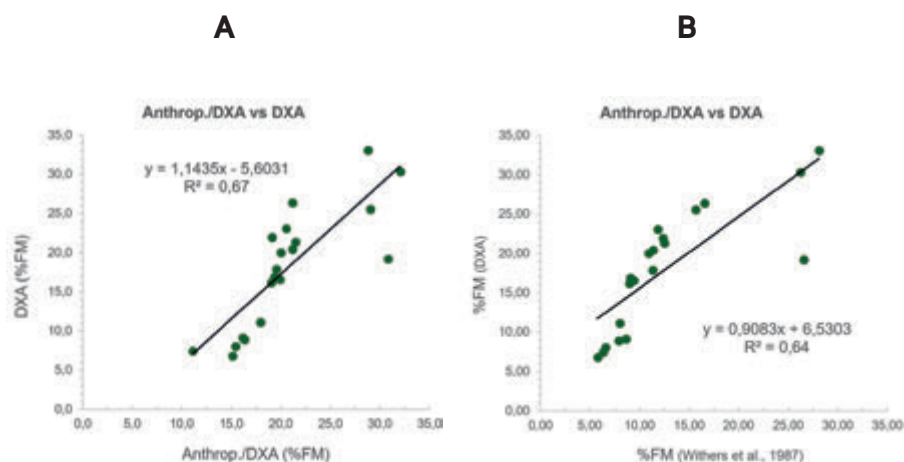
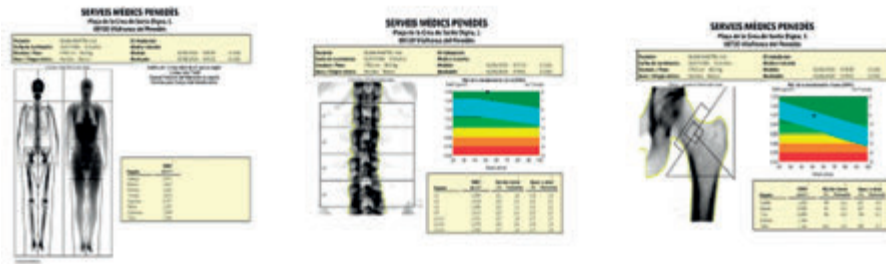

Figura 3. Correlacions entre els valors de la MG obtinguts per DXA i antropomètricament

Densitat òssia total = 1,293 g/cm² :

Densitat òssia columna vertebral lumbar (L3-L4) = 1,247 g/cm² : *Tscore* = 0,156

Densitat òssia fèmur (triangle de Ward) = 0.930 g/cm² : *Tscore* = 0,000

Figura 5. Densitat òssia total i regional dels castellers adults del tronc de la colla CdV.

DISCUSSIÓ

El potencial interès d'aquest estudi rau en el fet que, per primera vegada en l'àmbit casteller, es presenta un estudi cineantropomètric i densitomètric d'alguns castellers del tronc d'una colla castellera: els Castellers de Vilafranca. Es tracta d'un treball que considerem necessari ateses les grans exigències físiques, especialment càrregues compressives vertebrals i articulars, que els castellers de tronc han de suportar en la realització dels castells de gamma extra.

Tal com es pot constatar, els valors dels paràmetres estudiats dels castellers de la colla CdV són comparables a esportistes d'elit de rugbi, lluita olímpica lliure i/o grecoromana i halterofília, especialitats en què la dinàmica interna i externa musculoesquelètica és comparable, en molts moments, a la dels castellers del tronc. L'única diferència significativa és el menor % de la massa de greix dels esportistes professionals -diferència molt lògica, atès el volum (hores) d'entrenament d'uns i altres.

CONCLUSIÓ

Els castellers del tronc de la colla CdV gaudeixen genèticament d'un biotip molt adient i adaptat a la tasca que han de realitzar, per una lògica selecció natural.

Malgrat que les seves capacitats psicofísiques són comparables a les de molts esportistes d'elit, el seu desenvolupament està molt determinat per l'amateurisme i idiosincràsia social de les colles castelleres. Més en concret, pel limitat volum i intensitat dels seus entrenaments, tant tècnics com de preparació física.

AGRAÏMENTS

A tots els castellers de la colla CdV que han collaborat a la realització d'aquest treball que esperem que sigui el primer pas del camí que l'ARIS vol explorar per millorar el rendiment i la salut dels castellers. ●

BIBLIOGRAFIA:

- PREVENCIÓ DE LESIONS EN ELS CASTELLERS. Diversos autors. Editorial Codipre, Arts Gràfiques, SL, Sabadell. 1994.
- Jaume Rosset i Llobet. Tesis doctoral: Aproximació a la fisiologia del casteller. Departament de Ciències Fisiològiques Humanes i de la Nutrició. Facultat de Medicina UB. Juliol 2000.
- Jordi Tarragó i Jaume Rosset. Resum de les ponències que es van presentar a les "Jornades de prevenció de lesions en el món casteller" realitzades entre els anys 1994-2007. Cossetània Edicions. Col·lecció L'Aixecador 17. Valls, 2008.
- CCCC (2011) 2. Dossier: El risc dels castells.
- Marc Aresté i López. Lesions agudes de la columna cervical en els castellers: factors de risc i actuacions preventives. Treball de final de grau de Fisioteràpia 2013-14. Escoles Universitàries Gimbernat i Tomàs Cerdà.
- CCCC: Daniel Castillo i Guillermo Soler. Manual de bones pràctiques en prevenció i seguretat castellera. 2014.
- Robin DL. Epidemiology & risk factors for spine pain. *Neurol Clin*, 2007, 25 (2): 353-71.
- Bono CM. Low back-pain in athletes. *J. Bone Joint Surg. Am.* 2004, 86: 382-96
- McGill, S. Low back disorders: evidence-based prevention and rehabilitation (2nd ed.) Champaign, IL, USA, Human Kinetics, 2007.
- Stewart A, Marfell-Jones M, Olds T and De Ridder H. International Standards for Anthropometric Assessment. Published by The International Society for the Advancement of Kinanthropometry (ISAK), 2011.
- Holway F. Kinanthropometry of Group I rugby players in Buenos Aires, Argentina. *Journal of Sports Sciences*, August 2009. DOI: 10.1080/02640410903207408.
- Katarzyna L. Sterkowicz-Przybycień, Stanisław Sterkowicz, Ryszard T. Żarów. Somatotype, Body Composition and Proportionality in Polish Top Greco-Roman Wrestlers. *Journal of Human Kinetics*. Vol. 28/2011, 141-154 DOI: 10.2478/v10078-011-0031-z 141
- Norton K, Olds K. ANTHROPOMETRICA. 20002 Published by: University of New South Wales Press. Sidney 2052, Aus.
- López C, Aragonés M.T. Somatotipo y % de grasa corporal en halterofília. *APUNTS* -1989-Vol. XXVI, pp: 151-56
- Lorente Ramos R.M., Azpeitia Armán N, Arévalo Galeano A, Muñoz Hernández, García Gómez J.M. y Gredilla Molinero J. Absorciometría con rayos X de doble energía. Fundamentos, metodología y aplicaciones clínicas. Unidad Central de Radiodiagnóstico de la CAM, Hospital Infanta Leonor. Madrid, España. Disponible a Internet el 28 de gener de 2012.

Els castellers del tronc de la colla CdV gaudeixen genèticament d'un biotip molt adient i adaptat a la tasca que han de realitzar, per una lògica selecció natural. Malgrat que les seves capacitats psicofísiques són comparables a les de molts esportistes d'elit, el seu nivell d'entrenament és molt inferior.

NOVES DADES DE LES FOTOS CASTELLERES MÉS ANTIGUES FETES A VILAFRANCA

UNAL HERMOS Fotografos.

Estem convençuts que, qui més qui menys, molts dels nostres lectors deuen haver vist publicades, en un moment o altre, alguna de les tres fotografies que avui protagonitzen aquest article. I és que totes elles conformen un reportatge que ha estat a bastament divulgat al llarg dels anys per mitjà de molts llibres i revistes que han tractat el tema casteller, gràcies a la seva singularitat.

PERE FERRANDO ROMEU
HISTORIADOR DEL FET
CASTELLER

Ens trobem davant les tres fotografies castelleres més antigues fetes a Vilafranca i, probablement, les més reculades de totes, un honor que tan sols els pot arrabassar una imatge feta a Valls datada el 25 de gener del 1863. Perquè, al contrari que la val·lenca, aquestes tres no estan datades, tot i que les informacions que tenim –i que veurem més endavant– les situen per aquells anys.

Respecte a les imatges vilafraquines, darerament han aparegut alguns estudis i noves aportacions al seu entorn que ens han animat a recopilar-les i divulgar-les en aquestes pàgines de EL FIGAROT perquè, de mica en mica, cada cop anem sabent més coses d'aquestes fotografies tan pretèrites com entranyables.

ELS AUTORS, IDENTIFICATS

Fins ara, tan sols una de les tres imatges estava signada per l'autor. És la dels dos 3 de 9 simultanis, a la part inferior de la qual apareix el nom del retratista: "UNALHERMos. Fotógrafos". Tot i que les altres dues no duïen la marca, era obvi que estaven fetes per la mateixa màquina si ens fixem en els angles des d'on es van fer. Però fa pocs mesos, en la classificació i ordenació del fons del fotògraf val·lenc domiciliat a Barcelona Pere Català Pic (1889-1971), ha aparegut una reproducció de la imatge dels dos 4 de 9 simultanis on també apareix la mateixa marca de la casa a la part inferior. Aquest detall, doncs, confirma el que ja s'intuïa: que totes tres van sortir del mateix laboratori fotogràfic.

Però, qui eren els germans Unal? El novembre del 2015 va sortir a la llum un llibre que presenta la biografia d'aquesta nissaga de fotògrafs titulat "Fotografia Unal", editat per l'Ajuntament de Girona. Hi trobem un capítol en què, amb el títol de "Els Unal, fotògrafs de dues centúries (1860-1983)", l'autor, Jep Martí i Baget –tot un referent en l'estudi de

la fotografia al segle XIX–, configura la trajectòria d'aquesta família al llarg de diverses generacions. Gràcies a ell, doncs, sabem que als inicis eren tres germans: Joan, Octavi i Amís, fills del matrimoni format per Justí Unal Vaissettes, nascut a l'occitana vila de Milhau i resident a Barcelona des del 1820, i la barcelonina Maria Alà Soler. Del Joan, no se n'ha pogut escatir la data del naixement; la de l'Octavi hom la situa cap al 1839, i de l'Amís sí que s'ha pogut situar exactament el 1842.

Precisament la incursió dels tres germans en el món de la fotografia la devem als seus treballs, és a dir, a les imatges que signaven amb la marca de "Unal Hnos." com la dels castells fets a Vilafranca. A hores d'ara tenim localitzades fins a sis fotografies signades amb aquesta marca fetes dins un estudi i amb el format conegut com "carte-de-visite" o targeta de visita, un format que s'havia popularitzat als primers anys de la dècada dels seixanta. A Vilafranca, però, els germans Unal van fer un pas endavant, van sortir de l'estudi on fotografiaven persones i van anar al carrer a retratar un esdeveniment en moviment, com són els castells. En aquest sentit el publicista Pere Català Roca es plantejava la possibilitat que el reportatge vilafraquí esdevingués el primer cas de reporterisme gràfic al nostre país, depenent, és clar, de la datació de les imatges de Vilafranca¹.

Dels tres germans, el que va adquirir més fama i renom fou l'Amís, que el novembre del 1864 es trasllada a Figueres, i d'allí a Girona, on forma societat amb altres retratistes i transmet la seva professió a posteriors generacions. Pel que fa als altres dos germans –sempre recollint l'esmentat treball de Martí Baiget–, el Joan i l'Octavi, també se'ls vincula al món de la fotografia, tot i que les dades són posteriors a la marxa de l'Amís a Figueres i treballant per separat.

LA DATACIÓ DE LES IMATGES, L'ASSIGNATURA PENDENT

Aquestes darreres dades sobre la trajectòria dels tres germans són un punt de partida per intentar datar les tres fotografies castelleres.

La incursió dels tres germans en el món de la fotografia la devem als seus treballs, és a dir, a les imatges que signaven amb la marca de "Unal Hnos." com la dels castells fets a Vilafranca

Dos 3 de 9 simultanis, el del davant amb els sisens situant-se (o baixant) i el del darrere amb la cassola col·locada. Cal observar els reduïts folres amb què eren bastits. "Món Casteller" vol. I pàg. 111

Av. Mediterrània, 1-3, 2n A
08720 Vilafranca del Penedès
Mòbil 667 718 861 · 661 863 428
estranyjordi@gmail.com
www.pintorsjordiestrany.com

INDUSTRIAL - BRICOLATGE
PARAMENT DE LA LLAR

Hermenegild Clascar, 10, 12 i 14
tel 93 890 16 44

08720 Vilafranca del Penedès
info@ferreteriabadia.com

De dilluns a divendres:
De 8 a 13 h i de 15 a 20.30 h
Dissabtes:
De 8 a 14 h i de 17 a 20.30 h

GRATUÏT

DES DE 1940

MASÓ

• FRESC I DE PROXIMITAT •

Vilafranca del Penedès
Mercat Sant Salvador
Tel: 93 817 42 24

Plaça Vall del Castell, 7
Tel: 93 817 37 15

Olèrdola
Av. Vilafranca del Penedès, 23-25
(Pol. Ind. Sant Pere Molanta)
Tel: 93 892 46 69

Abrera
Mercat Municipal d'Abrera
Tel: 93 770 17 74

Vilanova i la Geltrú
Josep Coroleu, 75-77 Baixos

Han estat diversos els càlculs realitzats per mirar de situar-les en el temps. El primer lloc on hem vist aquest exercici fou al programa de la festa major de Vilafranca del 1955

I és que, fins ara, han estat diversos els càlculs realitzats per mirar de situar-les en el temps. El primer lloc on hem vist aquest exercici fou al programa de la festa major de Vilafranca del 1955. Al peu de la imatge publicada, hi podem llegir que fou presa “en fecha anterior al año 1866”.

Posteriorment, a l'obra colectiva “Món Casteller”, dirigida per l'esmentat Pere Català Roca, es publiquen les tres fotografies. Al peu de la dels dos 4 de 9 simultanis es reproduïx part d'una carta envidada per l'entusiasta aficionat vilafranquí Fèlix Cusiné Martí i dirigida al mateix Pere Català on li confessava que “*de moment, he pogut esbrinar que és anterior a l'any 1862*”. La carta porta data de març del 1955, és a dir, mesos abans que el mateix Fèlix fos escollit administrador de la festa major d'aquell any, i que el programa d'actes publicués la imatge amb el peu on es proposa la data del 1866. Quines referències va emprar Cusiné per afirmar que les imatges eren anteriors al 1862? I, per què va canviar d'any -del 1862 al 1866- en tan sols cinc mesos? La resposta a la primera pregunta la tenim al peu de la imatge on apareix un sol 4 de 9, publicada a la pàgina 106 del “Món Casteller”: “*...per tant, data d'abans del 1862 (quan foren col·locats els llums de gas a la façana de Casa de la Vila)*”. Els que apareixen a les imatges són fanals de petroli. I, pel que fa a la segona pregunta, som del parer que Cusiné, entusiasmada com estava amb la imatge, va continuar investigant fins a topa amb un llibre de Pere Alagret Vilaró on s'afirmava que “*en 1866, tuvieron los vilafranqueses la satisfacción de ver instalada dentro su pueblo natal la primera fábrica de gas, cuyos hornos se encendieron en 30 de Agosto del propio año*”². El detall dels fanals del gas continuava sent la referència, però ara havia pogut documentar l'any de la seva instal·lació.

Sigui com sigui, les dates del 1866 i 1862 han estat, des de llavors, les que s'han utilitzat arreu on s'han publicat les imatges per situar-les en el temps.

Han passat molt anys des d'aquella festa major del 1955 i, sortosament, hem avançat molt en el coneixement de la nostra història més propera, la que ens trobem cada dia

Fotografia feta per Pere Català Pic a partir de l'original, avui extraviat. S'hi poden veure les subjeccions per fixar-lo. De les tres, ha estat la més divulgada. Hi apareixen dos 4 de 9 simultanis, el del davant amb els terços col·locats i el del darrere amb l'enxaneta damunt l'esquena de la cassola, una filigrana que es va perdre per evolucionar cap al sistema actual d'encavalcament.

Fons Pere Català Pic - Arxiu Nacional de Catalunya

Amís Unal Alá (Barcelona, 1842 - Girona, 1913), junt amb els seus germans Joan i Octavi, foren els autors de les tres imatges castelleres més antigues fetes a Vilafranca. "Fotografía Unal" - Aj. Girona 2015

quan sortim al carrer. En aquest sentit, han aparegut diversos elements que ajudaran a concretar la datació d'aquest reportatge, però ja avancem que encara no són suficients per situar-les exactament en un any concret. Els hem dividit en tres grups: els elements externs, els fotogràfics i els castellers. Vegem-los.

1. Elements externs. Continuant amb el tema del gas, ara sabem que la fàbrica i la xarxa de gas no es van començar a instal·lar fins a principis de l'any 1867 i que el subministrament de gas manufacturat a la vila va ser inaugurat durant el mes de maig del mateix 1867.³

2. Elements fotogràfics. Les targetes de visita, format amb el qual es van editar les tres fotos que estudiem, es van popularitzar durant els primers anys de la dècada dels 60 del segle XIX. Malgrat que cap de les nou fotografies localitzades a dia d'avui signades pels "Unal Hnos." -les sis de persones i les tres de castells- estan datades, hom les situa totes a la dècada dels 60. Per altra part, i com ja hem avançat, hom considera que la marca "Unal Hnos." es pot donar com a extingida quan l'Amís Unal va anar a viure a Figueres i va obrir allí un estudi fotogràfic, el novembre del 1864.⁴

3. Elements castellers. El primer cop que Vilafranca del Penedès va veure castells de nou fou per la festa major del 1860, però aquell any tan sols els va realitzar una sola colla de les dues presents⁵. L'any 1863 tan sols hi va fer cap una sola colla a Vilafranca, l'anomenada llavors com la del Roser.⁶

Arribats en aquest punt, hem de recapitular, descartant les festes majors a les quals no poden pertànyer les imatges, i ens adonem que tan sols poden estar fetes el 1861, 1862 i 1864. Per tant, existeix la possibilitat que ens trobem davant les fotografies més antigues existents, reculant algun any a la vallenga del gener del 1863. Hem avançat molt, però, com hem dit, encara no estem en disposició de donar la data exacta. Potser properament apareixerà alguna dada que ho permeti fer...

LA DIVULGACIÓ, CLAU PER A LA SEVA PRESERVACIÓ

D'on van sortir aquestes imatges? L'esmentat Pere Català Roca va deixar escrit el 1989 en l'alludit treball sobre el reporterisme fotogràfic que "si tals fotografies han pogut arribar, reproduïdes, als dies actuals es deu a l'ofici de fotògraf i a la voluntat envers els Castells que tingué el meu pare, el valleng Pere Català i Pic; em sembla recordar d'haver-li escoltat que un vilafranquí li permeté de reproduir les

Arribats en aquest punt, hem de recapitular, descartant les festes majors a les quals no poden pertànyer les imatges, i ens adonem que tan sols poden estar fetes el 1861, 1862 i 1864. Per tant, existeix la possibilitat que ens trobem davant les fotografies més antigues existents, reculant algun any a la vallenga del gener del 1863

fotografies originals, cap allà els anys de 1920" Si la memòria no li fallava, doncs, les imatges eren a Vilafranca a la dècada dels anys 20, setanta anys després d'haver-se fet.

I, certament, la memòria no li fallava. El seu pare tenia establert a Valls un laboratori fotogràfic aquells anys. El 10 de febrer del 1924 es va inaugurar a la Biblioteca Popular de Valls una exposició bibliogràfica considerada encara avui com la més gran celebrada mai a la capital de l'Alt Camp. Segons la premsa local estaven exposades moltes fotografies de diversos àmbits, però "sobre todas hay que mencionar tres pequeñas y emmarcadas fotografías, feliz hallazgo de D. Pedro Catalá en un viaje hecho expresamente a Villafranca. Tales son las que ofrecen a nuestra vista el castell de nou y el tres de set net, es decir, sin crosses en los bajos. Que nosotros sepamos son únicas."⁷

D'aquestes tres imatges, una és la també molt coneguda d'un 3 de 7 net acompanyat per diversos elements festamajorencs. Però les altres dues creiem que corresponen al reportatge dels germans Unal. Aquesta suposició creiem que ha quedat confirmada amb l'aparició -dins el fons del mateix Pere Català Pic dipositat a l'Arxiu Nacional de Catalunya i divulgat recentment a través de la xarxa- de la fotografia que Català Pic va fer de l'original, no sabem si un cop exposada a Valls o a casa del seu propietari vilafranquí, quan Català es va desplaçar a la vila.

Sigui com sigui, el gest de Català ha estat clau per a la preservació de les imatges, perquè des de llavors que els originals estan desapareguts.

A partir d'aquí i fins que el seu fill Pere Català Roca les va publicar a l'obra "Món Casteller", cinquanta-sis anys més tard, les imatges van aparèixer publicades en algunes ocasions, molt esporàdicament. I, per ser més precisos, hauríem de parlar d'una de sola: la dels dos 4 de 9 simultanis, car les altres dues no les hem vist publicades enlloc abans de l'esmentat llibre "Món Casteller". Fent un repàs a tota la documentació que tenim a l'abast, hem trobat la imatge publicada als llocs següents:

1. "Album Meravella. Llibre de bel·leses naturals i arquitectòniques de Catalunya". Director: Pere Pujol Casademunt. Vol. IV- Barcelona, 1931. Pàg. 83: Peu: "Valls: El 'quatre de nou' el magnífic castell -talment una muntanya humana- segons una vella fotografia reproduïda per Català de Valls."

2. Programa d'actes de la festa major de Vi-

4 de 9 amb la cassola situant-se (o baixant). Tot i que no apareix la marca dels germans Unal, com en les altres dues fetes el mateix dia, l'angle en què està feta evidencia que també pertany als fotògrafs barcelonins. "Món Casteller" Vol. I pàg. 105

lafranca del 1955 i en una separata editada pel mateix motiu titulada "Els Xiquets de Valls. Apunts i documents històrics d'una gran època", acompanyant l'article titulat "Los 'Xiquets de Valls'", escrit per Fèlix Cusiné Martí. Peu: " 'Quatre de nou' levantado en Vilafranca en fecha anterior al año 1866, antes de establecerse el Código 'casteller'. En él puede observarse aún una cierta influencia del 'ball de Valencians', por la postura del 'anxaneta'. Repr. PIC ".

3. Cartell publicat pel Centre Excursionista de Catalunya anunciant, per al dia 16 de desembre del 1955, la conferència titulada "Passat i present dels Xiquets de Valls", a càrrec de Pere Català i Roca. Peu: " 'Castell' 'quatre de nou amb forro' aixecat a Vilafranca en data anterior a l'any 1866. Document gràfic del més alt interès, per tractar-se de la fotografia més antiga que es coneix dels castells i reportar un castell 'fita' ".

4. Setmanari vilafranquí "Acción" del 30 d'agost del 1964. Extra festa major. Acompanyant un article de Fèlix Cusiné titulat "Èpoques d'or dels Xiquets de Valls".

Per a la seva divulgació definitiva, a part de l'obra "Món Casteller", que, com hem dit, les va publicar totes tres, també hem d'esmentar la inserció de la dels dos 4 de 9 simultanis al llibre "Fem Pinya!", escrit pel convilatà Eloi Miralles i editat l'abril del 1981, donada l'enorme difusió pel tiratge que va tenir la seva publicació.

Però els originals continuen perduts... en alguna calaixera d'una llar vilafranquina? ●

(1) "Els Xiquets de Valls, motiu del primer reporterisme fotogràfic a Catalunya". Pere Català i Roca. Pàg. 237 i ss. XXXV Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos de Catalunya- Valls - Vila-rodona 24, 25 i 26-11-1989.

(2) "Apuntes històrics de Vilafranca del Panades y su comarca", de Pere Alagret i Vilaró, editat el 1887.

(3) Joan Carles Alayo Manubens, "El gas i l'electricitat a la vila de Vilafranca del Penedès" (Aj. Vilafranca, 2000) pàg. 14.

(4) "Els Unal, fotògrafs de dues centúries (1860-1983)" pàg. 10. Jep Martí i Baiget. Dins "Fotografia Unal" -Ajuntament de Girona - novembre del 2015.

(5) "Món Casteller" Vol. I pàg. 110.

(6) " Identificada la colla que va actuar davant Anselm Clavé per la festa major de Vilafranca el 1863". Pere Ferrando Romeu - Setmanari "El 3 de Vuit" 25-8-2017.

(7) "La Crònica de Valls" 16-2-1924.

NOMÉS EN FA 25

L'entrada de les dones a la colla: mirar enrere per continuar fent passos endavant.

LAIA COLOMÉ
PENEDESENCA A BARCELONA.
PERIODISTA A @RAC1 I CASTELLERA
DELS @VERDS

 @LaiaColome

En aquesta mateixa revista, però en l'edició de 1994, es va publicar una entrevista a l'Eugènia Balcells. L'Eugènia va ser una de les tres primeres dones que es van apuntar a la colla; va ser la primera dona que va fer de crossa, tant a la pinya com al folre; va ser la primera dona que va formar part d'una junta de la colla, i va ser la primera dona que va rebre el premi més important per a qualsevol casteller de Vilafranca: la distinció de casteller de soca-rel. De fet, fins i tot potser era la primera vegada que s'entrevistava una dona a EL FIGAROT. Ja en aquella entrevista, el 94, es parlava de tot això: de com havia estat l'entrada de la dona a la colla. I ara, el 2019, a mi m'encarreguen, precisament, un article sobre pràcticament el mateix. 25 anys després i encara n'estem parlant? Doncs sí, perquè potser hem normalitzat -o no- la presència de les dones als castells, però ho hem fet des del punt de vista social? Cal, per tant, mirar enrere i recordar les heroïnes que van obrir el camí. Sense elles, ni hi hauria crossees a la pinya, ni sisenes al 3 de 10 amb folre i manilles.

Era el final d'un assaig d'un divendres del 1991, quan el cap de colla, Carles Domènech, va anunciar que la Junta havia decidit que les dones podien entrar a la colla. No havien passat ni 24 hores d'aquell anunci, potser ni tan sols mitja hora, que l'Eugènia, la Montse Grau i l'Àngels Giménez ja feien cua a secretaria per apuntar-s'hi. Elles tres van ser les pioneres, les primeres dones que van entrar a la colla, canalla a banda. "Abans que poguéssim entrar, ja comentàvem que ens agradaria fer castells, però jo mai ho havia demanat perquè no hi havia dones als Castellers de Vilafranca". Fins aquell dia, l'Eugènia sempre havia anat als assaigs i a les actuacions d'acompanyant. Primer per acompanyar els fills i, al cap d'un temps, els fills i el marit. A partir d'aquell dia, però, ella també es podia posar la camisa verda.

I així ho va fer el diumenge següent, en una actuació a Lleida: es va vestir de verd, va pujar al bus de la colla -abans havia d'anar amb cotxe a les sortides perquè no era castellera- i va fer de crossa del seu primer 4 de 8.

Ara bé, els primers mesos a la colla no van ser fàcils per a cap d'elles. Alguns castellers les van rebre amb els braços oberts; altres, no. "Hi va haver reaccions de tots colors! N'hi va haver de molt macos, que ens van oferir una acollida molt bona; però a d'altres els va costar molt acceptar-ho. Molt, de veritat. Em sentia a dir «a veure si es cansen d'estar aquí sota!». Vaig sentir molts comentaris que em dolien, però per a mi podia més la il·lusió i com n'estava, de còmoda, fent castells."

Molt a poc a poc, més dones, com la Conxita Martínez, es van animar a entrar a la colla. Llavors va ser quan va arribar l'oferta a l'Eugènia: entrar a la Junta per ocupar-se de l'Àrea Social. "A la primera reunió em vaig posar americana i corbata i el Mènec va comentar «no us heu adonat del que passa en aquesta taula? Qui porta americana i corbata és l'única dona!»".

De tot plegat, ja han passat més de 20 anys. Ara en són moltes, les dones que formen part de la colla. Els pisos superiors dels castells pràcticament només els integren nenes i noies, i bona part de les crossees -tant al peu, com al folre, com a les manilles- també són dones. En els últims anys, fins i tot s'ha convertit en habitual veure noies a la resta del folre. Ara bé, els passos en els equips directius i les tècniques han estat molt tímids, potser massa. "No crec que estigui lluny tenir una presidenta o una cap de colla. Només faltaria que hi hagués una persona amb prou carisma i crec que la colla ho rebria amb normalitat. Si més no, hauria de ser així. Ara som una pinya de gent, no cal que comptem sexes." ●

Les dones de la colla han actuat dues vegades a Bellprat en record de la primera alcaldessa de Catalunya, l'any 2009 i l'any 2011.

La Montse Grau i l'Àngels Giménez a Cracòvia, durant el viatge que va fer la colla l'any 2010.

A baix, al centre de la foto, l'Eugènia Balcells al Concurs de Tarragona de l'any 2006.

07.10.2018

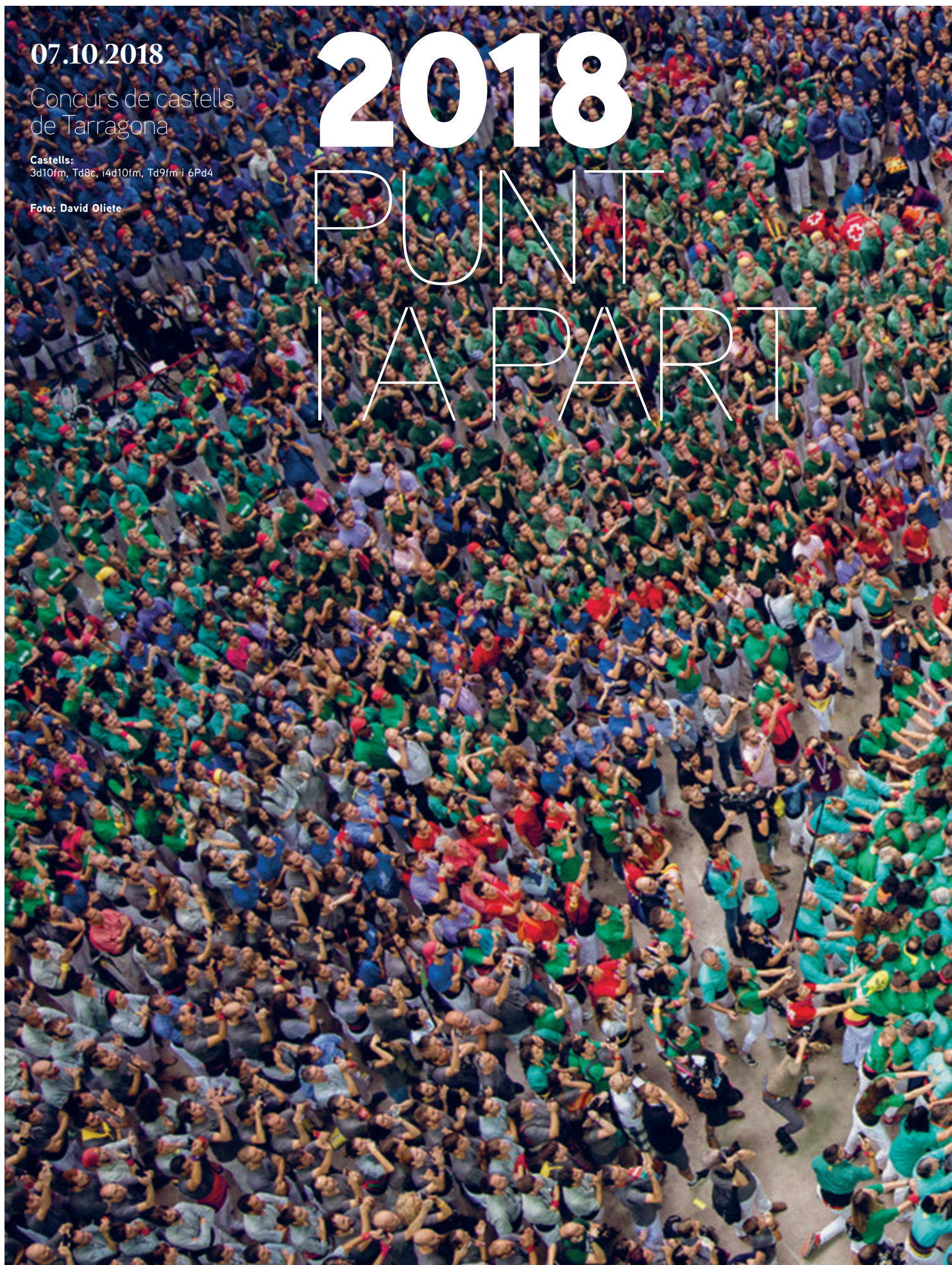
Concurs de castells
de Tarragona

Castells:
3d10fm, Td8c, 14d10fm, Td9fm i 6Pd4

Foto: David Oliete

2018

PUNT I A PART

11.03.2018

Actuació
al Pla del Penedès
i a Sabanell

Castells al Pla del Penedès:

4d7a, 5d7, 3d7s, 3d7a, 7d7 i Vd5

Castells a Sabanell:

3d7 i Pd4

18.03.2018

Actuació a
Sant Cugat Sesgarrigues

Castells:

Pd5, 4d7a, 5d7, 3d7s, id 7d7, 7d7, 3d7a, 3Pd4 i Vd5

25.03.2018

Actuació de Cal Figarot

Actuació amb:Castellers de Santpedor i
Castellers d'Esparreguera**Castells:**

Pd5, 9d7, 3d8, Td7, 4d8, 3d7s, 4Pd4 i Pd5

Fotos: Anna Bosch i Toni Solé

15.04.2018

Manifestació
"Us volem a casa!"
a Barcelona

Castells:

5d7, 3d8, td7, 4d8, 3d7s, 3Pd5 i 4Pd4

20.04.2018

"Al·legories estructurades"
al Celler Jean Leon

Castells:

3d7, Td6, 4d7 i 3Pd4

22.04.2018

XXV Dia del Graller

Castells:

2Pd5, 9d7, Td8f, 3d9f, 4d8, pd6

1R CASTELL
DE 9 DE LA
TEMPORADA

Fotos: Toni Solé

SMP.

SERVEIS MÈDICS PENEDÈS

Transformant el servei *en relació*

**Deixa't portar per les
noves tecnologies SMART.**

Confia la teva salut en nosaltres.
La teva satisfacció és el nostre
objectiu.

Ara pots demanar
CITA ONLINE
des de la nostra web

I accedir a la teva
documentació mèdica
des del nou
**PORTAL DEL
PACIENT**

VILAFRANCA DEL PENEDÈS.

Plaça de la Creu de Santa Digna, 1
T. 93 817 22 99
vilafranca@smp.cat

VILANOVA I LA GELTRÚ.

C/ Pelegrí Ballester, 17
T. 93 811 52 06
vilanova@smp.cat

EL VENDRELL.

Ctra. Barcelona, 34
T. 977 66 33 11
vendrell@smp.cat

SANT SADURNÍ D'ANOIA.

Ctra. Sant Quintí, 4 - 5
T. 93 891 36 97
santsadurni@smp.cat

GELIDA.

Pg. de la Circumval·lació, 50
T. 93 779 08 04
gelida@smp.cat

www.smp.cat

OFIMA
Vilafranca, S.L.

DEVELOP

INFORMÀTICA - OFIMÀTICA
MOBILIARI I MATERIAL D'OFICINA

Distribuidors Oficials i Servei Tècnic

brother
at your side

C/ SANT PERE, 148 TEL: 93.890.39.66
C/ MESTRE RECASENS, 3 TEL: 93.890.34.43

Vilafranca del Penedès www.ofima.cat

29.04.2018Fira de Primavera
de Martorell**Actuació amb:**
Castellers de Santpedor
Castellers d'Esparreguera**Castells:**
4d8, Td8f, 3d8, Pd6 i 6Pd4**13.05.2018**XXV Aniversari dels
Castellers de Sants**Actuació amb:**
Castellers de Sants
Xiquets de Tarragona**Castells:**
Pd4, Td8f, 3d9fc, 4d8 i 2Pd5 i 2Pd4**19.05.2018**

Primavera de vins

Castells:
3d7, Td6, 4d7, pd5

Fotos: Toni Solé i Cristina Sánchez

20.05.2018

Fires de Maig

Actuació amb:

Xicots de Vilafranca
Colla Jove Xiquets de Vilafranca

Castells:

2Pd5, 3d9f, 4d9f, 5d8, Pd6 i 11Pd4

27.05.2018

Diada dels Quatre Fuets a Berga

Actuació amb:

Capgrossos de Mataró
Castellers de Berga

Castells:

Pd4, 3d9f, 4d9f i i3d8a

Fotos: Toni Solé

02.06.2018

Quintinada folklòrica

Actuació amb:Castellers de Sant Cugat
Moixiganguers d'Igualada**Castells:**

Pd5, Td8f, 3d9f, 4d8, 2Pd5 i 6Pd4

16.06.2018

Nit dels xarel·los

Castells:

4Pd4, 5d7, Td8f, 3d8, 4d8, 3d7s, Pd6 i 6Pd4

17.06.2018

Cal Cassanyes

Castells:

Td8f, 3d9f, 5d8, Pd6 i 7Pd4

Fotos: M. Rosa Ferré i Toni Solé

Construccions F. **Munné** S.A.
LAVERN - Subirats (Alt Penedès)

OBRA PÚBLICA
OBRA PRIVADA
MOVIMENT DE TERRES

Av. Zona Esportiva, 1-3
08739 Lavern (Subirats)

Tel. 93 899 41 25

Munné

30.06.2018

Lloret de Mar

Actuació amb:

Marrecs de Salt
Castellers de l'Alt Maresme

Castells:

Pd5, Td8f, 3d9f, 4d8, Pd6 i 6Pd4

07.07.2018

Diada del Pla de la Seu

1R CASTELL
GAMMA EXTRA
TEMPORADA

Actuació amb:

Castellers de Sants
Xiquets de Tarragona

Castells:

3d9f, Td9fm, 4d9f, Pd7f i 6Pd4

Fotos: Toni Solé i Marta Escudé

13-14-15.07.2017

Viatge al País Basc

Castells (13.07.2018)

Alegia, 2Pd5, 5d7, 3d8, Td8f, 4d8, 4d7a, 2Pd5, 4Pd4 i Pd5

Castells (14.07.2018)

Errenteria, 2Pd5, 5d7, Td7, 4d7a, 4d8, 3d8 i 4Pd4
Orio, Td8f, 3d9f, 3d7s, 2Pd5 i 2Pd4
Donostia, Td8f, 4d8, 3d8 i 2Pd5

Castells (15.07.2018)

Elizondo, 4Pd4, 5d7, 4d7a, Td7, 3d7a i 5Pd5

Fotos: Toni Solé

22.07.2018

Les Santes

Actuació amb:
Minyons de Terrassa
Capgrossos de Mataró

Castells:
Pd4, 3d9f, Td9fm, 4d9f, Pd7f i 6Pd4

Fotos: Toni Solé

28.07.2018

Diada de la Festa Major de Vilanova i la Geltrú

1R CASTELL
DE 10 DE LA
TEMPORADA

Actuació amb:
Bordegassos de Vilanova
Colla Jove Xiquets
de Tarragona

Castells:
Pd4, Td9fm, 3d10fm, 5d9f,
Pd8fm i 8Pd4

Foto: Toni Solé

ENCOMANAT AL BIGOTI

DÍDAC SALVADÓ LLUVEROL
CASTELLER DE VILAFRANCA

@quintoAZU

Poc ens pensàvem quan vam acabar l'actuació que Vilanova seria la millor de l'any. Tot i que la temporada se'ns havia torçat, la diada arribava amb bones sensacions, i es va ratificar quan va començar amb una magnífica torre de 9 emmanillada, de postal, la número 100. Que fàcil sembla dir-ho i que fàcil va semblar, i quanta suor que es va gastar fa més de vint anys per poder començar la col·lecció!

A continuació va venir un moment especial. Després de la caiguda a Berga, es va haver de reestructurar el tres, i això va provocar que jo anés a la dreta, al lloc del Gatsby, veterà i referent en aquesta rengla. Aquest fet representava un honor i un repte majúscul, que vaig afrontar encomanant-me al bigoti, i es veu que la devoció va tenir el seu efecte. 3 de 10 amb folre i manilles descarregat, amb ofici, refent-nos de la caiguda de l'any anterior, demostrant que el canvi de xip no havia sigut fortuït, creient-nos-el, fent tot-hom la seva feina, com s'havia aconseguit amb les torres; consolidant el domini sobre aquest castell com cap altra colla.

A tercera ronda venia el cinc. Pràcticament oblidat des de feia quatre anys, a excepció d'alguns 5 de 8 el 2016. Personalment era un castell al qual tenia moltes ganes, i un altre cop, amb els canvis a l'estructura del tres, tornava a confiar en el bigoti. Anava a la dreta i tornava a tenir la sensació de ser al lloc d'algú altre. Treballat, com tothom havia visualitzat, però descarregat, i això era molt important per acabar l'actuació com es mereixia.

I va venir el moment del pilar, i és que l'any 2018 l'espada se'ns va resistir. L'únic de vuit, l'últim d'una alineació que ens ha fet creure que això dels pilars era senzill. I no ho neguem: com ens agrada acabar amb el pilar. Va ser la cirereta a una gran actuació, la que més coses ens va permetre celebrar en tota la temporada, però no oblidem que, a part de l'assaig, tot va ser gràcies a la fe i als consells del bigoti més famós del món dels castells.

Magnífica torre de 9 emmanillada, de postal, la número 100. Que fàcil sembla dir-ho i que fàcil va semblar, i quanta suor que es va gastar fa més de vint anys per poder començar la col·lecció!

Fotos: Toni Solé

El seu somriure la nostra passió

Socis Castellars de Vilafranca:

- Primera visita gratuïta
- Higiene dental 25€ (preu especial)
- 15% de descompte en tots els tractaments

General Prim, 9 Vilafranca del Penedès 938 199 110

www.salutdental.com

Cuidem la salut dels castellers

Fes salut amb nosaltres!

FISIOTERÀPIA
OSTEOPATIA
PILATES
CARDIOLOGIA
EDUCACIÓ NUTRICIONAL
ELECTROESTIMULACIÓ INTEGRAL

www.fisioterapiaelcentre.cat
Rambla de la Girada nº77, Vilafranca

11.08.2018

XXXIII aniversari
de Cal Figarot

Actuació amb:

Castellers de la Vila de Gràcia
Tirallongues de Manresa

Castells:

i 3d9f, Td9fm, 3d8, Pd6 i 6Pd4

15.08.2018

Festa Major de
la Bisbal del Penedès

Actuació amb:

Colla Casteller de la Bisbal del Penedès
Colla Vella dels Xiquets de Valls
Colla Joves Xiquets de Valls

Castells:

Pd5, Td9fm, 3d9f, 4d9f i Pd8fm (c)

18.08.2018

70è aniversari
de la colla

Actuació amb:

Colla Vella dels Xiquets de Valls
Nens del Vendrell

Castells:

Pd4, Td9fm, 3d9f, 4d9f i 4Pd5 i 4Pd4

Fotos: Toni Solé i Dario Sintoni

NO ES TRACTA D'ENTENDRE,
ES TRACTA DE SENTIR...

**ET DONEM
MÉS**

25.08.2018

El Catllar

Actuació amb:

Colla Vella dels Xiquets de Valls
Colla Jove Xiquets de Tarragona

Castells:

3d9f, Td9fm, 4d9f i Pd6

26.08.2018

L'Arboç

Actuació amb:

Colla Vella dels Xiquets de Valls
Colla Jove Xiquets de Tarragona

Castells:

Pd4, 3d9f, Td9fm, 4d9f, Pd6 i 6Pd4

Fotos: Toni Solé

29.08.2018

Vigília de Festa Major

Actuació amb:
Xicots de Vilafranca
Colla Jove Xiquets de
Vilafranca**Castells:**
4Pd5, 5d7 i 3d7a i Pd5
a la Cercavila
Pd4, 3d9f, 4d9f, Td8f i
3Pd5**30.08.2018**

Diada de Sant Fèlix

Actuació amb:
Colla Vella
dels Xiquets de Valls
Colla Joves
Xiquets de Valls
Minyons de Terrassa**Castells:**
Pd4, 3d10fm, Td8c,
i 4d10fm, id 4d9f i 2Pd5

Foto: Marta Torres

SANT FÈLIX DE 10, JA ÉS TRADICIÓ

Sant Fèlix és Sant Fèlix,
i la pressió que es viu en
aquesta plaça no es troba
en cap altra durant la
temporada

LÍDIA BLASCO
ADMINISTRADORA DE
LA FESTA MAJOR 2018
I CASTELLERA

El 2018 va ser probablement l'any més mogut de la meva trajectòria a la colla. Com no podia ser d'una altra manera, vam voler portar les colles que farien de Sant Fèlix, un any més, la diada més important de la temporada, per a elles i per al món casteller.

Una diada que prometia, amb quatre torres de vuit netes al cartell de les quatre colles, i castells d'alta gamma tan destacats com els de deu i el quatre net. Per part nostra, vam donar el tret de sortida amb un 3 de 10 amb folre i manilles que demostrava, un cop més, que els castells de deu no són fàcils ni aptes per a tothom, però el vam descarregar, i vam sumar així un altre Sant Fèlix de 10. Una segona ronda, en què va quedar en carregada la torre de vuit neta, i una tercera, amb un intent de 4 de 10 amb folre i manilles i un intent desmuntat del 4 de 9 amb folre (amb polèmica entorn del pas de l'enxaneta per sobre la cassoleta, per si es podia donar el castell per bo o no), van deixar un regust agredolç a tota la colla.

Va ser una diada en què totes les colles van intentar els seus millors castells i en què, malauradament, totes van fallar en algun moment o altre, ja que Sant Fèlix és Sant Fèlix, i la pressió que es viu en aquesta plaça no es troba en cap altra durant la temporada. Tot i no ser la millor diada de Sant Fèlix dels últims anys, la colla va demostrar el seu tarannà, en què l'esforç i la lluita són "fins al pilar". ●

Fotos: Toni Solé i Beth González

31.08.2018

Diada de Sant Ramon

Actuació amb:Xicots de Vilafranca
Colla Jove Xiquets de Vilafranca**Castells:**

Td8f, 4d8, 3d8 i 4Pd5 i 3Pd5 (c)

11.09.2018Manifestació
Fem República**Castells:**

Pd5, 3d7, 4d7, 5d7, 4d7, 5Pd4 i Pd5

15.09.2018Festa Major
de Collbató**Actuació amb:**Castellers d'Esparreguera
Castellers de Cornellà**Castells:**

Pd5, Td8f, 3d8, 4d8 i 4Pd4

Fotos: Toni Solé

16.09.2018

Santa Tecla

Actuació amb:

Xiquets de Tarragona
Colla Jove Xiquets de Vilafranca
Colla Vella dels Xiquets de Valls

Castells:

Td9fm, 3d9f, 4d9f, 2Pd5 i 3Pd4

29.09.2018

Festa Major
del Prat de Llobregat

Actuació amb:

Castellers del Prat
Castellers de Cornellà
Capgrossos de Mataró

Castells:

Pd4, Td8f, 3d9f, 5d8 i Pd5 i 4Pd4

30.09.2018

Diada de Sant Miquel

Actuació amb:

Moixiganguers d'Igualada
Castellers de Berga

Castells:

3d9f, Td9fm, 4d9f i Pd5 i 4Pd4

Fotos: Toni Solé, Jose Paredes i Júlia Carrillo

07.10.2018

XXVII Concurs de Castells de Tarragona

Actuació amb:
Junt amb 11 colles més

Castells:
3d10fm, Td8 (c), i 4d10fm,
Td9fm i 6Pd4

Foto: Jose Paredes

18 ANYS DESPRÉS

PERE BOLET
CASTELLER
I HIMALAISTA

M'imagino dos tipus de lectors de EL FIGAROT: uns, els que arriben a aquesta crònica i diuen "ai, fora, fora, això no ho vull llegir", i els altres, els morbosos, que pensen "a veure com s'ho han fet per parlar del Concurs...?", mentre es recullen en ells mateixos i aparten la revista de terceres mirades, no fos cas que algú els veiés i pogués pensar "guaita aquest, com es recrea en la derrota!". Castellers de poca fe! És tan obvi que no es pot guanyar sempre, com que som la colla més campiona i més senyora, i en això també rau que afrontem la segona posició del Concurs del 2018 amb esportivitat, respecte i reconeixement, de cara i sense embuts ni excuses, però també amb el puny tancat amb ràbia i serrant les dents. Recordem-nos-en, d'aquella sensació amarga a plaça, d'aquella barreja de resignació i orgull, del no saber com fer-nos-en la idea, d'aquell diumenge que portava tants anys sent una festa i que aquest 2018 no ho va poder ser. Ho hem de recordar per fer tot el possible perquè no torni a passar!

La temporada era dura, les rivalitats estaven molt igualades i part de l'ambient casteller feia mesos que apretava per desbancar-nos ja en el terreny psicològic. És a dir, res de nou. Vam descarregar el 3 de 10 amb folre i manilles, i vam carregar la torre neta. A la tercera ronda hi havia nervis (molts? massa? tampoc tants?) que algunes veus intentaven apaivagar recordant que, en aquell moment, estàvem igual que en el Concurs del 2016, quan vam descarregar el 4 de 10 amb folre i manilles i vam guanyar. Més que ho haurien d'haver cridat! Malauradament, aquest cop el quatre va quedar en intent.

Però no es pot dir que en aquell moment ja no vam poder donar res més. Per assegurar el segon lloc, vam haver de fer la torre de 9 amb folre i manilles. Una torre tan amarga que hi deu haver algú que, fins que no ha llegit això, no devia recordar que l'haviem feta (memòria castellera selectiva). A partir d'aquell moment, ens va tocar sentir què significa no guanyar el Concurs, una sensació que, després de 18 anys, una gran part de la colla no havia viscut. De fet,

no tan sols una gran part de la colla, sinó que feia 18 anys que el món casteller no vivia res semblant del que va passar a l'últim Concurs. Jo, honestament, espero que ho aprofitessin, encara que per uns dies vaig apagar el mòbil i no vaig mirar o sentir les notícies, perquè saber encaixar la derrota amb esportivitat no vol dir que molta gent deixés de merèixer ser castigada amb la meua ignorància. Tenim a les nostres mans que siguin ells qui hagin d'apagar el mòbil fins al 2036. ●

Afrontem la segona posició del Concurs del 2018 amb esportivitat, respecte i reconeixement, de cara i sense embuts ni excuses, però també amb el puny tancat amb ràbia i serrant les dents.

Fotos: Jose Paredes i Jean Segovia

Entremig de vinyes al cor del Penedès

**La millor tendència:
la senzillesa i l'elegància.
Cada celebració serà única
i inoblidable**

Masia La Torre del Gall

c/ de la Torre del Gall, s/n · Sant Cugat Sesgarrigues · Alt Penedès
T. 93 899 20 03 · www.latorredelgall.com · anna@latorredelgall.com

GRILL BRODATS

- ✓ Tot tipus de roba per a balls de Festa Major
- ✓ **Roba castellera: camises, pantalons, faixes i mocadors**
- ✓ Brodat d'escuts i logos
- ✓ Roba escolar

c/ Consellers, 15 · Tel. i fax 93 892 20 33
08720 VILAFRANCA DEL PENEDÈS
brodatsgrill@gmail.com

Visita les noves instal·lacions
Disposem d'aparcament propi

FRED VILAFRANCA, SL

Carrer La Múnia, 54 · Pol. Ind. Domenys I
08720 Vilafranca del Penedès
Tel. 93 890 48 52 · fred@fredvilafranca.com
www.fredvilafranca.com

- Aire condicionat (Domèstic i industrial)
- Tot en fred industrial
- Calefacció industrial
- Maquinària d'hostaleria · Alimentació
- Cambres frigorífiques
- Instal·lacions per a col·lectivitats

- Instal·lacions per a bars i restaurants
- Pressupostos sense compromís
- Balances i bàscules electròniques
- Venda d'accessoris
- Campanes extractores industrials

20.10.2018

Romeria a Montserrat

Castells:

Pd5, 4d7, 3d7a, Td7, 3d7, 4d6a i 4Pd4

27.10.2018

Festa de la Tardor a Sant Cugat del Vallès

Actuació amb:

 Castellers de Sant Cugat
Castellers de Sabadell

Castells:

2Pd4, 5d8, 3d9f, 4d8, Pd6 i 6Pd4

Fotos: Jose Paredes

01.11.2018

Diada de Tots Sants

Actuació amb:

Capgrossos de Mataró
Castellers de Sants
Xiquets de Tarragona

Castells:

Pd4, Pd5, 3d10fm, i Td8,
Td9fm, i 5d9f, 4d9f, Pd6
i 12Pd4

Foto: Jose Paredes

FEINA PER FER

ALBA ESTEVE

PROJECTE DE PERIODISTA, MONITORA,
VILAFRANQUINA, CASTELLERA, FELIÇ
I MICO

[@AlbaEsteve10](#)

Arriba l'última actuació de la temporada i amb ella aquells nervis i mal de panxa que es calmen quan arribes a Cal Figarot. Entre la gent, es fan porres per predir els castells que es descarregaran avui a la més castellera. Anem a fer la foto de colla al Palau Baltà i, ara sí, arriba el gran moment. Entrem a plaça i m'intento colar entre la gent per arribar a l'Ajuntament. Arribo a la zona de la canalla i els pregunto si estan nerviosos. Entre llapis de colors i figuretes de fusta de castellers, em miren i em responen que no. Suposo que ara els preocupa més no passar-se de la ratlla o que no els caigui el castell de fusta. L'enxaneta em demana que la porti fins a la pinya del primer castell: serà el seu tercer 3 de 10. "Vinga vaaa! Tothom per la feina", diu l'Àngel. Les quatre petites se'ns asseuen a les espatlles i fem el crit que allibera els nens dels nervis del castell. Després de l'"au, au, au!", sortim i veig la cara dels qui predeien els castells fa poc a Cal Figarot i ens somriuen (a la que va sobre meu més que a mi), i sé que hi creiem. El castell comença a pujar i deixo la menuda sobre la pinya, li faig un petó i li dic que l'espero a la baixada. Mare meva quin 3 de 10 més treballat! La petita el corona i baixa com una fletxa, el castell segueix treballant des del peu fins al pom de dalt i, quan tota la colla és a terra, miro les cares d'alegria i penso «quart de la temporada! No està gens malament tenint en compte que com a màxim n'hem descarregat cinc en un mateix any! Ah, i som els únics que l'hem descarregat enguany!».

Ronda següent: torre neta! És un castell fràgil, l'espina de Sant Fèlix i del Concurs, però ja l'hem fet sis cops a assaig... Aquesta confiança, malauradament, no és suficient avui per a la gran bèstia, que trontolla a la pujada i no la podem salvar. Jo segueixo la diada des dels baixos de l'Ajuntament. Ara potser hi ha més nervis entre aquells llapis de colors i figuretes de fusta, però aquests es calmen quan el Toni entra i diu als més petits que el següent castell serà la torre de 9 amb folre i manilles. És indispensable que després d'una caiguda els de dalt se sentin segurs per poder afrontar la diada. És per això que el castell següent serà

l'encarregat d'assegurar la ronda. Dotzena torre de 9 emmanillada de la temporada. Silenci a plaça, hi confiem. La torre puja amb serenor i s'acaba descarregant.

Tot seguit arriba el moment del 5 de 9, un castell difícil però que ja havíem descarregat a Vilanova al juliol. Noto neguit entre els menuts. No ha estat una temporada fàcil i aquest factor juga a la contra. El castell es veu molt nerviós i n'acaba sortint perjudicat. Tant dins l'Ajuntament com a plaça hi ha desànim... En desitjàvem més... Encara no estem i cal acabar la diada dignament. Per finalitzar la temporada descarreguem un 4 de 9 amb folre i un pilar de 6 amb plantilla nova. Potser de 8 l'any 2019? És ben cert que no ha estat el millor Tots Sants. Ni la temporada somiada a inicis d'any... Tot plegat té resposta i solució: molta feina per fer i des del primer dia d'assaig d'aquest 2019! ●

No ha estat el millor Tots Sants. Ni la temporada somiada a inicis d'any... Tot plegat té resposta i solució: molta feina per fer i des del primer dia d'assaig d'aquest 2019!

Fotos: Jose Parades

CASTELLERS DE VILAFRANCA EL 2018 EN XIFRES

Registres per a la història

ACTUACIONS AMB CASTELLS DE GAMMA EXTRA

13

8 amb 1 castell de GE
3 amb 2 castells de GE
1 amb 3 castells de GE
1 amb 4 castells de GE

(castells almenys carregats)
17 la temporada anterior,
que és el rècord de la colla

SEGON MILLOR ANY DE Td9fm

12

Només superada per les 13
del 2017

CASTELLS DE GAMMA EXTRA (SUPERIORS AL 9D8) EN UNA TEMPORADA

21

21: 18 de descarregats
+ 3 de carregats

37 la temporada anterior,
que és el rècord de la colla

CASTELLS DE 9 DE LA TEMPORADA 2018

52

48 de descarregats
+ 4 de carregats

L'any 2016 en van fer 76
(72 de descarregats + 4 de
carregats), xifra rècord
El registre de la temporada
2012 va ser: 48 + 3

ACTUACIONS AMB CASTELLS DE 9 I/O SUPERIORS

23

8 amb 1 castell de 9
4 amb 2 castells de 9
9 amb 3 castells de 9
2 amb 4 castells de 9

L'any 2016 en van ser 28,
xifra rècord. L'any 2017, 24

ESTRUCTURES DIFERENTS

14

13 de descarregades
1 de carregada

Registre menor que altres
temporades, bàsicament
per la dificultat de no poder
treballar els castells amb
agulla o el tres per sota

PEP RIBES
CARPE DIEM. CASTELLS,
REPÚBLICA CATALANA

 @pepribes

Més registres en castells

Castell de deu més matiner de la colla:
3 de 10 amb folre i manilles. 27 de juliol, a Vilanova i la Geltrú.

Primer any des del 1995 -primer 4 de 9 amb folre i agulla carregat- **que no es porta a plaça almenys un dels dos castells de 9 amb l'agulla** (3 de 9 amb folre i agulla o 4 de 9 amb folre i agulla).

La millor actuació de la temporada 2018, la de Vilanova el 28 de juliol, se situa la 21a del rànquing.

Els Castellers de Vilafranca estrenen castells de 9 a noves places:
Sant Marçal - Can Cassanyes
Lloret de Mar
Orio (primera plaça de nou del País Basc)

Castells del 2018 - colles de gamma extra

	7d8	Td8f	Pd7f	5d8	4d8ag	3d8ag	4d9f	3d9f	9d8 (3en.)	Td9fm	Pd8fm	5d9f	4d9fag	4d9	Td8	3d10fm
C. Vilafranca		14	2	4			12	18+1		12	1+1	1			0+2	4
C. Vella X. Valls		2	12	6	11	1	8	12	7+1		1	5+1	6+1	5	4+1	0+2
M. Terrassa	1	19	4	7		1+1	7	13	2	2+3	1					
C. Jove X. Tarragona		2	8	11	7		5	13	9	0+1	4+1	5+2	2			0+2
C. Joves X. Valls		12+1	1+2	12		1+2	4+1	17				0+1		2	3+4	
C. Sants		6	3	3			3	7+1		2+1						
C. Mataró	1	10	5	5			3	11		3		1				

Estructures castelleres

Dades a 31 de desembre del 2018. Millors registres en cadascuna de les estructures castelleres fetes pels Castellers de Vilafranca i les altres colles

CASTELL	2017 CDV	RÈCORD CDV	RÈCORD GENERAL	
7d8		4d (2015)	8d (CVG 2015 - CSab 2017)	● ●
Td8f	14d	19d (1998)	21d (CVXV 2010)	●
Pd7f	2d	16d (2007)	16d (CV 2007)	●
5d8	4d	12d+1c (1997)	17d (MT 1998 - CJXT 2015)	● ●
4d8ag		16d (2005-2008)	16d (CV 2005 i 2008)	●
3d8ag		7d (2010)	7d+1c (CJXV 2017)	●
7d8ag		1d (2015)	1d (CV 2015)	●
5d8ag		1d (2009-2010)	1d (CV 2009 i 2010)	●
4d9f	12d	17d (2016)	17d (CV 2016)	●
3d9f	18d+1c	21d (2015)	21d (CJXT 2014 - CV 2015)	● ●
9d8 (1en.)		4d+1c (2014)	4d+1c (CV 2014)	●
9d8 (3en.)		1d (2014)	9d (CJXT 2016 - 2018)	●
3d8ps		2d (2016)	2d+3c (CVXV 2001) - 2d (CV 2016)	● ●
Td9fm	12d	13d (2017)	13d (CV 2017)	●
Pd8fm	1d+1c	10d (2015)	10d (CV 2015)	●
7d9f		1d (2012)	1d (CV 2012)	●
5d9f	1d	3d (2006)	9d (CVXV 2017)	●
4d9fag		3d (2000-2006-2010-2014)	6d+1c (CVXV 2015 - 2016- 2018)	●
3d9fag		7d (2016-2017)	7d (CV 2016 i 2017)	●
4d9		2d (2012-2013)	5d (2018)	●
Td8	0d+2c	3d+1c (2017)	4d+1c (2018)	●
3d10fm	4d	6d (2016)	6d (CV 2016)	●
4d10fm		1d+1c (2016)	1d (MT 2015 i 2016 CV 2016 - CVXV 2016)	● ● ●
Td9f		1c (2005-2011-2012)	1c (CV 2005-2011-2012)	●

Foto: Jose Paredes

Per valorar la temporada passada, la situaré en el plantejament dels 4 anys de mandat.

TONI BACH
CASTELLER I REMER
CAP DE COLLA

 @tonidelloret

22 anys encapçalant el món casteller han fet que, a cada temporada que passava, hi hagués més possibilitats que una altra colla ens prengué el lideratge. Les temporades 2014, 2015, 2016 i 2017 van ser molt igualades, ja hi va haver colles que es van posar al nostre nivell, però en els grans moments, excepte Sant Fèlix 2015, vam continuar sent els millors. El 2018 va arribar el que tots sabíem que arribaria: una altra colla ens va superar fent una temporada com la dels nostres millors moments.

Quan vam començar el mandat, érem conscients d'aquesta realitat. Sabíem que, si algú podia afrontar aquest moment, si arribava, érem l'equip que ens presentàvem. És per això que ens vam plantejar dos grans objectius:

- Primer de tot, la renovació de castellers a totes les parts del castell. Estar tants anys al capdavant, amb un compromís màxim, suposa el sacrifici de molts castellers. Per raons ben lògiques, aquests castellers baixen el seu compromís i necessiten el relleu perquè la colla no perdi el lideratge o per tornar a recuperar-lo i enllaçar una altra època com la viscuda.
- Segon, el més difícil: continuar al capdavant. Això volia dir que havíem de fer més del que havíem fet fins aquell moment. Era clar que les altres colles ja ens estaven imitant i, si volien superar-nos, havien de fer, com a mínim, el mateix que fèiem nosaltres

El 2016 vam fer una temporada amb més grans castells (37) i més d'hora que mai: el nostre primer 3 de 8 aixecat per sota, sis 3 de 10 amb folre i manilles descarregats, el nostre primer 4 de 10 amb folre i manilles i un 4 de 9 totalment nou, com a més destacats. Gràcies a això vam tornar a imposar-nos per Sant Fèlix i a guanyar un Concurs en què tothom donava per guanyadora la Colla Vella.

El 2017 vam continuar el plantejament de fer un pas més volent normalitzar els castells nets. Mai cap colla ha treballat el 4 de 9 com nosaltres aquella temporada: dos 4 de 9 fins a dosos, catorze 4 de 8 nets, nou 4 de 8 nets fins a dosos. Torneu a llegir-ho perquè és molt fort. Aquesta feina sense recompensa, sumada al desgast de tants anys mantenint el lideratge del món casteller i algunes lesions greus, van significar un cop massa fort a la nostra moral, sobretot a la de la gent del tronc. Tot i tancar l'any fent la segona temporada amb més castells grans de la nostra història (36) i descarregar dues vegades, DUES!, el que es considera la millor actuació de la història: 3 de 10 amb folre i manilles, torre de 8, 3 de 9 amb folre i agulla i pilar de 8 amb folre i manilles, finalitzàvem l'any com si haguéssim fet una mala temporada.

Faig aquesta introducció perquè és molt important per entendre la valoració del 2018. Sempre he dit que els castells, més del 60%, són de cap. Castells molt ben preparats tècnicament i amb poca predisposició mental són un autèntic fracàs. Castells menys preparats tècnicament, però amb una predisposició mental al 200%, esdevenen èxits totals. Apliquem-ho al funcionament d'una colla.

Torno a repetir: el 2018 va arribar el que tots sabíem que arribaria, una altra colla ens va superar fent una temporada com la dels nostres millors moments. Això és el que va passar, ras i curt. Desenganyem-nos: no va ser perquè nosaltres haguéssim punxat, va ser perquè ells van ser molt millors. Un exemple: amb els nostres castells del Concurs, nosaltres no n'hauríem perdut cap altre en tota la història. La Colla Vella, amb els seus castells, hauria guanyat tots els de la història menys el del 2016.

Després de fer 22 anys en què no era tan evident la pèrdua del lideratge casteller, hi va haver a la colla reaccions de totes menes, proporcionals al temps de lideratge. Evidentment, van ser reaccions que no ens van deixar, a tots plegats, centrar-nos al 100% a fer castells. No em penso entretenir més en aquest

Una altra colla ens va superar fent una temporada com la dels nostres millors moments. Això és el que va passar, ras i curt. Desenganyem-nos: no va ser perquè nosaltres haguéssim punxat, va ser perquè ells van ser molt millors

tema, malauradament ja ens va ocupar massa temps a principi de temporada. Apliquem aquí aquesta dita: "el que no ens destrueix ens enforteix". Avui segur que som més forts. Junts som imparables!

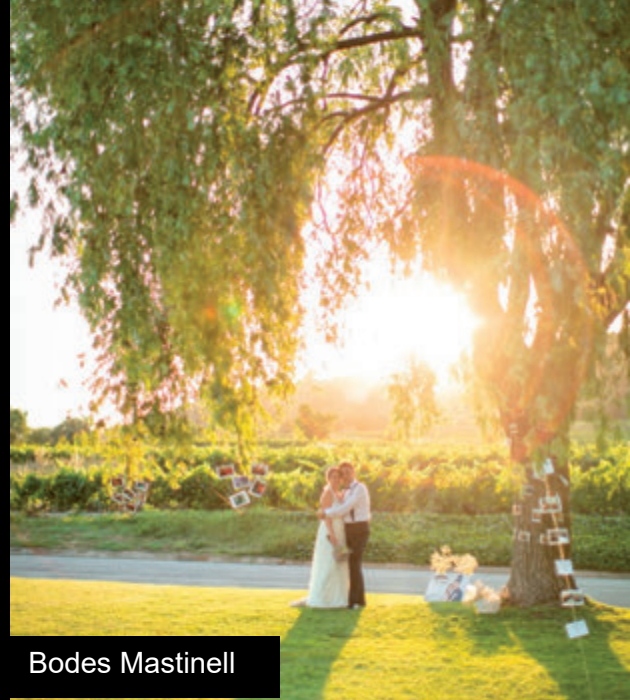
Això és el que més distingirà la temporada 2018, però evidentment hi ha una anàlisi tècnica, la següent:

- La primera part de la temporada va venir marcada per la caiguda del 3 de 8 amb agulla de Berga. La caiguda d'un castell que no ens havia caigut mai i els castellers lesionats que va provocar ens va deixar tocats. Va ser un error que assumeixo plenament. Tot i haver-lo fet de vuit fins a cassoleta i sencer de set net a l'assaig, després de com vam fer els dos castells de nou, no era el moment.
- El viatge al País Basc, i tots els castells que vam poder fer-hi, va significar el revulsiu per tornar-nos a encarrilar i acabar el primer tram a Vilanova fent una actuació espectacular: torre de 9 amb folre i manilles, 3 de 10 amb folre i manilles, 5 de 9 amb folre (no el fèiem des de la temporada 2014) i pilar de 8 amb folre i manilles.

CAVA & HOTEL MASTINELL

Cava & hotel Mastinell

Bodes Mastinell

Espai Gastronòmic En Rima

ESPAI Gastronòmic En Rima

Obert de Dilluns a Diumenge

MENÚ EN RIMA (23,00 € IVA Inc)

De dilluns a divendres (migdia)

De dilluns a dijous (nit)

MENÚ EN RIMA (32,00 € IVA Inc. (20,00 € IVA INCLÒS PER A NENS)

Dissabtes, diumenges, festius (migdia) i diumenge (nit)

MENÚ GASTRONÒMIC (50,00 € IVA Inc.)

Divendres i dissabte (nit)

Informació i Reserves:

Tel: +34 93 115 61 32 / info@hotelmastinell.com

Ctra. de Vilafranca a Sant Martí Sarroca km 0'5
08720 Vilafranca del Penedès

www.hotelmastinell.com

• Malauradament, les dues caigudes de la represa després de vacances: el 3 de 9 amb folre de Cal Figarot i el pilar de 8 de la Bisbal, ens van condicionar la resta de la temporada. El pom de dalt va quedar tocat com mai. Són coses que poden passar, però quedar-se sense dues enxanetes, dues cassoles i un dos titulars, amb les reaccions que va provocar, per simpatia, a la resta de la canalla, són massa contratemps per portar en condicions una temporada com la passada.

• Vull rebatre alguns comentaris que es van fer respecte a la canalla i que, de tant repetir-los, sembla que siguin veritat. És cert, com en cada mandat, que es pot fer més feina i que es poden fer més coses, però no és cert que tinguéssim problemes a la canalla fora dels que ja he explicat per lesions. Si fos veritat, sis enxanetes, SIS!, no haguessin descarregat el pilar de 6: Júlia, Airan, Jan, Adrià, Carla i Mar. Si fos veritat, després de lesionar-se l'enxaneta titular i l'enxaneta que el podia substituir, a més de dues cassoles i un dos, després, no hauríem descarregat tres 3 de 10 i carregat dues torres de 8, a part de descarregar-ne sis a l'assaig i un 4 de 8 net a l'assaig. Això no ho aconseguíem un equip que no funciona. L'enxaneta que va descarregar els 3 de 10 a partir de Sant Fèlix i va carregar les torres de 8, el 15 d'agost del 2018, el màxim que havia fet era un 4 de 8. Això no ho aconseguíem un equip que no funciona. Des d'aquí vull felicitar la feina que va fer l'equip de canalla que va permetre, malgrat tots els condicionants, presentar-se a Sant Fèlix, al Concurs i a Tots Sants amb possibilitat de portar a plaça tots els grans castells que ens havíem proposat.

• El segon tòpic que de tant repetir-lo també sembla que sigui veritat és que l'equip de pinyes no està a l'alçada. També, com a cada mandat, segur que es pot fer millor i més ràpid. Però aquí només posaré una dada: en les darreres tres temporades, tretze 3 de 10 amb folre i manilles descarregats i un de carregat, més els únics 4 de 10 amb folre i manilles descarregat i carregat de la colla. Alguna cosa també deuen fer bé. Des d'aquí també els vull felicitar per la feina feta. Molta feina que no va poder donar els resultats esperats pels problemes que vam tenir en el pom de dalt.

• El 2017 vam començar a notar el desgast i el cansament de molta gent del peu i el folre. Ens va costar molt seguir el ritme del 2016. És per això que la temporada passada vam continuar fent el relleu en aquestes parts i vam decidir centrar-nos en només quatre assaigs especials per poder optimitzar bé les proves, els d'abans de les quatre actuacions de màxims: Vilanova, Sant Fèlix, Concurs i Tots Sants. Això és una de les coses de la temporada passada de què estem més satisfets, i ho continuarem fent igual. Aquests assaigs, a part de ser els més multitudinaris de la nostra història, també van ser dels que s'hi van fer millors proves. És important que transmetem a tothom que ha estat casteller que a aquestes

actuacions i assaigs és on necessitem que hi siguem tots. I que, malgrat que ara no vinguin assiduament a la colla, és el dia de posar-se la camisa, que ben segur que se l'han guanyat en un altre moment.

• El que vam copsar durant la temporada 2018 és una disminució del compromís de la gent del tronc. Aquesta temporada, per poder constatar-ho, hem fet un control d'assistència. Hem pogut veure que el compromís del tronc ha baixat del 90% dels millors moments a un 66% el primer tram de la temporada i a un 77% a dia d'avui.

Per a aquesta temporada ens hem marcat dos grans objectius:

• El primer, recuperar l'actitud positiva de tots els castellers i castelleres.

De la canalla, oblidant les pors de la temporada passada i tornant a tenir fam de fer castells i passar-nos-ho bé fent-los.

Hem reforçat l'equip de canalla amb una psicòloga infantil, la Maria Alvarado, que ens ha ajudat molt a aconseguir accelerar el nostre objectiu.

Vull assenyalar també que, després de dos anys encapçalant l'equip de la canalla, l'Àngel Grau ha passat el relleu a la Maria Vall, que ja havia encapçalat l'equip la temporada 2016. Des d'aquí un fort agraïment per la feina feta, sobretot en una temporada tan dura com la passada.

De la resta de la colla, assumint que som en un altre moment molt diferent del dels darrers anys, i que necessàriament això significa que hem de tornar a passar un seguit d'etapes que feia anys que no passàvem. I hem de tornar a passar-ho bé passant-les.

Haig de dir que això també s'està assolint. Hem tornat a celebrar descarregar la torre de 8 amb folre, el 4 de 9 amb folre i el pilar de 7 amb folre com feia temps que no fèiem. I veig que la gent comença a ser conscient del tipus de feina que s'està fent de cara al futur. I valorant el segon objectiu.

• El segon objectiu és treballar i estrenar el màxim de gent nova de cara al futur. No només tècnicament, sinó transmetent-los que el que va portar-nos a ser els millors durant tants anys és el compromís i l'actitud en aquest compromís. Com us he dit, la baixada en el compromís del tronc titular dels últims anys fa que els troncs no estiguin tan perfeccionats, però fa que molta més gent hagi rodat per les estructures. Anem més lents però anem avançant i posant fonaments sòlids per a ben aviat.

Vull desitjar-vos un bon Sant Fèlix! Segur que farem grans castells i tenim la possibilitat de sortir amb la millor actuació. Depèn de nosaltres. Jo lluitaré fins al pilar. Espero que vosaltres també.

Som-hi! ●

El segon objectiu [del 2019] és treballar i estrenar el màxim de gent nova de cara al futur. No només tècnicament, sinó transmetent-los que el que va portar-nos a ser els millors durant tants anys és el compromís i l'actitud en aquest compromís

Foto: Lins Grinyó

la xarxa
comunicació local

VALORS CASTELLERS; VALORS REPUBLICANS

RAÏL ROMEVA I RUEDA
CASTELLER I PRES POLÍTIC

 @raulromeva

“Pare, jo vull pujar allà dalt”. Aquestes paraules de la meua filla van ser les que em van acostar al món dels castells, a mi i a tota la meua família. De fet, som molts els que, a través dels nostres fills i filles, ens hem acabat involucrant i participant de moltíssimes colles castelleres.

Els Castellers de Sant Cugat ens van obrir les portes de bat a bat: en aquell moment poc em podia imaginar que aquelles paraules de la meua filla acabarien lligant tan estretament la meua vida al fet casteller! A través dels fills, tant la Diana com jo hem anat teixint durant molts anys una relació que va més enllà del simple fet d'anar a assajar o actuar; els castells van molt més enllà, són valors, amistats, llaços, aprenentatges...

Personalment sempre he estat vinculat a la cultura popular i tradicional, concretament de Caldes de Montbui, però això és una cosa que no es perd quan canvies de lloc de residència, es porta molt endins. Aquesta cultura popular, i subratllo popular, és la que dona sentit al nostre tarannà de país: inclueix i obert. La cultura la consumeix, la practica i la desenvolupa la ciutadania en el sentit més ampli, aquí rau la clau de tot plegat!

Els valors castellers, com no pot ser d'altra manera, també recullen aquesta necessitat d'entendre la ciutadania en el seu conjunt. De fet, exactament igual que els valors republicans: la igualtat d'oportunitats, la fraternitat i la llibertat. Tot va lligat! Encara, però, tenim un llarg camí per recórrer per fer-ho del tot possible: la igualtat d'oportunitats en tots els àmbits de la vida, i deixeu-me que citi la imprescindible lluita feminista, també des de dins el món casteller. Però podem parlar de la inclusió, el treball per la defensa dels drets fonamentals i de viure d'una manera digna.

En el marc de la diada de Tot Sants de l'any passat, els Castellers de Vilafranca em van fer feliç fent-me soci d'honor de la vostra colla. Per desgràcia no vaig poder-ho compartir amb vosaltres per motius que ja sabeu, però us volia transmetre el meu etern agraïment. Estic convençut també, però, que el meu és un reconeixement col·lectiu, per a totes les

persones que reivindiquen els seus drets i lluiten per ells: des d'aquí un reconeixement per a totes elles.

La repressió, amics i amigues, és intensa i dolorosa. Però creieu-me que els qui la patim ho tenim clar: cap alt, mirada llarga, verb serè i mà estesa. I tot això, practicar-ho sense cap mena de retret ni recança: el país el construirem entre tots, col·lectivament, amb una societat inclusiva i practicant el que millor sabem fer: aplicant els nostres estimats valors castellers. ●

Fotos: Jose Paredes

En el marc de la diada de Tots Sants de l'any passat, els Castellers de Vilafranca em van fer feliç fent-me soci d'honor de la vostra colla. Per desgràcia no vaig poder-ho compartir amb vosaltres per motius que ja sabeu, però us volia transmetre el meu etern agraïment

MÉS DE 100 MUNICIPIS D'ARREU DEL MÓN -FORA DELS PAÏSOS CATALANS- JA HAN VIST ACTUAR ELS CASTELLERS DE VILAFRANCA

A Orio (País Basc) vam sumar el centenar, amb un 3 de 9 folrat

ELOI MIRALLES
CRONISTA, CASTELLER
I RABASSÓ

[@EloiMiralles45](#)

No és cap secret per a ningú que els Castellers de Vilafranca som la colla que hem protagonitzat més sortides fora de l'àmbit casteller al llarg dels nostres 70 anys d'història. Hem fet actuacions per mitja Europa i també a l'Àsia i a les Amèriques -del Nord i del Sud-, mentre que vam haver de desestimar-ne una a l'Àfrica -concretament al Marroc- per manca de quòrum; però tot arribarà...

A PARÍS, LA PRIMERA. I DESPRÉS...

El 1970, la colla ja havia passat per primera vegada un control duaner per arribar fins a Perpinyà i al poble veí de Toluges, amb motiu de les seves anyals Festes de Pau i Treva; però, cal dir que això no era ben bé anar a l'estranger -malgrat l'època i el canvi de moneda, esclar- perquè, en realitat, no ens movíem de Catalunya. I el 1971 també es va passar una frontera, però, en aquest cas, per anar a Encamp, al Principat d'Andorra, que també és casa nostra. En canvi, el 1973, sí que ja vam ser plenament internacionals, quan es va viatjar cap a **París**, per actuar a la gran festa organitzada des del periòdic comunista *L'Humanité* -temps era temps!-. Per primera vegada, la *tour Eiffel* va poder ésser testimoni, llavors, de la presència de les nostres camises verdes.

Vam haver d'esperar gairebé cinc anys per tornar a actuar lluny dels Països Catalans. I ho vam fer, el 1978, a l'envejable Suïssa -altrament dita Confederació Helvètica-, concretament a **Ginebra**, capital del cantó que duu el mateix nom, on es va celebrar una Quinzena Catalana. I encara dins del mateix any, la colla va viatjar, per primera vegada amb avió, per anar a l'illa italiana de Sardenya, on vam actuar a l'Alguer i a **Sàsser** (no inclourem la primera d'aquestes dues ciutats en la relació de la centena perquè la parla comuna que ens hi agermana fa que la puguem considerar verament com un país català més). No caldria dir que aquesta sortida a l'anomenada Barceloneta de Sardenya, per la seva especial

significació, va deixar un record inesborrable en tots aquells que vam tenir l'ocasió i el goig de poder viure-la.

El 1982, la destinació va ser a un altre dels països ibèrics, Portugal, on vam fer una minigira força endevinada que ens va portar a les dues capitals més importants del país, des de **Lisboa** fins a **Porto**, però passant per altres ciutats interessants com són **Sintra**, **Estoril** i **Coimbra**. I parlant de gires, no havien de passar ni dos anys per fer-ne una altra: la que, el 1984, ens va permetre conèixer alguns bells indrets de la Itàlia continental central: **Pisa**, **Siena**, **Roma** -la capital, sense deixar de banda la **Ciutat del Vaticà**, que hi és compresa i cal considerar-la municipi a part- i **Florència**. El motiu d'aquell viatge fou la beatificació del sacerdot català Josep Manyanet. El 1987 va tenir lloc la primera de les nostres sortides a la veïna Occitània, per anar a actuar a la vila de **Besiers**.

TORRE DE 7 A PISA I 4 DE 8 AL VATICÀ

I el 1988 vam tornar a Itàlia, aquest cop per fer més país encara, a la plaça de Sant Pere de la Ciutat del Vaticà; no debades, hi commemoràvem el Mil·lenari de Catalunya i, en l'ocasió, el nostre primer 4 de 8 a l'estranger va posar la cirereta a la celebració. També ho vam aprofitar, a l'anada, per tornar a fer castells a Pisa, on vam plantar la torre de 7, ben dreta, a prop de la seva cèlebre *torre pendente*; i encara en vam fer una altra, de torre, a Roma. El 1990 ens va portar per primera vegada al País Basc, amb actuacions a **Bergara**, **Antzuola**, **Zumarraga** i **Urretxu**, viles que pertanyen totes quatre al territori de Guipúscoa. Uns dies més tard, enfilàvem de nou la ruta cap a terres italianes per actuar a la regió del Vèneto, concretament a la ciutat de **Feltre**, on se celebrava un dels típics *palios* tan habituals a d'altres indrets del país. També vam fer castells al municipi de **Trichiana** -concretament al llogaret de Niccia i en una festa camperola a Melere, en plena muntanya- i a **Venècia**, on, malgrat la prohibició de poder actuar a la plaça de Sant Marc, encara ho vam poder fer en algun altre dels seus acanalats indrets.

Som la colla que hem protagonitzat més sortides fora de l'àmbit casteller al llarg dels nostres 70 anys d'història. Hem fet actuacions per mitja Europa i també a l'Àsia i a les Amèriques -del Nord i del Sud

A dalt, el 4 de 7 a Ginebra, davant del llac Léman.
A baix, un altre 4 de 7 a Lisboa, enfront del monument als Descobridors.

El 1992 vam fer la que hem de considerar pròpiament com la primera actuació a Espanya, quan vam viatjar fins a Sevilla, per tal de participar en el Dia de Catalunya

El 1991 va esdevenir encara més internacional que el seu precedent, atès que, després d'una segona sortida a terres occitanes -per actuar a les monumentals ciutats de **Tolosa de Llenguadoc** (on tingué lloc l'anyal Aplec Internacional de la Sardana) i **Carcassona** (davant dels murs de la seva distingida *Cité*)-, vam dur a terme el viatge més llarg, fins aleshores, del nostre col·lectiu, amb destinació a **Luxemburg** -la capital del Gran Ducat que porta idèntic nom- i a cinc ciutats d'Alemanya: **Moers**, **Wolfenbüttel**, **Hannover**, **Berlín** -la capital, alliberada no feia gaire del seu mur divisor, tan colpidor- i **Frankfurt**. I el 1992 vam fer la que hem de considerar pròpiament com la primera actuació a Espanya, quan vam viatjar fins a **Sevilla**, per tal de participar en el Dia de Catalunya, que tingué lloc en el marc de l'*Expo* internacional d'aquesta ciutat andalusa.

TOT COL-LABORANT EN ELS AGERMANAMENTS

El 1993 esdevindria encara més fructífer, ja que, per començar, ens va tocar d'arrodonir la jornada dedicada a Catalunya dins dels actes del *Xacobeo* que se celebrava a **Santiago de Compostella**, la capital de Galícia. Més tard, vam dur a terme un altre periple dels considerats llargs, amb visita a cinc estats diferents de la vella Europa; per començar, castells a **Marsella**, la ciutat occitana més populosa dins l'Estat francès (acollits pel Cercle Català local) i, després, tornada cap al nord d'Itàlia, a la Llombardia, per actuar a les ciutats de **Lecco** -agermanada amb Igualada-, **Melzo** -agermanada amb la nostra Vilafranca- i **Bèrgam; tot seguit, vam prosseguir viatge fins a Eslovènia, on vam actuar a les coves càrstiques de **Postojna**, a **Ljubljana** -la capital del país-, a **Otočec**, a **Novo Mesto** -agermanada també amb la nostra vila- i en un camp de refugiats, provinents de Bòsnia i Herzegovina, a **Crnomelj**. A continuació vam fer cap a **Klagenfurt** -agermanada amb Tarragona-, la capital de Caríntia, un dels estats de l'Àustria actual. I finalment, ja de tornada, vam fer una torre puntual davant del famós Casino de Monte-Carlo, a la ciutat de **Mònaco**, únic municipi del Principat mediterrani que porta aquell mateix nom. Encara dins de l'any indicat, vam poder treure'ns l'espinia de la torre de 7 que només s'havia pogut carregar**

vint anys abans a París, tot descarregant-la, ara sí, amb tots els honors. L'actuació a la capital gavatxa venia de pas per anar a una altra ciutat de França no gaire distant: **Poix de Picardie**.

CADA COP MÉS INTERNACIONALS

El 1994 va tornar a ser molt pròdig en actuacions internacionals. Primerament vam poder actuar sense complicacions, ara sí, a Venècia, en el marc del seu cèlebre i vistós Carnaval, i ho vam fer a tres llocs ben diferents: al seu famós Lido, a la meravellosa plaça de Sant Marc i a Mestre, el seu barri més continental. Més tard, vam tornar a França, per plantar castells al bell mig del país; primer, a **Villeurbanne**, i, després, a la tercera ciutat més gran de l'estat: **Lió**. I, unes setmanes més tard, cap als Països Baixos, per arribar inicialment fins a la capitalina **Amsterdam** i, seguidament, desviar-nos cap a l'est per fer un tomb, amb castells, a les ciutats d'**Enschede**, **Aalten**, **Almelo** i **Emmen**; durant el viatge de retorn, tot passant per Bèlgica, vam fer parada al seu centre més neuràlgic, **Brusselles** -capital del país i seu de diverses organitzacions internacionals europees-, on vam poder actuar, per primer cop, davant del seu emblemàtic *Atomium*, així com a la seva no menys acreditada *Grand Place*.

El 1995 hi va haver una mena de punt mort en el nostre camí universal, ja que només vam poder fer una única actuació fora de les terres de parla catalana, i va ser a **Tudela**, la ciutat més important de la Navarra més baixa. Però el 1996 tornariem a la càrrega per actuar a Dinamarca, en un viatge llampec, amb avió, que ens va portar fins a **Copenhaguen**, tot acompanyant el president de la Generalitat; vam actuar al matí davant de l'imponent *Rathaus* (ajuntament) de la capital danesa -amb el 4 de 8 i el pilar de 6- i, a la tarda, a Holte, un districte suburbà del municipi proper de **Rudersdal**. El mateix any vam tornar al Benelux, fent abans un pilar al pas per **Metz**, l'antic cap i casal de la Lorena francesa; i, ja en terres de Flandes, vam plantar castells a **Maastrecht**, la capital neerlandesa del Limburg -famosa pel seu Tractat- i a la ciutat belga de **Bree**, agermanada amb la vila tarragonina de Salomó, amb un altre pilar de 6 com a fet més valuós. I fins a l'arribada del nou segle, encara

A les darreres dècades del segle XX la colla va visitar ciutats com Roma i Pisa, l'any 1988; Venècia, el 1990, i Berlín i Frankfurt, l'any 1991.

L'any 1993 la colla va actuar a París per segona vegada i també va viatjar a Santiago de Compostella, pel Xacobeo. El 1994 va actuar a Brussel·les i el 1996, a Copenhaguen.

hi va haver temps per fer dues actuacions més fora de l'àmbit català: la primera, el 1999, al poble aragonès de **Sobradriel**, pròxim a Saragossa, i la segona, el 2000, a la vila occitana de **Leucata**, fronterera amb la Catalunya del Nord, més amunt de Perpinyà. Així doncs, ambdues exhibicions ens van permetre de poder anar sumant efectius a la llista de municipis estrangers amb presència castellera: **59** en total, al llarg de la segona meitat del segle XX (que haurien estat 60 si hi haguéssim inclòs l'Alguer).

ENCAREM EL SEGLE XXI AMB BONES PERSPECTIVES

La primera dècada del nou segle esdevingué un altre cop generosa pel que fa al capítol de les sortides internacionals dels Castellers de Vilafranca. La primera d'aquesta nova tanda va tenir lloc, el 2002, a la ciutat alemanya de **Bühl**, per celebrar-hi l'agermanament amb Vilafranca. I encara el mateix any vam tornar a Espanya, per actuar a l'esplèndida i senyorial **Salamanca**, on vam plantar, entre d'altres castells importants, una torre de 8 amb folre -la primera fora dels Països Catalans- a més d'algun pilanet reivindicatiu per allò dels "papers" tan reclamats. El 2003 vam anar fins a dalt de tot de l'Estat veí per actuar a la ciutat portuària de **Dunkerque**, a la riba de la Mar del Nord i centre principal del Flandes francès, la qual, amb motiu del seu festival *Dunkerque, l'europeenne*, també va poder veure castells de vuit pisos, amb una altra torre de 8 folrada com a fet més destacat. El 2005 vam tornar a Euskadi, aquesta vegada per fer castells, també de vuit, a **Donostia** (Sant Sebastià), la capital de Guipúscoa, i actuar també a **Elorrio**, ja en terres de la veïna Biscaia. L'any següent, 2006, ens van cridar de nou des de les terres flamenques del nord de França, per participar en una Ronda Internacional de Gegants, a **Steenvoorde**, a mig camí entre Lille i Dunkerque; i encara ens va ser possible d'anar a actuar a una altra vila aragonesa, la de **Binéfar**, a tocar de la nostra Franja de Ponent. El 2007 vam tornar a dues ciutats alemanyes que ja coneixíem: l'agermanada Bühl i la cosmopolita Frankfurt, on se celebrava una Fira Internacional del Llibre, amb nous castells de vuit a la butxaca, a més del pilar de 7 amb folre.

TOT

**tot està per dissenyar,
i tot és possible!**

Bildi

www.bildi.net

**Disseny gràfic
Comunicació visual
Consultoria**

Premiats als:

D&AD Awards, Red Dot,
ADC*E, Premis Laus,
Deutschland Designpreis...

DE PADRINS, A XILE

L'any 2008 va marcar un abans i un després en el nostre itinerari mundial, ja que per primera vegada vam poder canviar de continent per anar a Xile, a l'Amèrica del Sud. El motiu va ser apadrinar els Castellers de **Lo Prado**, la primera colla sorgida en aquell llunyà país. Vam actuar a més d'una dotzena d'indrets -corresponents a nou "comunas" o "municipalidades", com en diuen per allà- començant per Lo Prado, davant dels nostres amfitrions. A **Santiago de Xile**, l'exhibició més important va tenir lloc a la cèntrica *plaza de Armas* -amb la torre de 8 folrada com a castell més rellevant-, però també vam fer castells davant del *Palacio de la Moneda*, al peu del monument a Salvador Allende i a la Universitat. Els altres municipis que ens van acollir van ser **Valparaíso** -on vam plantar un carro gros-, **Viña del Mar**, **Curicó**, **Molina**, **Buín**, **Colina** i **Peñalolén**. Particularment emotiva va ser la visita que vam realitzar al museu de Villa Grimaldi d'aquesta darrera població, per conèixer de prop les atrocitats que es van cometre en els anys de dictadura, de tan mal record, d'aquell tan execrable general que es deia Augusto Pinochet.

Els anys 2009 i 2010 tampoc no es van quedar enrere. En el primer, la colla va tornar a la Bèlgica flamenca per actuar, d'entrada, a la turística i ben endreçada ciutat de **Bruges** i, a continuació, a **Sint Truiden**. I, poc després, vam viatjar per primer cop a la Gran Bretanya, al comtat de Cúmbria, que és situat a la part més nordoccidental d'Anglaterra. Allí vam actuar en tres llocs diferents, amb motiu del festival *Lakes Alive*: a **Bownes-on-Windermere**, a **Carlisle** -la capital, amb un altre carro gros- i a **Penrith**. Un any més tard, gairebé no vam donar colla a tanta activitat, atès que la fracció més jove de la colla va tornar, primerament, a Tolosa de Llenguadoc i a Carcassona i, al cap d'uns mesos, el gruix de la colla va viatjar fins a Polònia, per actuar a **Cracòvia**, en el marc d'un altre Aplec Internacional de la Sardana, amb més castells de vuit. Va esdevenir altament emotiva i colpidora la visita que vam fer, en l'ocasió, al camp d'extermini nazi d'Auschwitz-Birkenau. Poc després, un grupet molt reduït de castellers va anar a plantar uns pilars a **Thane**, prop de Mumbai, una de les metròpolis més importants de l'Índia, com a primera presa de contacte per mirar d'actuar-hi, tota la colla, l'any següent. I, mentre això succeïa, un grup força més nombrós viatjava un altre cop a França per actuar de nou a Lió. Però la cosa encara no va acabar aquí, atès que un nou petit grup de camises verdes va tornar a Brussel·les per invertir amb la indumentària castellera vilafranquina el cèlebre *Manneken Pis* de la capital belga, i, abans d'acabar l'any, un altre nucli casteller més suficient va repetir viatge a Xile per alliçonar novament els castellers d'allà, alhora que va fer diverses exhibicions a ciutats que ja ens coneixien -Valparaíso, Viña del Mar i Santiago de Xile- i va estrenar nova plaça castellera a la turística comuna de **La Serena**, al nord de Santiago.

La colla ha actuat al País Basc en nombroses ocasions, a Donosti el 2005. A Cracòvia hi vam viatjar l'any 2010.

El viatge a Xile va ser el primer fora del territori europeu l'any 2008. A baix, el 3 de 9 folrat que vam descarregar a la Índia l'any 2011.

Vam anar als Estats Units de l'Amèrica del Nord, concretament a la seva ciutat més emblemàtica, la de més concentració de gratacels, és a dir, Nova York. Van ser quatre dies intensos de castells.

UN 3 DE 9 AMB FOLRE, BEN LLUNY DE CASA

L'actual i segon decenni internacional de la nostra colla va començar, la primavera del 2011, escalfant motors a la ciutat neerlandesa de **Tilburg**, al Brabant septentrional, on vam anar amb motiu d'un festival mundial de música, en el marc del qual els castells de vuit tampoc no van faltar. I un parell de mesos més tard, va arribar l'esperada cita amb els govindes de **Mumbai** (també coneguda com a Bombai); i tothom qui va poder..., cap a l'Índia falta gent! Vam actuar primer davant de la que anomenen, per cert i inequívocament, Porta de l'Índia, a la zona marítima de la ciutat, amb el 3 de 8, i també a la propera illa Elephanta -també coneguda com Gharapuri, que vol dir "lloc de coves" i que també pertany a Mumbai-, amb el 4 de 8 amb l'agulla, realitzat precisament en una de les grutes visitades. L'actuació de més relleu, però, la vam fer on ja ens havien acollit un any abans, a la ciutat/suburbi de Thane -amb motiu de la concorreguda festassa que es coneix amb el nom de *Janmashtami*, i que es fa en honor del déu Krishna- al costat dels govindes (castellers/acròbates hindús), que assoleixen construccions de fins a nou pisos, amb una tècnica especial ben distinta de la nostra. Va ser aquí, doncs, on els verds, per no desentonat, a més de diversos castells de vuit, vam plantar, davant d'un públic eufòric i expectant, el nostre primer 3 de 9 amb folre a l'estranger. I no seria l'últim...

L'any següent ens va portar de nou al continent americà, però aquesta vegada més amunt en el mapa geogràfic, ja que vam anar als Estats Units de l'Amèrica del Nord, concretament a la seva ciutat més emblemàtica, la de més concentració de gratacels, és a dir, **Nova York**. Van ser quatre dies intensos de castells i, a manca de poder actuar en alguns altres indrets significatius de la gran metròpoli, especialment de la zona de *Manhattan*, sí que ho vam poder fer, com a llocs més destacats, al terrat/jardí del *Rooftop* -un de tants gratacels, amb l'imponent *Empire State Building*, com a teló de fons-, als peus d'un dels extrems del pont de *Brooklyn*, al *Central Park* i també al costat de la monumental i arxiconeguda Estàtua de la Llibertat. I no havia passat ni un any de la nostra experiència nord-americana, quan, el 2013, ens va tocar d'anar a un altre centre de gran categoria: **Londres**, la capital d'Anglaterra, on vam actuar a diversos indrets -els més interessants van ser, tal volta, els de

Potters Field park i *Millenium Bridge* -i hi vam plantar alguns castells de vuit. Només unes setmanes més tard, vam tornar a Alemanya, per tercera vegada a Frankfurt del Main, per participar en el *Wolkenkratzer Festival* (fa al·lusió a una festa de gratacels), on els castells de vuit pisos tampoc no van fallar. I, al cap de pocs dies, vam fer la tercera visita a la Gran Bretanya, aquesta vegada per actuar davant la vistosa catedral de **Salisbury**, amb motiu d'un festival internacional d'Art. Ho vam aprofitar també per fer una petita exhibició enfront de l'imponent monument megalític de Stonehenge, prop de la vila d'**Amesbury**.

TOT FENT PAÍS I MÉS CASTELLS DE NOU

Sense solució de continuïtat, el 2014, un cop més, vam tornar a viatjar, aquesta vegada en resposta a la crida que va fer *Omnium Cultural* de cara a poder votar per la independència del nostre país. Als Castellers de Vilafranca ens va tocar d'anar a Brussel·les i vam tornar a plantar castells -ara, de vuit- a la seva magnífica *Grand Place*; i també vam repetir visita a l'*Atomium*. A més, vam aprofitar el viatge per actuar (abans i després de fer-ho davant d'aquesta colossal icona de la capital belga) a **Gant** i a **Lieja**, dues de les capitals de província més importants del país. I el 2015 esdevindria encara més pletòric, perquè no solament vam aconseguir un altre 3 de 9 folrat, sinó que en vam fer dos. El primer va ser a la ciutat italiana de **Milà**, al parc que hi ha darrere del castell de *Sforzesco* de la capital llombarda, i el vam fer juntament amb diversos castells de vuit pisos, com ara el 4 de 8 amb l'agulla o el 7 de 8; mentre que davant la façana del *Duomo*, la seva impressionant catedral, vam plantar-hi la torre de 8 amb folre. I el segon dels castells de nou d'aquell any el vam fer força més lluny, a la Xina, a l'urbs més poblada del món: **Xangai**, on vam fer diverses actuacions que van tenir el brillant colofó de la que es va dur a terme en el pati exterior d'uns grans magatzems comercials, amb motiu de la posada en escena del programa *Shangai-Barcelona Catalonia culture*. A més del 3 de 9 amb folre, hi vam descarregar el 4 de 8 i la torre de 8 folrada, castells que, amb el 3 de 8, vam repetir al llarg d'altres actuacions a la ciutat, de les quals cal destacar, per la seva ubicació, la que vam fer a la riba del riu Huangpu, amb el teló de fons extraordinari de l'*skyline* que conforma el singular rosari de gratacels del barri de Pudong

A l'esquerra, pilar de 5 al peu de l'estàtua de la Llibertat, a Nova York, l'any 2012.

A dalt a la dreta, actuació al costat del pont de la Torre de Londres, l'any 2013.

A baix, l'*sky line* de Xangai, un fons incomparable per a la torre de 8 amb folre, l'any 2015.

d'aquella gran metròpoli xinesa. En el mateix viatge, també vam actuar a l'escola *Greentown* de la ciutat d'**Hangzhou**, amb castells de vuit, i al pati de la colònia d'una empresa tèxtil de la que és una ciutat més petita: **Deqing**, que és, precisament, la seu de la colla castellera dels Xiquets d'Hangzhou i on vam fer una altra torre de 8 folrada com a construcció més important.

En els últims anys també hem fet castells lluny de Vilafranca, però sense arribar al nivell dels darrers aconseguints que hem exposat. Del 2016 només podem referenciar l'actuació dels nostres *greentowers* a la ciutat anglesa de **Liverpool**, on van plantar un pilanet de 4 a l'hipòdrom d'*Aintree*, en el decurs de la famosa cursa de cavalls *Grand National*; abans, però, a la zona portuària de la ciutat van aixecar diversos castells menors, entre ells la torre de 6, amb camises verdes, i és per això que incloem la ciutat dels *Beatles* en la present relació. I el 2017, la colla, formada per un grup molt més nombrós de castellers, va tornar a terres neerlandeses per actuar a **Rotterdam**, on va plantar, en tres ocasions, tant el 4 com el 3 de 8. I acabarem aquest viatge amb la més recent de les nostres sortides del·là dels Països Catalans, la que ens va retornar, l'any passat, a terrer euskaldun, amb actuacions tant a Guipúscoa com a la veïna Navarra, cinc en total. A les quatre guipuscoanes vam fer castells de vuit pisos -i, a més, en una sola, el 3 de 9-; i, a la navarresa, castells de set. El primer poble on els castellers vam fer fortuna va ser **Alegia**, a ribes del riu Oria, mentre que l'endemà ho vam fer a **Errenteria**, abans d'anar cap a la vila marinera d'**Orio** -el municipi que fa **100** del nostre llistat-, on, amb motiu de la *Bisiguaren Festa*, vam dur a terme la millor actuació feta mai al País Basc, amb la torre de 8 amb folre, el 3 de 9 folrat i el 3 de 7 aixecat per sota. A la tarda del mateix dia vam tornar a Donostia -hi havia regates de traineres-, on no vam poder repetir el castell de nou perquè se'ns va fer tard a causa que es van allargar massa les curses nàutiques. La darrera exhibició d'aquest nou tomb per Euskalèria va tenir per escenari la pintoresca població d'**Elizondo**, capital del municipi i de la vall de **Baztan**, el qual esdevé, per tant, el 101 del recompte. I és així que arribem al final d'aquesta petita gran història que, no hi ha dubte, haurà de tenir continuïtat en un futur immediat. San Francisco ens espera! ●

RENT & TOURS

SEGWAY · NORDIC WALKING · BIKE & eBIKE

CONTACTE & INFORMACIÓ:

ESORTEC
ESORTEC.NET

T. 635 199 126 · SEGWAY@ESORTEC.NET

@ESORTECOUTDOOR

Els 101 municipis

MUNICIPI	DATA
1 París	setembre 1973 i setembre 1993
2 Ginebra (Genève)	març 1978
3 Sàsser (Sassari)	setembre 1978
4 Lisboa	octubre 1982
5 Sintra	octubre 1982
6 Estoril	octubre 1982
7 Coimbra	octubre 1982
8 Porto	octubre 1982
9 Pisa	novembre 1984 i desembre 1988
10 Siena	novembre 1984 i desembre 1988
11 Roma	novembre 1984 i desembre 1988
12 Ciutat del Vaticà	novembre 1984 i desembre 1988
13 Florència (Firenze)	novembre 1984 i desembre 1988
14 Besiers (Bèsiers)	agost 1987
15 Bergara	juliol 1990
16 Antzuola	juliol 1990
17 Zumarraga	juliol 1990
18 Urretxu	juliol 1990
19 Feltre	agost 1990
20 Trichiana (Niccia i Melere)	agost 1990
21 Venècia (Venezia)	agost 1990 i febrer 1994
22 Tolosa de Llenguadoc	agost 1991 i abril 2010
23 Carcassona	agost 1991 i maig 2010
24 Ciutat de Luxemburg	setembre 1991
25 Moers	setembre 1991
26 Wolfenbüttel	setembre 1991
27 Hannover	setembre 1991
28 Berlin	setembre 1991
29 Frankfurt del Main	setembre 1991, octubre 2007 i maig 2013
30 Sevilla	abril 1992
31 Santiago de Compostel·la	maig 1993
32 Marsella (Marselha)	juny 1993
33 Lecco	juliol 1993
34 Melzo	juliol 1993
35 Bèrgam (Bergamo)	juliol 1993
36 Ljubljana	juliol 1993
37 Postojna	juliol 1993
38 Otocec	juliol 1993
39 Novo Mesto	juliol 1993
40 Crnomelj	juliol 1993
41 Klagenfurt	juliol 1993
42 Mònaco (Montecarlo)	juliol 1993
43 Poix de Picardie	setembre 1993
44 Villeurbanne	maig 1994
45 Lió (Lyon)	maig 1994 i setembre 2010
46 Amsterdam	juny 1994
47 Enschede	juny 1994
48 Aalten	juny 1994
49 Almelo	juny 1994
50 Emmen	juny 1994
51 Brussel·les (Brussel)	juny 1994, octubre 2010 i juny 2014

MUNICIPI	DATA
52 Tudela (Tutera)	juliol 1995
53 Copenhaguen	abril 1996
54 Rudersdal (Holte)	abril 1996
55 Metz	agost 1996
56 Maastricht	agost 1996
57 Bree	agost 1996
58 Sobradíel	juny 1999
59 Leucata	juliol 2000
60 Bühl	juny 2002 i octubre 2007
61 Salamanca	setembre 2002
62 Dunkerque	juny 2003
63 Donostia (Sant Sebastià)	octubre 2005
64 Elorrio	octubre 2005
65 Steenvoorde	abril 2006
66 Binèfar	setembre 2006
67 Lo Prado	gener 2008 i desembre 2010
68 Santiago de Xile	gener 2008 i desembre 2010
69 Curicó	gener 2008 i desembre 2010
70 Molina	gener 2008 i desembre 2010
71 Buin	gener 2008 i desembre 2010
72 Colina	gener 2008 i desembre 2010
73 Valparaíso	gener 2008 i desembre 2010
74 Viña del Mar	gener 2008 i desembre 2010
75 Peñalolén	gener 2008 i desembre 2010
76 Bruges (Brugge)	març 2009
77 Sint-Truiden	març 2009
78 Bownes-on-Windermere	maig 2009
79 Carlisle	maig 2009
80 Penrith	maig 2009
81 Cracòvia	agost 2010
82 Thane	setembre 2010 i agost 2011
83 La Serena	desembre 2010
84 Tilburg	juny 2011
85 Mumbai (Bombai)	agost 2011
86 Nova York (New York)	juny 2012
87 Londres (London)	abril 2013
88 Salisbury	juny 2013
89 Amesbury (Stonehenge)	juny 2013
90 Gant	juny 2014
91 Lieja (Liège)	juny 2014
92 Milà (Milano)	juny 2015
93 Xangai (Shangai)	novembre 2015
94 Hangzhou	novembre 2015
95 Deqing	novembre 2015
96 Liverpool (Aintree)	abril 2016
97 Rotterdam	maig 2017
98 Alegia	juliol 2018
99 Errenteria	juliol 2018
100 Orio	juliol 2018
101 Baztan (Elizondo)	juliol 2018

70 ANYS PER A TOTS ELS GUSTOS

A principis de l'any 2018, la Junta Directiva dels Castellers de Vilafranca es va posar en contacte amb uns quants castellers i castelleres d'edats molt diverses perquè volien que forméssim part de la comissió d'organització del 70è aniversari.

MARIA ZAPATER
DEL PENEDÈS, DELS @VERDS,
FEMINISTA, AMANT DEL MENJAR I
BEURE I LA LECTURA

 @MariaZapater

Entre els membres de la comissió organitzadora hi havia perfils molt diversos: alguns que són castellers des de fa molts anys; altres acabats d'arribar a la colla. El motiu d'aquesta diversitat era clar: calia fer una celebració del 70è aniversari per a tots els públics, per a tots els perfils de castellers i castelleres que té la colla.

SABANELL I SANT CUGAT

Així doncs, durant l'any van anar succeint-se un seguit d'activitats amb motiu d'aquesta celebració. Vam començar, com no podia ser d'altra manera, fent castells: dues actuacions que tenien com a objectiu retre homenatge als nostres orígens més primerencs. La primera, a Sabanell, a la casa natal del doctor Jaume Valero, que va ser el gran mecenes de la colla en els anys foscos de la dictadura. Per altra banda, també vam actuar a Sant Cugat Segrarigues, on vam homenatjar la primera actuació de la nostra història, que va tenir lloc l'any 1948 en aquesta localitat penedesenca. A més a més, vam aprofitar l'ocasió per repetir una de les primeres fotografies de la colla, on es veuen dos pilars flanquejant un Sant Crist (convertit ara en un pilar) davant de la façana de l'església de Sant Cugat.

En la celebració del 70è aniversari de la colla també hi havia d'haver espai per als castellers que són aficionats a l'esport. Per això vam considerar oportú organitzar una cursa d'orientació pels voltants de Vilafranca oberta a tots els públics. La cursa comptava amb dos recorreguts de distàncies diferents perquè tothom la pogués completar. Per altra banda, tampoc hi podien faltar actes més pausats on poder reflexionar i aprendre sobre el món casteller. Per això també va tenir lloc la presentació del llibre *Els orígens del fet casteller: del ball de valencians als Xiquets de Valls*, acte en què es va anunciar que els Castellers de Vilafranca hem passat a formar part de la Càtedra per l'estudi del fet casteller, un projecte d'investigació sobre l'origen i l'evolució dels castells que porta el segell de la Universitat Rovira i Virgili.

Per altra banda, també es va organitzar una nova activitat del Fòrum Ramonet, en la qual es van presentar tres ponències castelleres que van exposar aspectes tècnics dels castells de la mà de tres experts: Jaume Rosset va parlar sobre el passat i el futur del risc en els castells; Jordi Porta va aportar els seus coneixements sobre què es necessita per assolir reptes de futur com el 3 d'11 amb folre, manilles i puntals i els castells de nou nets, i, finalment, Alfred Irurtia va reflexionar sobre quin gènere és més eficient per a cada pis.

ELS PROTAGONISTES DE LA HISTÒRIA DE LA COLLA

La celebració d'aquest 70è aniversari també ens va brindar l'oportunitat d'escoltar de primera mà els protagonistes de grans fites castelleres. Repartits durant tota la temporada, van tenir lloc a Cal Figarot quatre assajos històrics que es van dedicar a moments transcendents de la nostra història. Així, vam sentir els protagonistes del primer 5 de 8 descarregat o de la primera torre de 9 amb folre i manilles descarregada; els de l'emocionant concurs guanyat l'any 1998 o els del primer castell de deu de la història. A més, el dia de la presentació de la Diada històrica del 70è aniversari, també vam poder parlar amb Francesc Piñas, de la Colla Vella dels Xiquets de Valls; Marcellí Güixens, dels Nens del Vendrell, i Josep Miret, dels Castellers de Vilafranca, sobre les històriques diades a la plaça de la Vila amb aquestes tres colles.

En aquesta àmplia celebració que es va allargar durant tota la temporada, tampoc hi va faltar espai per a les celebracions. El 18 d'agost, després de la Diada històrica amb la Colla Vella i els Nens del Vendrell, vam fer un sopar popular a la plaça del Penedès que va acabar amb un ball de gralles que va amenitzar la colla Els Quatre Vents i, posteriorment, el concert dels vilanovins Ragatunning. A més, el 14 de setembre, coincidint amb el 70è aniversari de la primera actuació a Sant Cugat l'any 1948, vam gaudir de l'actuació del penedesenc Cesk Freixas en directe al pati de Cal Figarot. El plat fort de la celebració festiva del 70è aniversari, però, va tenir lloc el 13 d'octubre a la nau de Cal Figarot, amb l'actuació dels també penedesencs Sidral Brass Brand i Gertrudis, que van versionar l'himne de la colla.

Una commemoració que va servir per fer un reconeixement a totes les persones, castellers i castelleres, entitats i institucions que han portat els Castellers de Vilafranca a ser la millor colla de la història dels castells.

HOMENATGE A TOTS ELS POMS DE DALT

Finalment, l'acte que va tancar la celebració d'aquests setanta anys d'història va ser l'homenatge a tots els enxanetes, cassolletes i dosos que han passat pels poms de dalt de la colla al llarg de la nostra història. L'acte va ser presentat per la periodista Elisabet Carnicé i hi va posar música en directe la cantant Elena Gadel. Aquest emotiu esdeveniment va permetre retrobar-nos amb antigues generacions de castellers i homenatjar també els seus caps de canalla, de la mateixa manera que vam compartir records i vivències col·lectives que han marcat la història de la colla durant tots aquests anys.

En definitiva, el 2018 va ser una temporada en la qual vam poder retre homenatge al nostre passat, amb actuacions com la de Can Cassanyes i la Diada del 70è aniversari, o assajos i xerrades que van servir per alimentar la memòria col·lectiva. Tot això, sense deixar de dedicar una mirada als futurs reptes de la colla i del món casteller. Segur que la temporada ens va ajudar tant a entendre millor d'on venim com a encarar els reptes que se'ns presentaran en el futur. ●

Fotos: Toni Solé

ELS CASTELLERS DE VILAFRANCA EN FEM 70

TONI ROSSELL
CASTELLER DE VILAFRANCA
I ELABORADOR

 @OriolRossell

Reproduïm el parlament que va dir el Toni Rossell, casteller de camisa verda i fill del fundador de la colla, en l'actuació que es va fer a Can Cassanyes, el 17 de juny de 2018, dins dels actes de celebració del 70è aniversari dels Castellers de Vilafranca.

Benvinguts a Cal Cassanyes, la casa pairal propietat de la família Rossell des del segle XVII, la masia on va viure el pare durant molts anys de la seva vida.

En nom meu i de la família, moltes gràcies per ser aquí, sobretot per part de la meua mare que sé que està molt emocionada. La veritat és que avui és un gran dia per a tots nosaltres.

Fa un any, el Toni Bach i el Joan Badell em van comentar que volien convertir Cal Cassanyes en plaça de nou, que l'any vinent era el 70è aniversari de la colla i que l'ocasió s'ho mereixia. Quan m'ho van dir, em vaig quedar perplex i el primer que em va venir al cap va ser si s'havien begut l'enteniment. De seguida van arribar les primeres preguntes: "On farem els castells?" "Hi cabrem tots?" "Tindrem prou gent?" Però ja sabeu com és el cap de colla, una persona amb les conviccions molt clares, una mica tossut, això sí, però sempre enèrgic i optimista, i al cap de pocs minuts, tots ja estàvem entusiasmats amb la idea.

Moltes gràcies, cap de colla i president, per aquest homenatge al pare, també a la Junta i a l'equip de l'Àrea Social per la vostra implicació en l'organització. Entre tots heu aconseguit fer d'aquest somni una realitat. Moltes gràcies, colla, per ser aquí, per haver-vos desplaçat aquest diumenge a fer castells a Cal Cassanyes. Aquest fet, i d'altres, ens fa ser diferents. Aquest ADN verd fa que siguem més que una colla castellerà.

Gràcies a l'Ajuntament de Castellet i la Gornal, al qual pertany el poble de Sant Mar-

çal, per l'ajuda en la logística i per la vostra presència en el dia d'avui, i també, a tots els veïns i amics que ens acompanyeu, alguns de vosaltres, vells amics del pare. Finalment, no em vull deixar de felicitar a tot l'equip del celler, que doneu el màxim durant tot l'any i que avui esteu al nostre costat una vegada més.

Com molts sabeu, en el món casteller, el pare era conegut com "el mascle de Sant Marçal". El perquè? Bé... Lògic. Ell era de Sant Marçal, que és el lloc on està ubicada la masia. El perquè de mascle? Ho deixo per a la imaginació de cadascú... El que sí que és segur és que era una persona molt forta, "l'home més fort del Penedès", com acostumava a dir-me quan jo era petit per fer-me content. Els més grans segur que el recordeu passejant-se en màniga curta en ple hivern, o, ja de més gran, quan portava aquell jersei de blau marí durant els mesos més freds de l'any. Va ser el primer vilafranquí del segle XX que va fer el 4 de 8 a segons, l'any 1950, per Sant Fèlix, amb els Nens del Vendrell. I al cap de quasi 20 anys el tornava a fer amb la seva colla, el primer que vam carregar, l'any 1969. Aquell 4 de 8 ens feia entrar de ple dret a l'elit del món casteller.

El pare era un home de profundes conviccions catalanistes. Quasi tota la seva vida de casteller en actu la va passar sota la dictadura, des de la fundació de la colla fins que va deixar de pujar, i seva és la cita: "fer castells era la nostra manera de fer país". Crec que la seva frase és actualment, més que mai, plena de sentit.

Un dia, el Toni, el nostre cap de colla, em va preguntar: "Què en pensaria el teu pare que actuéssim a casa seva?". La resposta em va sortir del cor: "Per ell seria acollonant, allucinarà", li vaig dir. "Imagina't el que significaria per a l'Oriol que la seva colla vingués a fer-li un castell de 9 a casa". Precisament, arran d'aquest comentari, em van venir al cap uns fets succeïts feia molts anys, concretament un octubre del 1981. Jo tenia onze anys i l'Eloi Miralles ens va passar a buscar per la masia per anar a Valls. El motiu era que la colla Vella intentava per primera

vegada el 4 de 9 amb folre, un castell que no es veia des del segle XIX. Recordo que es va passar tot el camí dient que era impossible, que, per ell, un castell de nou era una utopia. Doncs bé, es va descarregar i va estar unes setmanes a recuperar-se: no se'n sabia avenir, del que havia vist. Hem de pensar que quan ell feia castells, coronar el 4 de 8 era com ara fer el 3 de 10. Qui ho havia de dir, en aquells moments, que trenta-set anys després la seva colla estimada faria castells de nou a casa seva. Sé que avui la seva força està amb nosaltres, que el sentim aquí, a casa seva; que disfruta de la diada com ho fem nosaltres; que ens donarà canya pel que resta de temporada, i que ens ajudarà a ser com el que som: la millor colla de la història del món casteller.

Visca els Castellers de Vilafranca! ●

Un dia, el Toni, el nostre cap de colla, em va preguntar: "Què en pensaria el teu pare que actuéssim a casa seva?". La resposta em va sortir del cor: "Per ell seria acollonant, allucinarà", li vaig dir.

JOUNOU

VILAFRANCA DEL PENEDES

93 890 03 03

ST. PERE DE RIBES/VILANOVA

93 814 22 64

www.jounouconcesionario.comSEAT
JOURMÓVIL

VILAFRANCA DEL PENEDES

93 890 45 83

ST. PERE DE RIBES/VILANOVA

93 814 54 14

www.joumovil.seatHONDA
STYL AUTO

VILAFRANCA DEL PENEDES

93 817 01 03

ST. PERE DE RIBES/VILANOVA

93 814 22 46

www.hondavilafranca.comHYUNDAI
PENEDESCAR

VILAFRANCA DEL PENEDES

93 817 34 84

ST. PERE DE RIBES/VILANOVA

93 814 34 04

www.hyundaivilafranca.eswww.jounou.esESPORTS
PRIETOCarretera · Muntanya
Recanvis · Accessoris
Taller de reparació*Mai pedalaràs sol!*DESCOMPT
ESPECIALPER ALS SOCIS DELS
CASTELLERS DE
VILAFRANCARambla Castells, 86 · Tel. 93 893 59 03 · 08800 Vilanova i la Geltrú
esportsprieto@gmail.com · www.esportsprieto.es

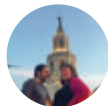
UNA DIADA COM LES D'ABANS

El cartell va ser: Colla Vella dels Xiquets de Valls, Nens del Vendrell i Castellers de Vilafranca. Aquest cartell de colles era un dels més habituals als Sant Fèlix dels anys 70

MARC IZQUIERDO
VILAFRANQUÍ, ADMINISTRADOR DEL
2016, CASTELLER DE VILAFRANCA,
MOLT DEL FC VILAFRANCA I CULÉ!

@marcizqui

va ser: Colla Vella dels Xiquets de Valls, Nens del Vendrell i Castellers de Vilafranca. Aquest cartell de colles era un dels més habituals als Sant Fèlix dels anys 70.

l'aniversari dels Castellers de Vilafranca. Tot va acabar arrodonit amb un gran disseny del cartell, amb un toc retro com les actuacions de temps antics.

Corrien els mesos de març i abril del 2018 quan ens reuníem, un dia més, els "administradors" del 70è aniversari. Ho fèiem a l'Agrícola ja que en aquell moment el Figarot estava en obres. La Junta, el president i el cap de colla ens van comunicar que un dels actes principals de la celebració dels 70 anys de la colla havia de ser una actuació castellera. Ràpidament ens vam posar a pensar com ho fèiem: quines colles?, quin dia?, quin lloc? Vam treballar conjuntament amb el Joan Badell i el Toni Bach i la decisió la vam prendre pensant en les colles més històriques, juntament amb nosaltres. Així que el cartell

El dia en concret el vam parlar amb el Toni Bach, ja que el calendari estava bastant ple d'actuacions, però ell ja tenia pensat un dia per a la diada del 70è. Finalment va ser el 18 d'agost, una data d'aquelles calentes en el calendari casteller ja que l'agost és quan les colles poden portar els castells més grans. Evidentment una actuació com aquesta havia de ser en un lloc privilegiat, la millor plaça que hi ha, la més castellera: la plaça de la Vila. Vam contactar amb les colles i la resposta va ser afirmativa. Totes les colles tenien ganes de venir i de portar els màxims castells, tant la Colla Vella com els Nens del Vendrell ens van agrair que contactéssim amb ells per celebrar

Finalment va ser un gran dia, es van veure gammes extra (com el 5 de 9 amb folre i la torre de 8 de la Vella de Valls i la torre de 9 amb folre i manilles dels Castellers de Vilafranca) i altres grans castells per part de totes les colles (els Nens van tornar a fer el 3 i el 4 de 8 a la plaça de la Vila, després de molts anys). Fins i tot, en el cas dels Nens del Vendrell, molts castellers van reproduir la camisa que havien portat del 1969 al 1983, amb el nom de la colla a l'esquena.

La Diada va finalitzar amb un sopar per a totes les colles i un concert a la plaça del Penedès. ●

Ara com ara, no es pot
pas dir que els castells
hagin arribat a un límit

ELOI MIRALLES

MIQUEL GALLART
CASTELLER
I DEL #PENEDÈS.

Eloi Miralles i Figueres -conegut com Rabassó- va néixer a Vilafranca fa 74 anys i viu al barri del Poble Nou de la capital de l'Alt Penedès. Està casat amb la Montserrat i tenen dos fills, en Jordi, el més gran, i l'Aleix, que també és casteller. L'Eloi és un dels veterans de la colla, a la qual ha estat vinculat des de fa gairebé 50 anys. Ha treballat de farmacèutic tota la vida i ha estat cronista casteller de diferents publicacions, a més d'estudiós prolífic de la història dels Castellers de Vilafranca. Però, anem a pams i a conèixer una mica més la seva vida...

MIQUEL GALLART. *Explica'ns breument la teva vida.*

ELOI MIRALLES. Vaig néixer a la Barceloneta, tercer de vuit germans. La meua primera escola va ser la de les monges de Santa Anna, fins als 8 anys; després vaig anar al col·legi Sant Ramon a cursar el batxillerat elemental i, finalment, em van portar a Tarragona, al col·legi La Salle per fer el superior i el preuniversitari. Quan ja havia començat a la Universitat em vaig prendre un parell d'anys de treva i vaig fer la mili, primer a Sant Climent Sescebes (on, per cert, valgui només com a anècdota, vaig coincidir amb en Josep Maria Fusté, jugador del Barça) i després a Tarragona. Just en acabar, vaig continuar els estudis de farmàcia a Barcelona. Vaig enllestir els cinc cursos de la carrera juntament amb la Montse, però no va ser fins gairebé al final que vam començar a sortir junts, allò que abans en deïem "festejar".

MG. *De què et va venir estudiar farmàcia?*

EM. Vinc d'una família de farmacèutics, de fet en soc la tercera generació, i el meu fill Jordi, la quarta. Per afició/vocació potser m'hauria agradat més estudiar alguna carrera de lletres, ja que la geografia i la història se'm donaven molt bé. Més tard, la cultura popular ha estat la meua gran devoció.

MG. *Heu estat sempre a la farmàcia del carrer de la Cort?*

EM. Jo sí, però els meus antecessors no. El meu pare és qui la va comprar, l'any 1934, després d'haver regentat un temps la farmàcia Amadó, perquè l'avi de l'Oriol, que també és casteller i farmacèutic, s'havia posat malalt. La seva illusió hauria estat obrir-ne finalment una a Coma-ruga, però se'ns van anticipar un any abans que jo acabés i llavors va posar farmàcia a Miami, no pas als Estats Units, sinó al barri marítim de Mont-roig del Camp. L'avi havia sigut molt més "nòmada" encara, ja que va fer de farmacèutic a sis pobles diferents, fins i tot a Sóller (Mallorca). Cal dir que per muntar la farmàcia en aquesta localitat balear, el va ajudar molt el doctor Andreu, el cèlebre "inventor" de les conegudes i famoses pastilletes.

MG. *També és coneguda la teua faceta de cronista casteller. Com va anar això?*

EM. Vaig començar fent petites cròniques al setmanari *Tothom*, el 1970. També vaig col·laborar en algun altre mitjà i a finals del 1972 vaig encetar una crònica setmanal al diari barceloní de tarda *El Noticiero Universal*, signant com a Rabassó perquè no volia revelar inicialment la meua identitat vilafranquina i que poguessin titllar-me de partidista.

MG. *Des de quan es fan cròniques castelleres?*

EM. Les cròniques castelleres van començar en aquella època, sobretot arran del concurs tarragoní del 1970. Hi havia qui considerava els castells com una pràctica esportiva i el primer diari a incloure una crònica castellera va ser l'esportiu *Dicen*, però va durar poc. A finals del 1971, en Jaume Casanova -el pare del Lull i l'Oleguer- va començar a signar, amb el pseudònim Crossa, les seves cròniques a *El Correo Catalán*.

MG. *Vas estar a més diaris?*

EM. Després d'un any en blanc, el 1977 vaig fitxar per *La Vanguardia*. Aquest període va ser el més llarg, ja que hi vaig ser fins al 1990. Fins i tot vaig aconseguir durant els darrers dos anys que em deixessin publicar

Em considero un casteller amb una afició tremenda i amb un sentiment de pertinença a la colla molt gran

les cròniques... en català! (el diari s'editava llavors íntegrament en castellà). La cosa es va torçar quan van canviar el cap de la secció que en deien de "regionals". Va entrar-hi un vallenc a qui, tot i haver nascut al quilòmetre 0 casteller... no li agradaven els castells! Em va anar reduint els escrits fins que, dels textos que jo escrivia, no en va quedar ni la tercera part del que havien estat en un principi. Quan vaig plegar, *La Vanguardia* va quedar òrfena de castells i, al cap d'un any, en Xavi Capdevila va tornar a publicar-hi cròniques, però en castellà. Posteriorment, a banda d'alguna altra publicació, vaig continuar col·laborant al *Tothom* i després a *El 3 de Vuit*.

MG. *Passem ara al tema dels castells. Des de quan ets casteller?*

EM. El Josep Galofré n'és el culpable en bona mesura. Ell i jo estíuejàvem a Pontons i, després de la Festa Major, "jugàvem" a fer castells a la pallissa. Jo devia tenir 12 anys i ell gairebé tres menys. El Josep va entrar primer a la colla, crec que per allà l'any 1961, i a poc a poc ens va anar "arrossegant" a uns quants del seu grup d'amics, als assaigs. La meua vinculació amb la colla la situaria al 1968, i el 69 vaig començar a filmar, amb súper 8, algunes actuacions. Recordo com a filmacions importants les de la primera torre de 7 i el primer 4 de 8 (carregat) d'aquell mateix any. El meu debut amb camisa, però, no va ser fins al 1970, amb Lluís Giménez de cap de colla, en una sortida a Navàs.

L'Eloi i la seva esposa Montserrat davant La Pedrera a Barcelona, l'11 de setembre de 2018.

A baix, l'Eloi davant la foto del 3 de 8 a les vinyes, que hi ha a la nau de Cal Figarot.

El president Joan Badell, i l'Eloi Miralles van lliurar un quadre commemoratiu de la primera actuació a l'alcalde de Sant Cugat Sesgarrigues, el dia que hi vam actuar dins dels actes de celebració del 70è aniversari de la colla.

MG. *En quina posició anaves quan vas començar?*

EM. Des que vaig començar fins als anys 90 la meua posició més habitual era la de crossa o bé de contracordó. Només he fet castells petits a baixos, entre els quals dos pilars de 5. Tota la resta, a tapar forats a la pinya.

MG. *Com a casteller, com et defines?*
Quina creus que és la teva millor qualitat?

EM. Això no ho hauria de dir jo. Però ja que m'ho demanes, em considero un casteller amb una afició tremenda i amb un sentiment de pertinença a la colla molt gran. El meu compromís envers la colla m'ha portat a representar-la al jurat de diversos concursos de Tarragona, en infinitat de debats castellers i a encarregar-me de l'organització de molts viatges.

MG. *Quan comença la teva època d'organitzador de viatges?*

EM. Tot va començar el 1970 quan vam organitzar un viatge a la Catalunya del Nord, a Perpinyà i a Toluges. En aquesta darrera localitat del Rosselló se celebra anualment la festa de la Pau i Treva de Déu, d'origen medieval, que es pot considerar com una mena d'embrí de les primitives Corts Catalanes. Aquest va ser el primer viatge de la colla en què vam "travessar la frontera", amb passaports i tot el que suposava anar a França en aquella època. Altres sortides que recordo d'aquells primers anys de presència internacional són la de París, el 1973, contractats pel periòdic comunista *L'Humanité* o la del 1978 a l'Alguer, el primer viatge que feiem dalt d'un avió i que va ser extraordinària en tots els sentits. També vam anar a Ginebra i un parell de vegades a Roma, abans de començar a fer sortides encara més llargues i a viatjar a d'altres continents.

MG. *Has estat mai membre de la Junta o de la Tècnica?*

EM. De la Tècnica, mai. Per raons òbvies, esclar. Vaig entrar com a vocal del Patronat dels Castellers de Vilafranca el 1971 i uns anys després ja vaig formar part de la junta. Durant força temps van cohabitar Patronat

i Junta de la colla i jo formava part de les dues institucions (amb dues reunions cada setmana, a més dels assaigs) fins que es van fusionar a principis dels 90. En els mandats del Josep Mestres i del Pere Regull vaig ser vicepresident de la colla. Un dels moments que recordo amb més intensitat és el de la celebració del cinquantenari, el 1998. Al pati de Cal Figarot vaig fer el discurs commemoratiu dels 50 anys, en absència del president Pere Regull, ja que l'havien retingut a l'Índia, on era de viatge, i no podia arribar a temps a pronunciar-lo tal com li pertocava. O sigui que vaig haver de preparar-me el discurs la nit anterior i acompanyar el fundador Oriol Rossell en la presidència de l'acte.

MG. *Passem a temes d'actualitat. Com valors la temporada passada?*

EM. La temporada passada ve marcada per un fet circumstancial que és no haver guanyat el Concurs de Tarragona. Per arribar a aquesta conjuntura es van donar dos factors: primer, les baixes per lesions, i, sobretot, que la colla que va guanyar havia millorat amb escreix. També cal afegir que vam tenir un xic de mala sort. Malgrat tot això, no es pot considerar que el 2018 fos una temporada dolenta, ni molt menys, i més tenint en compte que vam descarregar quatre vegades el 3 de 10, cosa que no va fer ningú més. Per tant, no es pot dir que vam fracassar. El problema és que perdre el Concurs sembla que pugui desmerèixer una mica tota una tasca, però reitero que no va ser una temporada dolenta.

MG. *Què és el que més et va agradar?*

EM. Em van agradar unes quantes coses. En primer lloc, haver descarregat els quatre castells de 10; ningú més ho va fer, repeteixo. El Sant Fèlix que vam brindar a l'afició, que va ser molt digne, i l'actuació de Vilanova, que ens tornava a catapultar, són moments que també em van plaure molt. I no oblidem els actes diversos i ben preparats del 70è aniversari, amb el 3 de 9 a Cal Cassanyes com un dels més destacats.

MG. *I el que no et va agradar tant?*

Naturalment, perdre el Concurs, d'això no hi ha dubte. Podria afegir que tampoc no

No es pot considerar que el 2018 fos una temporada dolenta, ni molt menys, i més tenint en compte que vam descarregar quatre vegades el 3 de 10, cosa que no va fer ningú més

em van agradar algunes decisions que es van prendre durant l'any, però no les mencionaré perquè crec que per damunt de tot s'ha de jutjar la colla en clau positiva.

MG. *I com veus aquesta temporada?*

EM. És una temporada de molta lluita. Pel bé de la colla espero que els que van al davant trobin el rumb més adequat des del primer moment. Tenim la força, l'experiència, la tècnica i les ganes per poder triomfar.

MG. *I et plantejaries algun objectiu concret?*

EM. No cal obsessionar-se d'entrada amb unes fites concretes. Ja s'aniran albirant les possibilitats. Penso també que caldria que la Tècnica parés bé l'orella a les veus més autoritzades de la colla que, per la seva experiència, poden aportar el seu gra de sorra.

MG. *Creus que es podrà mantenir el nivell actual?*

EM. Ja fa anys que hem superat allò que "el difícil és mantenir-se". De totes maneres, cal tenir present que no serà fàcil poder fer-ho un any més

MG. *De tota la gamma que tenim, quin és el castell que més t'agrada?*

VALLFORMOSA

Que celebrar-ho
tot sigui un
CLÀSSIC!

#bebubble

@vallformosa

A dalt, la colla Rabassons, el 1972, després d'haver fet caminant el trajecte entre Valls i Vilafranca.

A baix, l'Eloi Miralles fent el parlament de presentació del segon llibre de la història de la colla. **Foto: Toni Solé**

Tenim la força, l'experiència, la tècnica i les ganes per poder triomfar

EM. A mi els grans castells m'emocionen tots. Flipo igual amb un 3 de 10 que amb una torre de 8. Però considero que tots els castells amb manilles tenen una estètica impressionant.

MG. I una pregunta clàssica: on creus que hi ha el límit en els castells?

EM. Fins ara no s'ha demostrat que els castells tinguin límit. Penso que, ara com ara, no hi hem arribat pas i, de fet, cada any se supera algun registre. De tota manera, al meu entendre, aquest límit, per bé que encara no hi som, sí que possiblement el tinguem a tocar, malgrat que hi ha qui defensa que, amb una bona preparació i uns entrenaments ben programats, podríem arribar a veure castells d'onze pisos.

MG. Com t'imagines el futur? Creus que les colles capdavanteres actuals continuaran manant, o s'hi aniran afegint més colles, a l'elit actual?

EM. El panorama probablement no variarà gaire. Les colles del triangle més històric -Valls-Tarragona-Vilafranca- continuaran al capdavant, juntament amb Terrassa, Mataró i potser alguna més..

MG. Quin és el castell que més il·lusió et faria veure i encara no tenim?

EM. Si te n'haig de dir només un, em quedaria amb la torre de 9 descarregada, perquè hem demostrat tenir-la a l'abast en haver-hi fet tres cops l'aleta. Ara bé, si en puc dir un altre i que sigui inèdit, no dubto a afirmar que també em faria molta il·lusió el 3 de 9.

MG. I quina seria la teva actuació somniada?

Aquesta o una que s'hi pugui assemblar: 4 de 10 amb folre, 3 de 9, torre de 9 amb folre i pilar de 9 amb folre, manilles i puntals. Som-hi!

MG. Quins projectes tens per al futur més pròxim?

Sobretot acabar el tercer volum de la *Història dels Castellers de Vilafranca*.

MG. I un desig casteller?

EM. Que la colla creixi en nombre de castellers i en èxits, i que puguem arribar al 75è aniversari liderant el món casteller. Amén! ●

elements

BATH & HOME COMFORT

5 zones temàtiques de productes per a la teva llar

❖ BANYS

❖ CERÀMICA

❖ IL·LUMINACIÓ

❖ CUINES

❖ DOMÒTICA

Showroom de 1200 m² a Vilafranca del Penedès

Showroom de 500 m² a Vilanova i La Geltrú

SIABIOSCA

Vilafranca del Penedès

c/ Cubelles 7

08720

93 890 16 11

EXPOSICIÓ elements

Vilanova i La Geltrú

Rda. Europa 69

08800

93 814 20 17

EXPOSICIÓ elements

Sitges

Camí Capellans 41

08870

93 811 08 90

Martorell

Carretera Piera 3

08760

93 774 15 00

El Vendrell

Carretera Tarragona 10

43700

977 66 38 55

www.siabiosca.com

MIG SEGLE FENT ALETES ALS CASTELLS DE VUIT

ELOI MIRALLES
CRONISTA, CASTELLER
I RABASSÓ

[@EloiMiralles45](#)

El 12 d'octubre de 2019 s'acompliran 50 anys del primer 4 de 8 que va aconseguir coronar la colla. I cal dir que des d'aquell jorn ja ben llunyà no hi ha hagut cap any que els Castellers de Vilafranca no haguem pogut fer l'aleta a diversos castells de vuit pisos. Cert que els anys 1969-70 el carro gros només el vam poder carregar, però de llavors ençà -amb una única excepció, el 1982, quan sols coronàrem tant la torre com el quatre- sempre hem carregat i descarregat cada any castells de vuit pisos, la qual cosa no deixa de ser una efemèride a tenir en compte, sense oblidar tampoc que també en farà 30 que descarreguem castells de nou (després que el 1987 i 1988 carreguéssim els primers). Ara només caldrà esperar un parell de dècades per celebrar el mig segle d'una tongada d'èxits ininterrompuda amb aquests castells folrats d'un pis superior als de vuit. ●

ÉS NECESSARI EL FEMINISME EN UNA COLLA CASTELLERA?

En la societat en què vivim, àmpliament marcada per la religió cristiana, la dona ha estat històricament una figura relegada a l'espai domèstic, una figura passiva, que ha observat l'activitat pública però no hi ha participat.

Des de fa un bon grapat d'anys, la participació de dones en les construccions castelleres i en el funcionament de la colla s'ha fet imprescindible.

Foto: Lins Grinyo

MARIA ZAPATER
DEL PENEDÈS, DELS @VERDS,
FEMINISTA, AMANT DEL MENJAR I
BEURE I LA LECTURA

 @MariaZapater

De fet, en tenim molts exemples històrics: com bé sabem, Eva naixia d'una costella d'Adam, convertint la dona en un ésser inferior i depenent de l'home. Segles més tard, les primeres dones que van voler ser independents, allunyant-se del sistema religiós, van ser acusades de bruixes i van ser cremades en fogueres. Més tard, ja en la història contemporània, va sorgir un moviment feminista dedicat a defensar que les dones poguessin votar a les eleccions, ja que fins llavors el sufragi era només masculí. Així, no va ser fins al segle XX que la dona va començar a formar part de la vida pública de manera activa, cosa que inclou, també, l'àmbit de la cultura.

No és sorprenent, si tenim en compte d'on venim, que als Castellers de Vilafranca s'hagués de votar si es podien acceptar dones a la colla o no. Més enllà d'aquesta dada més aviat anecdòtica, no podem negar que des de la incorporació de la figura femenina als castells, les millores en les estructures humanes han estat exponencials gràcies a l'agilitat del cos femení. Tot i això, mai cap camí que valgui la pena recórrer és planer. Actualment vivim en una societat patriarcal (o sigui, on la figura de l'home domina per sobre de la figura de la dona en moltíssims àmbits), la qual cosa fa que inevitablement, i possiblement sense adonar-nos-en, a l'àmbit casteller, també s'hi hagi impregnat un regust ranci d'aquesta societat que poc a poc anem deixant enrere.

I PER QUÈ, SI ESTEM DEIXANT ENRERE EL MASCLISME, CAL UNA COMISSIÓ FEMINISTA A LA COLLA?

Precisament, aquest és un dels motius pels quals va néixer la Comissió Feminista dels Castellers de Vilafranca al començament de la temporada 2018. Si bé és veritat que la majoria de castellers i castelleres de la colla

s'adonen d'aquest problema social i intenten fer-hi front, també és cert que sovint podem detectar costums i actituds molt arrelats en cadascun i cadascuna de nosaltres, que tenen origen en aquesta societat masclista en la qual vivim. Amb això no estem dient que la colla sigui un espai masclista, sinó que cal treballar perquè esdevingui cada cop més igualitari (i no oblidem que el feminisme cerca la igualtat entre homes i dones).

Tot i que la colla no és un espai masclista, en algun moment de la nostra trajectòria casteller, tots i totes hem presenciats situacions que sí que ho són o que tenen origen en el masclisme. Les més freqüents són els (massa) habituals comentaris en to de broma que tots i totes hem sentit o dit alguna vegada: «no siguis 'marica', aguanta!», «tens la mateixa força que una nena», «digues a la teva dona que et planxi la camisa!» o múltiples derivats. Us heu preguntat per què gairebé no hi ha dones ni homes declarats obertament homosexuals a la colla? Per no parlar de situacions més violentes en les quals homes han agredit altres dones, no només amb els seus comentaris, sinó també amb tocaments, insinuacions o provocant altres situacions incòmodes. Per sort, aquests darrers casos no són gaire habituals a la colla, però també hi tenen lloc. I les dades parlen per si mateixes: en només un any de creació, la Comissió Feminista ha hagut d'actuar en tres ocasions per situacions d'assetjament o agressió física a dones i noies de la colla. I no tan sols en ambients festius, on hi pot haver un estat d'eufòria generalitzada i cert descontrol, sinó també en actuacions.

I COM S'ACONSEGUEIX AQUEST ESPAI D'IGUALTAT?

Com ja vam explicar als inicis de la Comissió Feminista dels Castellers de Vilafranca, el seu objectiu és donar visibilitat a les agressions sexistes que es produeixen en les múltiples activitats de la colla, així com evitar que es normalitzin com fins ara, per així poder-les eradicar. Creiem que la millor manera d'aconseguir aquest objectiu és a través de la pedagogia amb els castellers i castelleres

Si bé és veritat que la majoria de castellers i castelleres de la colla s'adonen d'aquest problema social i intenten fer-hi front, també és cert que sovint podem detectar costums i actituds molt arrelats en cadascun i cadascuna de nosaltres, que tenen origen en aquesta societat masclista en la qual vivim

CAN VIRGILI

SOM L'HORA DEL PATI DEL VI

VOLS COMPRAR? can-virgili.com/botiga **CODI -10% "FIGAROTLHOSTIA"**
Masia Farreny, s/n · 08734 Sant Miquel d'Olèrdola (Barcelona)
T (+34) 938 974 411 · info@can-virgili.com · [@canvirgili](https://www.instagram.com/canvirgili)

de la colla, ja que de vegades donem per normals situacions que no ho són.

Cal que tots i totes tinguem clar que tocar el cul a una noia que no coneixes no és normal, és masclisme; que fer un comentari sexual a una noia no és normal, és masclisme; que aprofitar que una pinya és estreta per tocar el cul d'una noia no és normal, és masclisme, o que posar-se massa pesat amb una noia en un ambient festiu per lligar amb ella no és normal, és masclisme.

Per fer-ho, l'any passat vam impulsar el Protocol contra agressions sexistes, acompanyat de la creació del Punt Lila, un espai on qualsevol persona pot acudir si està patint una agressió d'aquest tipus en una festa, ja que consideràvem que era la mesura que presentava més urgència: calia tenir clar com actuar davant de situacions greus d'agressió sexista o assetjament. Tot i això, aquesta temporada volem centrar-nos més en la conscienciació de tots els castellers i castelleres de la colla, perquè tots junts ens adonem de quin és el problema que tenim davant, amb quines múltiples cares pot presentar-se i com podem fer-hi front, tant de manera individual com col·lectivament, com a colla. Per això, durant la temporada 2019 organitzarem diverses activitats de caire formatiu, com xerrades o debats, per formar-nos junts en l'àmbit del feminisme.

QUI SEREM I QUI ESPEREM TROBAR EN AQUEST CAMÍ?

Tot i que sempre hem tingut el suport de l'equip directiu, la nostra creació no va ser del tot acceptada per la colla en els seus inicis. Som conscients que els mitjans de comunicació van arribar massa ràpid a les portes de Cal Figarot per parlar sobre aquest tema i això no va ser positiu, però, per altra banda, això també va fer que moltes persones comencessin a qüestionar-se si el problema era real o no i s'hi comencessin a fixar una mica més.

Ara ja hem posat el tema sobre la taula, però la feina no s'acaba aquí. En aquesta tasca que ens hem proposat d'augmentar la consciència col·lectiva sobre el feminisme per mitjà de xerrades i activitats ens encantaria veure-hi cares de persones interessades en el tema, com és evident, però encara ens encantaria més veure-hi cares del sector més crític amb el feminisme, cares d'aquelles persones que han fet mofa d'aquest tema o ens prenen per exagerades. De gent que pensa que el feminisme és una rebequeria o una exageració. Tothom hi estarà convidat, persones de totes les edats, sexes, i grups de la colla. Perquè només junts podem arribar més amunt. ●

La participació de les dones en l'activitat castellera és un fet normalitzat, ara cal un pas més i que la seva participació en càrrecs de màxima responsabilitat també sigui habitual.

Foto: Lins Grinyo

Acte de presentació de la Comissió Feminista a l'acabar l'assaig que es va fer a la nau de Cal Figarot, el 18 de maig de 2018.

Foto: Toni Solé

CAL FIGAROT, UNA SEU A L'ALÇADA DE LA COLLA

Després de tres anys d'obres, el dia 7 de juliol de 2019, els Castellers de Vilafranca vam poder celebrar la inauguració de la remodelació de Cal Figarot.

JOAN BADELL
PRESIDENT DELS
CASTELLERS DE VILAFRANCA

 @BadellJoan

La nostra seu social que s'ha convertit en un espai molt recomanable de visitar, gaudir i tastar.

VISIONARIS I VALENTS

El 1984, uns quants castellers visionaris i valents, van tenir l'atreviment de comprar la Casa Raventós i Via, coneguda popularment com Cal Figarot. Es tracta d'un edifici neogòtic de finals del segle XIX, que, amb l'esforç de moltes persones, els Castellers de Vilafranca vam poder adquirir perquè fos la nostra seu social. Això ens va permetre créixer des del punt de vista casteller i social. Amb l'adquisició de Cal Figarot de seguida van arribar els primers grans castells de la colla, destaca el 5 de 8 descarregat el 1985 i els primers castells de nou carregats el 1987.

El 1998, amb el Pere Regull com a president i el Francesc Moreno, *Melilla*, com a cap de colla, l'entitat no va deixar passar per alt una oportunitat única de creixement i, fent una aposta molt encertada i necessària, va adquirir la nau de Cal Figarot, un espai adjacent al jardí que formava part de les antigues caves Raventós Catasús del qual hem tret un rendiment extraordinari. Curiosament aquest mateix any 98, la colla esdevé la primera colla de castells a carregar un castell de deu pisos.

REMDELACIÓ I MODERNITZACIÓ

El principal objectiu de la candidatura Bach – Badell que va començar a dirigir la colla el febrer de 2016 era la remodelació i modernització a fons de totes les estances de Cal Figarot. Vam heretar de l'anterior equip directiu un projecte potent i ambiciós, que vam revisar i modificar en algunes parts.

Així, l'any 2016, fem la primera fase d'obres que consisteix, entre d'altres reformes, a aixecar la cúpula i decorar la nau. Fem també

una barra fixa dins la nau, hi installem megafonia i projectors fixos i la insonoritzem. Destaquen les fotos gegants dels nostres cinc millors castells descarregats i la dedicació d'una columna a cada un dels caps de colla. Dediquem també una part de la nau a donar importància i visibilitat a tots els patrocinadors. En aquesta primera fase, remodelem el jardí de Cal Figarot per adaptar-lo a la normativa vigent, millorem els passadissos perquè siguin més transitables per a persones amb mobilitat reduïda i enxiquim els parterres per guanyar superfície d'assaig, així com també fem una nova il·luminació de tot l'espai.

El projecte de la resta de local es continuava treballant però faltava el més important: el finançament. Gràcies a guanyar el concurs de castells de 2016, vam visitar oficialment la presidenta de la Diputació de Barcelona, la senyora Mercè Conesa, i, a banda d'oferir-li el trofeu del Concurs de Castells, vam aprofitar l'ocasió per presentar-li l'ambiciós projecte que teníem, que va veure amb bons ulls. Després de fer diverses reunions, vam rebre tot el seu suport. També hem tingut el suport de l'Ajuntament de Vilafranca, que ha estat conscient del potencial turístic del nostre local.

AGRAÏMENT

Gràcies també als nostres col·laboradors i a tothom que ha col·laborat en una campanya de mecenatge "verkami", el projecte s'ha fet realitat i s'ha culminat. Hem convertit Cal Figarot en una seu molt més confortable per al casteller i molt més segura a l'hora d'assajar, i també hem fet de Cal Figarot un espai per explicar, viure, sentir i tastar la nostra llarga història d'una manera ordenada i molt visual. És una experiència viva que segur que satisfarà a tothom i no deixarà indiferent a ningú.

Com a president, vull donar les gràcies a tothom que ho ha fet possible: a les institucions com la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament de Vilafranca; a tots els industrials i professionals que hi han treballat, i a totes les persones que d'alguna manera o altra han regalat el seu temps a benefici de Cal Figarot. També

agraeix a totes les empreses patrocinadores de l'entitat que hagin continuat confiant en nosaltres i sobretot a tot l'equip directiu l'immens treball que han dut a terme, sempre buscant l'excel·lència per aconseguir els nostres objectius.

I faig un reconeixement de cor a aquells que el 1984 van tenir l'extraordinària idea de comprar Cal Figarot. Ara ens toca, entre tots, de conservar-lo, respectar-lo i sobretot seguir millorant-lo. I, per què no, plantejar-nos d'adquirir en els propers anys alguna finca adjacent per continuar creixent.

Visca els Castellers de Vilafranca! ●

Hem convertit Cal Figarot en una seu molt més confortable per al casteller i molt més segura a l'hora d'assajar, i també hem fet de Cal Figarot un espai per explicar, viure, sentir i tastar la nostra llarga història

Cal Figarot

BY CAL BLAY

MENJARS I BEURES

MENÚS PER A GRUPS

**TERRASSA PER A SOPARS
A LA FRESCA**

TAPES I APERITIUS

**CELEBRACIONS DE
TOT TIPUS**

*De dilluns a diumenge
(dimarts tancat) de 12 h a 24 h*

Divendres de 12 a 1h

Dissabte de 8 a 1h

www.calblay.com

T. 93 653 63 39
calfigarot@calblay.com

Fotos: Jose Paredes

Foto: Jose Paredes

ART A CAL FIGAROT:

LA TORRE DE 8 DELS CASTELLERS DE VILAFRANCA

JORDI GALTÉS
ARQUITECTE DEL PENEDÈS PASSIÓ
PEL VERD DE LES VINYES I EL
ROMÀNIC. AMANT DELS CASTELLS
I DELS VERDS.

 @galtesrj

El projecte de reforma i espai visitable de Cal Figarot necessitava un punt significatiu, una fita d'entrada o un element que fes badar el vianant del carrer i provoqués l'entrada a la casa.

A partir d'aquesta idea es va pensar que seria interessant fer-hi un element escultural vinculat als castells. Dins del projecte global de reforma de Cal Figarot, sempre es va creure que no només s'havien de fer obres, sinó també posar en valor altres disciplines, com és en aquest cas l'escultura. Valorar l'art també és feina de les entitats com els Castellers de Vilafranca i exposar-lo de forma permanent, potser una obligació.

Així doncs, es va dissenyar l'espai a partir d'un gran mirall i un element significatiu per a la colla: la torre i, en especial, la torre de 8. Jugant entre el mirall i el castell es va trobar la idea del desdoblament.

En aquest punt es van buscar artistes amb sensibilitat pels castells i amb una idea artística i gràfica que encaixés en el projecte global. Després de valorar diferents idees, es va trobar en l'equip de Rovellart, format per l'Àngels Verdaguer i el Fred Purnell, un art a quatre mans que ha convertit el vestíbul de Cal Figarot en un espai representatiu. L'escultura que s'hi aixeca ha esdevingut una fita al carrer i un testimoni, en primer lloc, de la torre mateixa i, en segon, dels assajos que havia fet la colla al vestíbul durant el fred de l'hivern o per evitar les inclemències del temps.

Els dos artistes expliquen així la seva obra:

ROVELLART "Ens vam inspirar en una fotografia de la torre de 8 descarregada el 2015, després de documentar-nos i visualitzar les torres de 8 que havien carregat i descarregat

els Castellers de Vilafranca, concretament nou vegades.

Per crear l'escultura torre de 8 dels Castellers de Vilafranca, hem utilitzat la recuperació de materials diversos com el ferro recuperat d'embolcallar les bigues de construcció per a les figures; cèrcols de bota de vi per fer les faixes, o tub d'estufa per als pantalons. En l'únic element en què no hem pogut utilitzar cap mena de material reciclat ha estat en les camises. Tot és material quilòmetre 0 recuperat al territori de l'Alt Penedès.

L'escultura té dues parts significatives: la pinya i la torre, cadascuna amb una representació ben diferenciada.

La torre representa la fragilitat de l'home. Les figures humanes són buides per poder apreciar el seu interior; són tothom i ningú. Reflecteixen la colla en general.

El nostre estil «no depurat» fa que el ferro cobri vida a través de la forma i el color. Cada ésser és únic i individual.

La solidesa de la pinya contrasta amb la torre, més opaca i compacta. Significa la força i la unió de tots els components per crear el castell.

Tots, absolutament tots són necessaris per crear la construcció. La pinya surt de terra, com les arrels, per ser sòlida i consistent.

Vam utilitzar els colors ocres, daurats i grisos per simbolitzar amb el color el pas del temps". ●

La torre representa la fragilitat de l'home. Les figures humanes són buides per poder apreciar el seu interior; són tothom i ningú.

ESCALFAMENT I CASTELLS

Els Castellers de Vilafranca fem un taller a la XXIII Jornada de prevenció de lesions en el món casteller

ARNAU RAFECAS
INEFTE, CASTELLER DE VILAFRANCA
I PATINAIRE CATALÀ

 @Arnau_rafecas

Els Castellers de la Vila de Gràcia van ser els encarregats d'organitzar la XXIII Jornada de prevenció de lesions en el món casteller, juntament amb la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, i de fer-ne d'amfitrions. La jornada va tenir lloc principalment al local de la colla gracienc (rebuda dels assistents, centre d'operacions, etc.), tot i que, per dur a terme tots els actes i conferències organitzats, van necessitar comptar amb dos locals públics del mateix barri.

CONFERÈNCIES I TALLERS

L'acte va començar amb una presentació de la jornada "Foment per la ciència i la salut en el món casteller", duta a terme per un equip format per diferents castellers que són membres de colles de Catalunya vinculats a la salut en el seu camp professional.

Les altres conferències van ser: "La importància de les dades i com sobreviure en l'intent", a càrrec de Silvia Simó, dels Castellers de Sants; "El tronc de la torre", xerrada dirigida per Oriol Constantí, cap de colla de Vila de Gràcia; "Gestió dels comunicats d'accident", a càrrec de Maite Sánchez, membre de la CCCC; "Taller de pinyes: per què s'obre una pinya i com evitar-ho", a càrrec de Júlia Martí, de la Colla Jove dels Xiquets de Tarragona; "Taller de canalla: role-playing. Com afrontar situacions de crisi amb canalla i pares de canalla", de la mà de Jordi Morena i Laura Just, dels Moixiganguers d'Igualada; "Immobilitzacions i mobilitzacions en lesions de columna vertebral i col·locació del collaret cervical", a càrrec de Roberto Lucea i Miquel Escobar, membres del Comitè Científic; "Taller de simulació d'accidents", dirigit per Dani Castillo, dels Marrecs de Salt, director científic i mèdic de la CCCC; "Liderar per no fer llenya", a càrrec de Sergi Grimau, exjugador de bàquet professional, expert en comunicació i motivació; "Taller de grallers i timbalers", a

càrrec de Maialen Pascual, de l'Institut de l'Art. Aquest taller, tot i ser de gralles i timbals, estava enfocat des d'una perspectiva de la salut dels músics que acompanyen les colles castelleres.

L'ESCALFAMENT I ELS CASTELLS

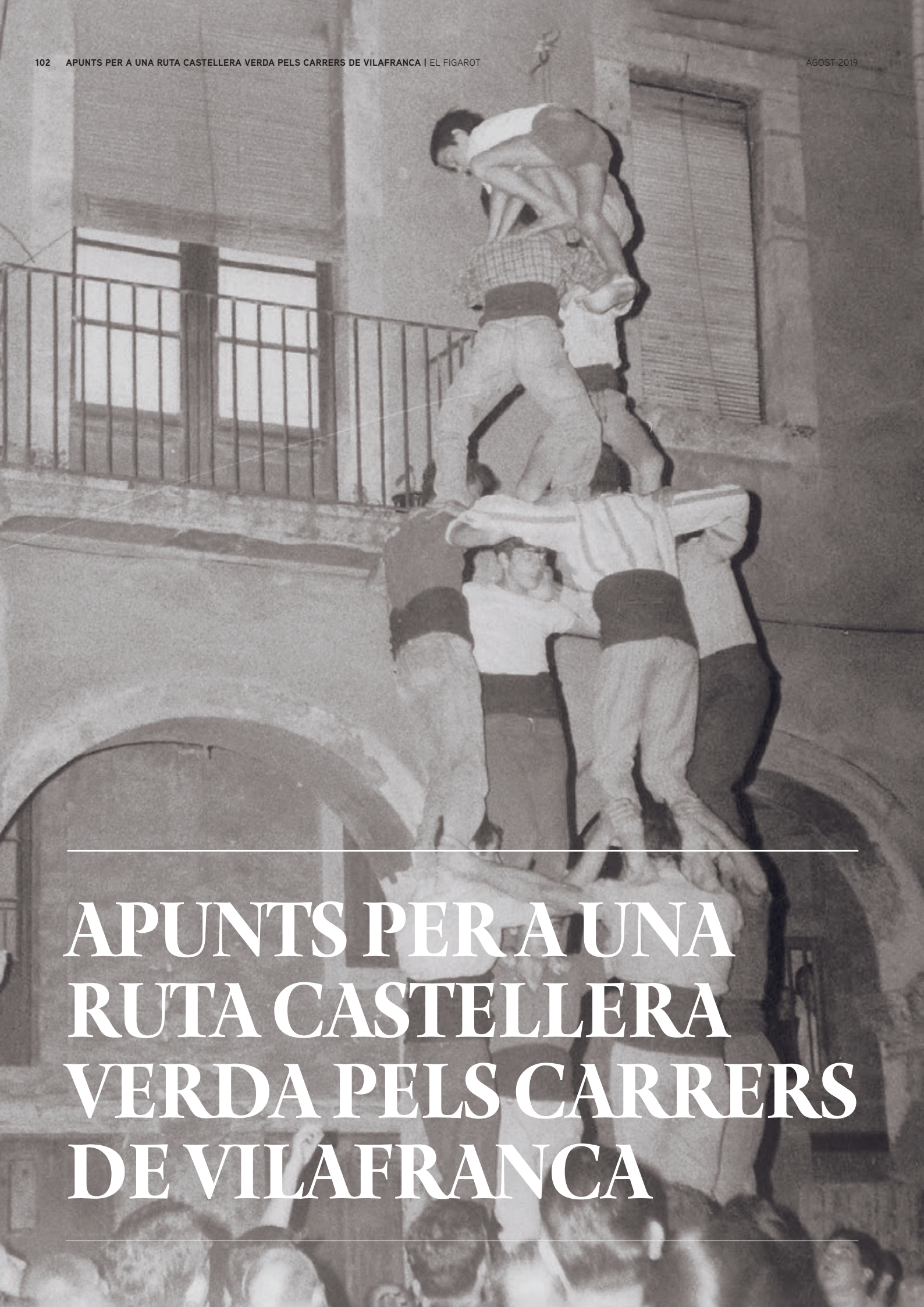
Finalment, els Castellers de Vilafranca també hi vam tenir representació amb el taller "L'escalfament i els castells: com fer un escalfament dinàmic adaptat a la nostra activitat", a càrrec d'Arnau Rafecas. El taller va començar explicant que, des de fa tres temporades, a la colla ens preparem físicament abans d'un assaig o d'una actuació. També es van exposar totes les activitats que es fan dins de l'Àrea de Rendiment i Salut de la colla i es va repassar la feina feta en aquests tres anys.

Es va destacar la importància de portar a terme l'escalfament per buscar una preparació física òptima del casteller o castellera a través de l'activitat física i per assolir un estat òptim de salut i de rendiment per a la pràctica que ens ocupa.

La ponència va constar de dues grans parts: una primera part teòrica, on es va explicar de forma breu la creació de l'Àrea de Rendiment i Salut de la colla, com també el treball que s'hi ha fet aquests tres anys. I una segona part pràctica, en què es van fer alguns dels exercicis que duem a terme abans de començar un assaig.

La part teòrica va servir perquè tant els assistents com el ponent compartissin punts de vista i estratègies que utilitza cada colla per dur a terme la preparació física i/o l'escalfament dels seus integrants. Va quedar palès, doncs, que no som l'única colla que dona importància a la prevenció de lesions en els castells a través de la preparació i l'activitat física. Cal esperar que la nostra experiència ajudi altres colles a implementar una àrea semblant o igual a la nostra, de recent creació, amb l'objectiu de vetllar per la salut dels castellers i castelleres. ●

Es va destacar la importància de portar a terme l'escalfament per buscar una preparació física òptima del casteller o castellera a través de l'activitat física

APUNTS PER A UNA RUTA CASTELLERA VERDA PELS CARRERS DE VILAFRANCA

Proposem un recorregut casteller pels llocs més emblemàtics de la vila relacionats amb la història dels Castellers de Vilafranca

ELOI MIRALLES
CRONISTA, CASTELLER
I RABASSÓ

[@EloiMiralles45](#)

Ara que tenim la seu social -cal Figarot- pràcticament museïtzada, penso que fora bo d'establir o promocionar també, en un futur més o menys immediat i de cara als forasters que ens visitin, una mena de recorregut casteller que pugui ajudar a recordar, a distingir i/o a identificar els llocs més emblemàtics de la vila que hagin tingut o tinguin alguna cosa a veure amb la trajectòria vital i localista dels Castellers de Vilafranca, una mena de "ruta verda" que crec que podria esdevenir un bon exercici de remembrança històrica i, alhora, una bona font d'informació per als castellers més joves i per als no iniciats en la història o la pràctica casteller. Ve-t'ho aquí.

TORNANT ALS ORÍGENS

Prenent cal Figarot com a punt de partida, la ruta enfilaria cap a la Rambla de Sant Francesc, no sense contemplar abans el pilanet de color verd que pampalluga, una mica més amunt, a la creu de la farmàcia que hi ha al començament del carrer de Sant Pere, i, tot seguit, deambulant per les dues Rambles, ens hauria de portar fins a l'espai del davant del Centre Artístic del Penedès -popularment L'Agrícol-, un lloc on la colla va començar els assaigs, el setembre del 1948 (fins i tot, se n'havia fet algun al teatre que havia tingut l'entitat), abans del debut del dia 14 d'aquell mes, a Sant Cugat Sessarrigues. Recordarem també que molt a prop, al costat del Casal, hi havia hagut el bar Trèbol, on es reuniren inicialment molts dels nounats castellers, sense oblidar, tot passant enfront del monument a Milà i Fontanals, que en aquest indret la colla va fer la primera actuació vilafranquina amb camises verdes, per les Fires de Maig del 1957.

El següent punt de visita ens duria a un pasatge poc conegut, l'únic que hi ha al carrer de la Palma i que comença al costat de la casa que fou del prohom i excalcalde de la vila, Pacià Amiguet. Durant força temps, la colla

-tant a l'època de les camises rosades com al començament de les verdes- feia els assaigs al fons d'aquest corraló, just pel darrere de l'edifici que aixopluga la Societat Coral El Penedès, coneguda per tothom com El Coro. No cal dir com ens plauria poder veure algun dia aquest vial plenament condicionat i digne d'ésser visitat. I tal volta, potser, amb una placa que el recordés com a "passatge del Castellers"?

Precisament al davant del bar que porta el nom d'aquella atàvica institució musical vilafranquina, a la plaça de Sant Joan, fariem la següent parada (que ben bé podria ser de "parada i fonda" o de vermut, depenent de l'hora), tot recordant l'estreta vinculació dels castellers amb aquest paratge, ja que, a més de tenir el cafè com a punt de trobada, també havíem ocupat un parell d'habitacions, cedides gentilmente pels dirigents del Coro, on poder guardar les llavors escasses pertinences del grup i fer les reunions castelleres preceptives, tant de la Junta de la colla com del Patronat que vetllava pel seu bon funcionament. Encara dins la mateixa plaça, no hauríem de deixar de banda la referència a l'església de Sant Joan, on tantes vegades havíem assajat -als anys 70 i a primers dels 80, sobretot- quan la climatologia desaconsellava fer-ho a l'aire lliure.

ART I CASTELLS

Continuant el recorregut, ens aturariem a la casa número 13 del carrer de la Font, on, des de la Festa Major del 2011, unes rajoles de ceràmica -de l'acreditada artista Josefina Via, de can Fontanals d'Avinyonet- recorden que allí hi va néixer, el 8 de febrer de l'any 1919, Oriol Rossell i Almirall, fundador i primer cap de colla dels Castellers de Vilafranca. I precisament al davant d'aquesta casa (que projectà l'arquitecte vilafranquí Santiago Güell i Grau), al vestíbul d'un bloc de pisos que feu construir el mateix *Masclé de Sant Marçal* on hi havia hagut el seu casal familiar a la vila, una fotografia del primer pilar de 8 amb folre i manilles carregat per la colla, el 1995, presideix l'accés a les dues escales de l'edifici. Tot seguit, aniríem a parar a l'antic

A l'esquerra, 4 de 6 net durant un assaig dut a terme a la Plaça Sant Joan, davant del bar del Coro, l'any 1968. Foto: Josep M. Petrus

A baix, la façana de l'Agrícol; al seu davant la colla va començar els assaigs al setembre del 1948. Torre de 6 a la Rambla de Sant Francesc, davant el monument a Milà i Fontanals l'any 1957. Primera actuació amb camises verdes a Vilafranca. Foto: Josep Galofré i Tomàs

A la plaça de la Vila, a la primera columna de les voltes que enfilen la part de dalt del carrer de la Cort, s'hi troba la placa que recorda que aquesta és coneguda com "la plaça més castellera".

Al Cap de Creus, situat a la cruïlla entre el carrer de la Cort, el carrer de la Parellada, la plaça de la Constitució i el carrer dels Ferrers, la colla ha fet castells importants. Així ho recorden les rajoles que hi ha a la paret de la farmàcia.

Un dels racons més emblemàtics de la Vilafranca castellera és el monument als Castellers de la plaça de Jaume I. A la foto el veiem darrere d'un 4 de 7 plantat l'any 1973. **Foto: Josep M. Petrus**

A la façana de l'Ajuntament, hi podem trobar dues plaques commemoratives: la primera de l'any 1990, que rememora la gesta dels Castellers de Vilafranca quan vam descarregar per primera vegada al segle XX dos castells de nou a la mateixa actuació.

A la segona placa de l'Ajuntament, s'hi recorden extraordinàries actuacions que va fer la colla el 1995. Aquest any hi vam descarregar la torre de 9 emmanillada, per Sant Fèlix, i hi vam carregar el pilar de 8, per Sant Ramon i el 4 de 9 amb folre i agulla, per Tots Sants.

Actualment les grans gestes castelleres que s'han fet a la plaça de la Vila, es recorden en diferents plaques de metall que hi ha a terra davant l'Ajuntament, entre elles destaca la que recorda el primer castell de 10 de la història.

Cap de Creus, a la confluència dels carrers de la Cort i la Parellada, per donar una llambregada a les artístiques majòliques -també de can Fontanals- que decoren la paret de la farmàcia que hi fa cantonada i que recorden algunes de les gestes dels verds, encara ben recents, en aquest indret de la Vilafranca medieval. I encara podríem fitar més enllà un altre conjunt de rajoles, més modest, al carrer del Vall del Castell, que recorda el 3 de 9 folrat que hi vam descarregar el 2 d'agost del 2008, en el marc de la popular revetlla castellera nocturna *Màrtirs Street*.

Poc després, sense deixar el que alguns anomenen el "barri gòtic" vilafranquí, ens aturarem al peu del monument als Castellers, que fou instal·lat a la plaça de Jaume I i inaugurat per la Festa Major del 1963, obra del reconegut escultor de Banyeres del Penedès, Josep Cañas. Aquest colossal pilar de 5, sufragat per subscripció popular, esdevingué el primer monument erigit al món que representa un castell. I a continuació, només caminant uns pocs metres, recordaríem que a l'antic palau reial, on morí el rei català Pere II el Gran, hi havia hagut, al primer terç del segle XX, la taverna de cal Noi Noi (o bar Grop Nou), al pati de la qual s'havien exercitat uns castellers aficionats, els anys 1928-29, per mirar de tirar endavant una colla que no va acabar de reeixir. Tot seguit, entràrem dins la basílica de Santa Maria per poder contemplar un dels artístics vitralls laterals de la part dreta de la nau, per damunt de l'actual capella dedicada a Sant Jocund, compatró de Vilafranca, en el qual és representat un fragment de la part alta d'un castell, amb les camises de color verd; és probable que hagués estat instal·lat cap a finals dels anys 60 i que fos el vitraller Pau Macià l'artesà que li donà forma i vida.

LA PLAÇA MÉS CASTELLERA

Sense més dilació, fariem cap a la plaça de la Vila, escenari de tantes i tantes proeses castelleres, sempre procurant les millors colles del moment, i on les camises verdes han assolit gairebé la totalitat dels seus màxims objectius castellers. No és debades la consideració que li ha tingut tot temps l'afició i que l'ha fet mereixedora del títol de "la plaça més castellera", tal com recorda un altre aplec de rajoles -amb disseny de Josep Sogas- que es pot veure a la primera columna de la part alta del carrer de la Cort, tocant a la plaça, i que hi fou col·locat a començament dels anys 80.

Ens aturàrem al peu del monument als Castellers, que fou instal·lat a la plaça de Jaume I i inaugurat per la Festa Major del 1963, obra del reconegut escultor de Banyeres del Penedès, Josep Cañas

A Cal Figarot tornàrem, ara per visitar a consciència el nostre ben arranjat estatge social, que a tots ens ha d'omplir de satisfacció i que avui dia ja és tot un referent per a la vila i el món casteller en general

Unes altres rajoles, de la ja esmentada Fina Via, decoren la part baixa de la façana de la Casa de la Vila; un primer conjunt esmenta l'actuació del dia de Tots Sants del 1990 -la primera vegada al segle XX que una colla aconseguia descarregar dos castells de nou, el tres i el quatre, en una mateixa diada- i l'altre fa referència a les nostres dues exhibicions més meritòries de l'any 1995, a les diades de Sant Fèlix i Tots Sants. I encara situats en aquest punt, fora recomanable de girar una breu visita a la planta noble del palau municipal per gaudir, en una saleta annexa a l'alcaldia, de les pintures murals del pintor Carles Quer, una de les quals invoca el conegut poema "L'Enxaneta", d'Àngel Guimerà.

I ja que hem parlat de gestes, ningú no ens podria privar de procurar imbuir-nos plenament i simbòlica de l'esperit casteller, tot "trepitjant" delicadament les set plaques metàl·liques, de foneria, que es poden contemplar a peu pla davant del nostre Ajuntament i que també recorden algunes de les proeses més sonades de les camises verdes, aconseguides ja dins del segle present, cadascuna d'elles amb el seu text corresponent i evocador i que componen una sèrie que no hauríem de considerar pas estroncada, atès que deixa marge encara per a una continuïtat que tots desitgem. Per cert que una placa de les mateixes característiques la podem veure a la vorera de cal Figarot, és a dir, al carrer del General Prim, tot recordant una altra actuació extraordinària que fèrem a les portes de la nostra seu, la del 20 d'agost del 2005.

PUNT I FINAL

De Cal Figarot hauríem partit i a Cal Figarot tornàrem, ara per visitar a consciència el nostre ben arranjat estatge social, que a tots ens ha d'omplir de satisfacció i que avui dia ja és tot un referent per a la vila i el món casteller en general. Un edifici eclèctic, del segle XIX -projectat pel catedràtic/arquitecte barceloní August Font i Carreras-, del qual s'ha conservat el més valuós i imprescindible i que s'ha modernitzat d'una manera adient -no cal dir que és del tot recomanable la visita a les sales més nobles, a l'espai d'audiovisual, al pati/jardí, a l'espaiosa nau multifuncional i, evidentment, al restaurant- perquè sigui l'admiració de tots aquells que vulguin visitar-nos... no sense haver-se endinsat abans, però, si pot ser, en aquesta ruta que amb la millor de les intencions us hem proposat. "Au vengam!". ●

La cultura i les arts es mereixen el nostre màxim interès

Potenciar la cultura i les arts és potenciar la creativitat, la convivència, el progrés i tot allò que enriqueix una societat moderna i avançada.

A Banc Sabadell, la cultura i les arts ens mereixen el màxim interès.

SUPERVERD

LES CRÒNIQUES DE LA CANALLA

COLÒNIES A LA NEU

ÀNGEL GRAU

 @Grauangel1

Tot just després de Tots Sants i un cop acabada la temporada, la canalla de la colla va poder gaudir d'un cap de setmana de colònies al refugi Bages, al peu de les pistes d'esquí del Port del Comte. L'aventura va començar divendres a la tarda quan els pares i mares dels nens, amb una profunda tristesa per haver de passar un parell de dies sense ells, ens van acomiadar cap a les 6 de la tarda. Ja us podeu imaginar els plors dels pares i dels nens!

El viatge va ser força entretingut però vam arribar a la nostra destinació, vam organitzar les habitacions i vam conèixer els monitors que durant el cap de setmana ens prepararien les activitats. Després, a sopar, joc de nit i cap

a les habitacions... dormir?, xerrar?, cridar?

L'endemà al matí, a causa de la neu que havia caigut els últims dies, ens vam veure obligats a canviar l'activitat que teníem programada (escalada i ràpel) i vam anar a l'espai d'aventura on els més petits de la colla van gaudir de diferents punts de mico adaptats a la seva edat i necessitats. Us podem assegurar que s'ho van passar d'allò més bé!

Després de dinar, vam passar la tarda fent l'animal i baixant amb trineu per les pistes que teníem just davant del refugi. Alguns encara han d'aprendre a conduir però, tot i alguna tombarella i algun ensurt amb la cinta transportadora que ens portava cap a

dalt de la pista, vam tornar tots sans i estalvis. Un cop sopats, va arribar el gran moment de les colònies: la discoteca, on les més grans de l'equip ens van demostrar que això de moure el cos i anar de marxa els encanta.

Un joc d'orientació, una guerra de neu i uns pilars ens van servir per acomiadar-nos del refugi, tancar el cap de setmana i tornar a casa a descansar i recuperar hores de son.

I és que, malgrat el cansament de les colònies i de tot l'any, com a equip de canalla només podem estar agraïts de la feina que han fet, fan i faran. És allò de tenir la millor canalla del món! ●

CAVA

Oriol Rossell

O.R.

www.oriolrossell.com cavaoriolrossell

JA TÉ A PUNT EL SEU CELLER? VISITI LA NOSTRA BOTIGA ...

Desde 1975 al servei de la viticultura en:

- Instal·lacions i accessoris per al celler
- Recepció de verema
- Despalilladores - Estrujadores
- Bombes helicoidals
- Bombes peristàltiques
- Bombes de rodet flexible
- Bombes centrífugues
- Cintes transportadores
- Dipòsits en acer inoxidable
- Caldereria en acer inoxidable
- Premses neumàtiques
- Premses verticals
- Reparació de tot tipus de maquinària

DISTRIBUIDOR AUTORIZAT DE PREMSES

WILLMES

MAGUSA
maquinaria vinícola

Pob. Ind. Domenys II. C/ Enologia 3-4.
08720 Vilafraça del Penedès. (Barcelona).
Tel: (+34) 93 892 26 98
Fax: (+34) 93 892 29 12

www.magusa.es

VINGUI A VEURE'NS I RECULLI EL NOSTRE CATÀLEG

UN POEMA DE LA LAIA SONET PREMIAT ALS JOCS FLORALS ESCOLARS

La Laia Sonet i Argemí és una castellera que enguany ha entrat a formar part de la colla i ja ha pujat a quarts d'uns quants castells de set. I, a banda de les seves aptituds castelleres, ha demostrat que domina alguna altra faceta de la castellística com és la de rimar un bon poema casteller. Això l'ha portat a

ser guardonada en la fase comarcal dels Jocs Florals Escolars de Catalunya i a ser finalista de la fase territorial del mateix certamen. Ens plau de donar a conèixer el poema premiat a les pàgines de EL FIGAROT i així tothom qui vulgui en podrà gaudir, i felicitar-la com bé es mereix. Ve-te'l aquí:

TOT ESFORÇ TÉ RECOMPENSA

LAIA SONET

"Baix, cordó, primeres mans,
segones mans, diagonals",
el cap de colla crida alt
que ja pugin els genials.

Es tracta dels més petits,
però també dels més valents,
perquè amb els escuts als pits
coronen tots els castells.

"Ràpid! Colloca'm la faixa!"
crida estressat l'enxaneta,
una mica el 'dos' es queixa
però és clar, ha de fer l'aleta.

"Segons amunt! Terços amunt!"
el cap de colla continua
"concentrats en un fix punt"
i les mides assegura.

"Protectors ben col·locats?"
pregunta el cap de canalla.
"I cascos assegurats?"
Tot molt bé, doncs cap baralla.

Ja tot el tronc col·locat,
només falta el pom de dalt.
"Colzes amunt!" ha recordat
el cap de colla concentrat.

Està molt enfurismat
"Ben finets, dosos amunt!"
crida tot emocionat
tot fixat en un sol punt.

Està observant l'enxaneta
com contempla el castell
reptant-se per fer l'aleta
amb la polsera al turmell.

Per a ell és essencial
la polsera de la sort
no té mandra ni badalls
a l'hora de pujar a tot.

Tot mirant-se la polsera
se'n recorda de cridar
"Vinga, som-hi, cassoleta!"
i la pinya va a tombar.

Ja tan sols ens queda ell
el que ens enfurismarà,
el rei del nostre castell,
el que ara arrenca a pujar.

Doncs ja estan tots col·locats
menys les tres passes finetes,
els dos peus ja ben posats
i finalment fa l'aleta.

Tot el públic crida fort
i alcen ben amunt els braços,
s'arriba a escapar algun plor
però zero somriures falsos.

"Vinga, va, no afluixem!"
se sent fort el cap de colla
"Que avui el descarreguem!"
diu amb cara tota molla.

Està plorant d'emoció
amb llàgrimes d'alegria,
se li escapa més d'un plor
per fi ha sigut el dia.

Ens han donat la lliçó
que Tot esforç té recompensa,
han complert la gran missió
gràcies a una gran empena.

SUPER ENXANETA 2018

NO RENDIR-SE MAI

LAIA COLOMÉ
PENEDESENCA A BARCELONA.
PERIODISTA A @RAC1 I CASTELLERA
DELS @VERDS

🐦 @LaiaColome

No rendir-se mai és el primer que penses després de parlar amb la Laia Lis, la Maria Mahf i l'Aina Regull. De fet, és impossible entendre la història dels últims anys de la canalla dels Castellers de Vilafranca sense parlar d'elles tres. L'Aina i la Maria van ser dosos i cassoleta al primer 3 de 10 amb folre i manilles descarregat. La Maria també va fer l'aleta in extremis del primer 4 de 10 amb folre i manilles carregat, i la Laia pot dir que és dels pocs dosos que han descarregat la torre de 8. Ara deixen de ser canalla, però, ep, no marxen gaire lluny! Seguiran al peu del canó i lluitant com ningú pels èxits dels Castellers de Vilafranca.

La Laia Lis va entrar als verds el 2013. Venia des de Terrassa, però, com diu ella, estava disposada a fer qualsevol cosa per fer grans castells. I la jugada li va sortir força bé. En el seu historial dins la colla hi ha, entre altres, el 3 i el 4 de 10 amb folre i manilles o la torre de 8. En canvi, la història de la Maria Mahf és molt diferent. El seu primer contacte amb els castells va ser un pilar en un taller quan tenia 8 anys, el 2012. Li va agradar tant que, després d'insistir molt a casa, finalment la van portar un dia a assaig. Des de llavors és castellera de la colla i assegura que els castells li agraden tant com el primer dia que els va veure. I l'Aina Regull és la més veterana de les 3. Va entrar als verds amb tan sols 6 anys,

el 2010. Els seus pares ja eren castellers i aquell any tant ella com el seu germà gran van fer el pas. Diu que, encara que era petita, va ser una de les millors decisions que ha pres mai.

LAIA COLOMÉ. De tots aquests anys a la canalla, quin és el millor moment que recordeu?

LAIA LIS. Sobretot, els grans castells que he fet i les persones que m'han ajudat a aconseguir-ho. Mai oblidaré com de bé em van acollir.

MARIA MAHF. N'he tingut molts, perquè cada gran castell és un bon moment! Potser em quedo amb el primer 3 de 10 amb folre i manilles descarregat per Sant Fèlix el 2013, en què jo anava de cassoleta.

AINA REGULL. Ua! Em quedo amb tots els moments que he viscut... però si n'hagués de triar alguns, em quedaria amb els primers 4 de 9, 3 de 10 amb folre i manilles i el 7 de 9 amb folre. I també amb tots els moments a banda dels castells, que han estat brutals i amb gent impressionant.

LC. Quan esteu a punt de pujar a un gran castell, què penseu abans de tirar cap amunt?

LL. Evidentment, tinc nervis, però són nervis bons, amb ganes de descarregar el castell. Penso que la colla s'ha esforçat per portar el castell a plaça i que si l'intentem és perquè el podem fer. I també penso a fer-ho el millor possible.

MM. No penso en gaires coses... sobretot intento concentrar-me molt. Em poso una mica

Penso que és una oportunitat per demostrar de què som capaços els Castellers de Vilafranca i que és un moment per ser feliç.
(Aina Regull)

Has d'estar disposat a donar-ho tot per la colla, no tenir por i, sobretot, tenir moltes ganes d'aprendre'n. (Maria Mahf)

nerviosa abans que sonin les gralles, però no per por de caure, sinó de com anirà el castell. I a mesura que pujo i avança el castell, em tranquil·litzo.

AR. Penso que és una oportunitat per demostrar de què som capaços els Castellers de Vilafranca i que és un moment per ser feliç.

LC. *En un castell molt difícil, què sentiu quan es fa l'aleta i es comença a descarregar?*

LL. Si soc sincera, no penso en res. Es nota el neguit del castell, però el que jo intento és no perdre la calma i estrènyer al màxim.

MM. D'enganxeta i cassoleta, quan sentia l'aleta i els crits de la plaça, només pensava a baixar fineta i molt ràpid. A dosos i, sobretot, a sisens, que és més complicat, només penso a concentrar-me i donar-ho tot per descarregar el castell.

AR. Tot i que estàs concentrat en el castell, intentes viure-ho al màxim. Quan es comença a descarregar ets la persona més feliç del món. És brutal... veure la gent com plora d'alegria i com crida d'emoció. I el millor moment és quan la plaça forma part de la colla i ho celebrem tots junts.

LC. *I quan no van bé les coses i el castell comença a patir?*

LL. Intento no perdre els nervis. Sempre penso que per mi el castell no caurà i m'aguantó allà sigui com sigui. Si un castell que has hagut de treballar molt es descarrega, acabes molt orgullosa de tu mateixa.

MM. Pateixo, però no perquè tingui por de caure, sinó per si fallo jo. Em concentro encara més i, si cau, almenys que no sigui per mi.

AR. No em rendeix mai, lluito fins al final. De vegades penso en la frase "d'aquí no m'arrenca ni Déu".

LC. *Imagina't que és el matí de Sant Fèlix, la diada més important de l'any. Què penseu quan us lleveu o quan arribeu a la plaça?*

LL. És el dia que tota la colla espera, el dia que fem els nostres millors castells, el dia més important per als Castellers de Vilafranca i el dia que s'ha de donar tot per la colla. Els assajos han de tenir la recompensa.

MM. Tant si pujo com si no, em desperto nerviosa, però amb moltes ganes de ser a plaça. És Sant Fèlix i s'ha de donar tot, pujar a tot el que em diguin i animar els més petits si tenen una mica de por.

AR. Em desperto contenta, pensant que serà un dia per viure. Si entres a plaça fent el pilar d'entrada, ets molt feliç de veure-hi tanta gent. I, si entres caminant, amb la resta de la colla, em sento orgullosa de formar-ne part i notes a la pell els nervis i les ganes d'un gran dia.

LC. *Laia, tu has descarregat a dosos un dels castells més difícils, la torre de 8...*

LL. És el millor castell que es pot fer. Ho donava tot, em concentrava al 100% i intentava transmetre la meva tranquil·litat a tothom que hi pujava. Et sents un privilegiada, perquè és molt difícil, amb molt d'assaig al darrere. Després de caure tres cops d'aquest castell, el vaig aconseguir descarregar. Vaig sentir una alegria i satisfacció que no havia sentit en cap altre castell.

LC. *I tu Maria, alguns cops has hagut de pujar en posicions diferents a les teves. Per exemple, el primer 4 de 10 amb folre i manilles vas fer d'enganxeta, quan eres una dos; o bé a l'intent del últim Concurs, que anaves de dosos quan eres setena... Què et passa pel cap en aquell moment?*

MM. Moltes vegades he pujat en un castell en què no havia d'anar! De fet, quan algú té por, no vol pujar o s'ha fet mal, m'enfaixo de seguida pensant "ja pujo jo!". Mai dic que no

quan em diuen que haig de pujar. I si pujo en un castell que no he assajat, encara em fa més il·lusió i en tinc més ganes.

LC. *Aina, vas anar de dosos al primer 3 de 10 amb folre i manilles de la colla. Estaves convençuda que es descarregaria?*

AR. És un dels moments més impressionants que he viscut. Jo era el dos tancat i el meu germà, l'obert. A dalt, ell només em va dir "mira la plaça i gaudeix". Em donava molta confiança. No sabia si el descarregaríem o no, però rebutjar pujar en un 3 de 10 és de rucs. Hi vaig pujar convençudíssima i confiant en la colla.

LC. *Quines qualitats ha de tenir una canalla dels Castellers de Vilafranca?*

LL. T'has de portar bé amb tothom, unir-te amb tota la colla, adonar-te de tot el que fa la colla per tu. I també has de tenir les coses clares. Agrair l'oportunitat de pujar, perquè hi ha moltes persones que desitgen estar fent el que fas. I, si no puges, els altres agraeixen els ànims, la confiança i la tranquil·litat que pots donar abans d'un castell.

MM. Has d'estar disposada a donar-ho tot per la colla, no tenir por i, sobretot, tenir moltes ganes d'aprendre'n. Un dia ja m'ho va dir el Ciscu: "encara que faci 50 anys que vens a la colla, has d'escoltar el que et diuen per fer-ho millor".

AR. Simplement has de ser tu, i lluitadora i valenta, per no rendir-te en els moments difícils.

I preguntades totes tres si s'imaginen la vida sense fer castells, la resposta és clara: un no, i contundent! La Laia, que en fa des de molt petita, creu que la vida seria molt avorrida. La Maria diu que els castells són la seva vida i l'Aina, que de gran podrà explicar als seus fills que va formar part dels Castellers de Vilafranca: la millor colla del món! ●

[Sant Fèlix] És el dia que tota la colla espera, el dia que fem els nostres millors castells, el dia més important per als Castellers de Vilafranca i el dia que s'ha de donar tot per la colla. Els assajos han de tenir la recompensa. (Laia Lis)

SOCA-RELS 2018

Sergi Via i Trotonda

CASTELLERS DE BONA FUSTA

Casteller emblemàtic com el que més, la seva imatge ha anat sempre lligada al pis on comencen els troncs de gairebé totes les màximes construccions de la nostra colla. Va començar amb nosaltres l'any 1997 i, aquell any, ja va fer els seus primers castells de nou. Des de llavors, no ha parat de fer castells grossos i encara li queda corda per estona, ja que el seu compromís és inesgotable. Alguns dels seus germans també han fet castells, però ell és el que ha tingut més continuïtat. Es pot ben dir que és de "bona fusta", ja que el seu ofici el porta a tractar sovint amb aquest tipus de material de construcció, com s'ha pogut comprovar, en tantes ocasions -i, sobretot, en la darrera remodelació- al nostre estatge social, Cal Figarot. ●

Manel Ortiz i Gil

CASTELLER D'ALÇADA

Vet aquí un altre casteller d'altura -ho diem per l'alçada, sobretot- que va ingressar a la colla, juntament amb un grup d'amics de tota la vida, l'any 1991, i des de llavors ha mantingut una constància que no s'ha vist estroncada. El seu pare ja havia portat la camisa verda i el seu germà també és casteller. Per la seva complexió física, s'ha fet pràcticament imprescindible com a primeres mans als folres i les manilles dels nostres castells més grans. Ja fa uns quants anys que se'l pot veure en aquestes posicions; i més que en vindran, segur. ●

Fèlix Miret i Rovira

PILAR DE LA COLLA

Un altre personatge destacat de la nostra colla, en la qual, de la mà del seu pare i amb només tres anys, ja havia fet algun pilanet de 4, per sota. Tanmateix, es pot dir que va començar a formar-ne part assíduament l'any 1982. No és menys cert que, juntament amb molts altres castellers, ha tingut una bona part de culpa del lideratge dels Castellers de Vilafranca durant el darrer quart de segle, perquè... ai!, si no hagués estat per aquell pilar de 6 a l'Arboç...! no sabrem mai què hauria passat. Ja fa deu anys que se'n va anar a "fer les Amèriques" i no cal dir que l'hem trobat i el trobem a faltar, malgrat que encara ens acompanya de tant en tant, com fa uns mesos, recent arribat dels Estats Units. Sabem que viu el món casteller com quan parava els pilars, les torres o els castells màxims de les camises verdes. Cal agrair-li, doncs, tot allò que ha donat per la colla, com han fet també el pare i el germà -castellers de soca-rel des de fa temps- i la mare que, a més va rebre uns dels nostres premis a la "Fidelitat castellera". ●

PREMI A LA FIDELITAT CASTELLERA

Esports Prieto

20 ANYS DE COL·LABORACIÓ

Ja fa una vintena d'anys que l'empresa vilanovina Esports Prieto SL collabora d'una manera fidel i altruïsta amb els Castellers de Vilafranca donant una bicicleta, que és sortejada, primerament en temps d'aquella ja extingida cursa que duia el nom de "corre-verdura" i, més recentment, amb la "pedalada verda" que congrega, any rere any, centenars de vilafraquins i penedesencs a pedalar. Va recollir el premi a tanta fidelitat el senyor Celestino Prieto, antic i conegut ciclista professional que s'havia distingit al costat d'altres corredors de la talla dels Indurain, Delgado o Lejarreta. ●

EN RECORD DE...

Fèlix Josep Cusiné i Via

HEREU D'UNA LLARGA TRADICIÓ CASTELLERA

Hereu d'una nissaga castellera forjada a recer de generacions anteriors (el besavi, l'avi, l'oncle i el pare van estar estretament lligats al món dels castells), el 25 de juliol de l'any passat ens deixava, a l'edat de 76 anys, víctima d'una inexorable i punyent malaltia, aquest polifacètic i extravertit vilafranquí, nascut el 20-I-1942, llargament vinculat al sector de la licoreria penedesenca i també, familiarment, a una coneguda llar d'infants de la vila, a més d'haver estat regidor de l'Ajuntament de Vila-

franca durant dos mandats, a cavall entre els anys 80 i 90 i, anteriorment, administrador de la nostra Festa Major de l'any 1961, així com vocal de la junta de la delegació local d'Òmnium Cultural als anys 70. Des del punt de vista casteller, cal destacar que va ser secretari del Patronat dels Castellers de Vilafranca a finals dels anys 60 i començaments dels 70 i, com a tal, amb camisa verda, va representar la colla, en qualitat de vocal del jurat, en els quatre concursos vilafranquins Anxaneta de Plata i també en el de Tarragona del 1970. ●

Antoni Güell i Barceló

BAIX DEL PRIMER CASTELL DE NOU DE LA COLLA

El 8 de setembre, després de dos anys de patiment enfront d'una malaltia irreversible, moria a Vilafranca, als 63 anys, aquell que havia estat un dels soferts baixos de la colla a la segona meitat dels anys 70 i durant tota la dècada dels 80. Havia ingressat als verds, després de romandre un grapat d'anys als Falcons de la vila, i va parar -a baixos, esclar- un bon nombre de castells de set i de vuit, a més del primer 3 de 9 amb folre carregat, tot i que curiosament, en canvi, no va formar part de l'alineació del primer descarregat,

per bé que sí que va participar després en algun altre castell de nou pisos. Nascut el 25-XII-1954, el més gran de vuit germans (el següí un altre noi i sis noies al darrere), esdevingué l'únic casteller de la nissaga i va fer de paleta a l'empresa familiar de construcció a partir del 1973, fins que va assolir la titulació d'arquitecte tècnic (aparellador) deu anys més tard. També va col·laborar amb el grup teatral CAEP III i va ser dirigent de l'Agrupament Escolta i Guia Pere II i Santa Maria de Foix de casa nostra. ●

Eugeni Díaz Abad

CAP DE FAMÍLIA DE CASTELLERS

Nascut a Solera de Gabaldón, província de Conca, el 26-VII-1938, aquest cuiner de professió -al llarg de 40 anys va treballar en diversos restaurants de Vilafranca i comarca- va formar part durant uns anys als rengles de la nostra colla, per mor que els seus tres fills, l'Eugeni, el Jordi i la Diana eren castellers del nostre nucli de canalla per allà els anys 90, quan era cap de colla el Mènec i el Jaume del Ràpid es cuidava dels més menuts. El Jordi va

pujar en no pas pocs castells de vuit i de nou de l'època i la Diana també havia fet algun castell de vuit pisos. Allunyats darrerament de tota activitat castellera els cinc membres de la família -la Maria, la seva dona, també havia portat camisa verda-, l'Eugeni pare va morir a Vilafranca, el dia 7 de febrer passat, als 80 anys, sense que transcendís la notícia del seu traspàs fins que va sortir publicada a la premsa local. ●

Josep M. Mestres i Bertran

CASTELLER ALS PRIMERS CASTELLS DE VUIT

Només una setmana després, donàvem el darrer comiat a un altre excasteller que havia destacat molt més als Falcons vilafranquins, tot i que amb la camisa verda, cap a finals dels anys 60, entre d'altres castells, havia pujat fins i tot al 4 de 8; ja ho va fer en els dos primers intents, per la Festa Major dels anys 1968 i 69. Segons que sembla, va deixar de venir a la colla arran d'una lesió que patí en la caiguda del carro gros que els verds vam carregar al concurs de Tarragona del 1970. Nascut a Vilafranca, el 15-IV-1953, lluitador nat i molt

compromès amb la política d'esquerres a finals del franquisme i en la transició pre-democràtica, professionalment es va dedicar a diverses activitats en empreses d'automoció. Va morir als 65 anys -després d'una penosa malaltia suportada amb estoïcisme exemplar i un coratge total- el 14 de febrer d'enguany. La cerimònia de les seves exèquies és de les que perviuran en la memòria de tots aquells que tinguérem l'oportunitat d'assistir-hi; tota una festa d'emotius records enmig d'una tristesa sempre colpidora i malauradament inevitable. ●

Xavier De Lamo Ginés

UN CASTELLER DE COR

El 4 d'abril passat ens va deixar el Xavier De Lamo Ginés. Nascut a Vilafranca l'any 1967, molt aficionat a les tradicions i concretament als castells, va entrar a la colla a finals del 1995, però va haver de deixar l'activitat castellera al cap de gairebé dos anys per culpa d'una greu malaltia que li restà capacitats físiques durant uns quants anys. Malauradament no va poder tornar a fer castells però seguia molt de prop l'actualitat de la colla. Persona afable i molt treballador, va desenvolupar la seva activitat professional a l'empresa Elèctrica Güell durant molts anys, cosa que el va fer molt conegut entre la gent del seu ram. Descansi en pau. ●

Manuel Giménez Gutiérrez, *Manolo*

MEMBRE D'UNA GRAN NISSAGA CASTELLERA

El 19 de maig va morir a Vilafranca Manuel Giménez Gutiérrez, que havia estat un dels components dels nostres poms de dalt de per allà els anys 60 i 70 del segle passat i membre d'una reconeguda nissaga castellera, la dels Giménez-Ojeda, com a fill de l'Antolín i nebot del Ramonet i de l'Enric, *Gimenall*, integrants tots tres germans de l'alineació del 3 de 8 que, amb el seu concurs, van descarregar els Nens del Vendrell l'any 1951 i també d'uns quants castells de vuit vilafranquins. El Manolo era

el segon de quatre germans i tots van seguir la petja castellera del pare. El gran, l'Antolín, va morir fa vuit anys; el tercer és el Peret (abans Pedrito), un gran casteller, amb un ampli historial, que encara ve amb camisa verda (i que per molts anys!), i el quart el Ramonet, que ja ha portat camises de tres colors diferents, entre elles la verda. Tots quatre germans havien fet castells de vuit, destacant el Peret que n'ha fet de nou i de deu. Pel que fa al Manel, cal remarcar que va pujar a quintes del nostre primer 3 de 8, l'any 1974. ●

Per a la seva tranquil·litat i la de la seva família,
contracti en vida el seu propi servei funerari.

mivoluntad és un servei d'ÀLTIMA amb el qual podrà deixar totalment planificat, i fins i tot pagat, el seu propi servei funerari.
Amb la més absoluta confiança, tranquil·litat i seguretat.

mivoluntad és un servei dirigit a persones majors de 70 anys.

Per a més informació o aclariments, truqui'ns o consulti el nostre web.

mivoluntad
ÀLTIMA

900 230 238
mivoluntad.es

Joan Soler i Durich, *el Pells*

CASTELLER DEL TRONC ALS INICIS DE LA COLLA

El dia 21, també de maig, va morir a l'hospital residència de Sant Camil, de Sant Pere de Ribes, als 97 anys, el vilafranquí Joan Soler i Durich, conegut popularment com el Pells, que va formar part de la colla en els seus primers anys i va ser un dels terços més valuosos d'aquella època. Va pujar als troncs dels primers castells de set, a la Festa Major vilafranquina del 1949 i en actuacions posteriors. Dels antics castellers era el més veterà dels que resten en vida. Quan vam celebrar el 50è aniversari va ser un dels convidats d'honor al sopar de cloenda de temporada de l'any 1998 i, més tard, el 2013, quan es va presentar el primer volum de la història dels Castellers de Vilafranca, també va rebre un reconeixement molt especial en l'acte que se celebrà a l'auditori municipal de la nostra vila. La seva activitat professional el va portar

a traslladar-se ja fa un munt d'anys a Sitges, on ha viscut pràcticament fins a la seva mort, però sempre va mantenir ben viva en el record l'etapa en la qual va ser un dels membres destacats de la colla; més aviat de la dels rosats hauriem de dir -ja que aquest era el color que distingia llavors la nostra agrupació-, tot i que encara va ser a temps de lluir la camisa verda en algunes de les sortides més primerenques de la represa. Carles Domènech recorda haver parat a segons no menys de tres pilars de 5, amb ell a terços, quan ja vivia a la Blanca Subur, a la segona meitat dels anys 50. També va ser un destacat jugador d'hoquei sobre patins a les files del club Estadium (absorbit després per "Educación y Descanso") i de la Societat Esportiva del Casal de Vilafranca i va practicar, així mateix, el futbol, i fins que va poder, a una edat força avançada, el tennis, la natació i l'esquí. ●

Ricard Viñals i Ricarte, *Manlleva*

HOMÉ D'HOQUEI PATINS I PARE DE CASTELLERS

El dijous 27 de juny, als 79 anys, ens deixava, pràcticament d'una manera sobtada, ja que el procés malaltís final es va desenvolupar en un mes escàs, l'amic Ricard Viñals, persona estretament vinculada al món de l'hoquei vilafranquí, com un dels fundadors del Club Patí Vilafranca i membre també del CPSant Ramon, dels quals esdevingué entrenador, president, delegat o el que fes falta. També va formar part durant molts anys de la Federació Espanyola de Patinatge i, com a delegat d'aquesta, va recórrer mig món. A cavall entre els anys 70 i 80 va tenir un paper rellevant en

els dels Castellers de Vilafranca quan va portar a la colla els seus quatre fills i es va iniciar una relació molt més fluida i profitosa entre els pares de la canalla i els nostres capdavanters, amb la qual cosa començà una etapa de transició que, en pocs anys, ens menaria a situar-nos entre els millors i encetar una tongada de castells de nou que no s'ha vist ininterrompuda mai més. Vilafranquí fins al moll de l'os, el seu tracte era afable i cordial, com ho demostra la munió de gent que es va aplegar a Santa Maria en el seu comiat, en el qual no hi mancà el *Toc de castell* que sonà des de l'orgue basilical. ●

Víctor Giménez Mayoral, *Beicon*

CASTELLER I FALCONER

A punt d'entrar a màquines l'edició d'aquesta revista, ens arriba la trista nova de la mort sobtada, el 16 d'agost passat, amb 59 anys d'edat, d'en Víctor Manuel Giménez, més conegut popularment amb el sobrenom de *Beicon*. Havia anat la vigília a l'actuació de la Bisbal del Penedès, encara amb camisa verda, i res no feia preveure aquest fatal desenllaç en qüestió d'unes poques hores. Nascut a Vilafranca, casat i pare de dos fills, feia tasques d'administratiu. De més jove, havia estat molt vinculat als Falcons vilafranquins durant una vintena d'anys i ara ja en feia gairebé vint que venia amb els verds. A la

cerimònia fúnebre que tingué lloc al tanatori de Vilafranca, l'homenatjàrem amb un pilar de 4, acompanyat d'un altre, per sota, a càrrec dels Falcons.

I precisament el mateix dia que ens deixava en Víctor, també ho feia un antic casteller que havia format als rengles de la colla cap a finals del segle passat, en **Francisco Martín García**. Nascut a Lumbrals (Salamanca), tenia 63 anys i va morir víctima d'una d'aquelles dolences que acostumen a portar a un trist final inevitable.

Reposin en pau tots ells. ●

Els ratpenats han
evolucionat molt més
que l'espècie humana

XAVIER BAYER

L'ALTRA CARA DELS CASTELLS

**JOAN REYES
I LLUÍS GIMÉNEZ**
MÚSICS I CASTELLERS

 @jreyesaybar
 @Lluís_Gimenez

Nascut a Vilafranca el 1962 i mestre de professió, ja fa anys que va deixar les aules per convertir-se en el Jacques Cousteau penedenc. De jove, va heretar el timbal del seu oncle, Pere Bayer, i el 1976 va començar a acompanyar els Castellers de Vilafranca.

JOAN REYES. Sempre has tingut afició per les coses de la natura.

XAVIER BAYER. Ja de petit m'ha agradat sortir a la muntanya, anar a buscar bolets o cargols, a passejar, a esmorzar a una font. El meu pare em va transmetre l'estima per la natura i per la no-violència. A partir d'aquí, sempre m'han agradat els animals salvatges, i he estudiat la fauna de Catalunya.

JR. Però tens especial debilitat pels ocells.

XB. Els ocells és el que més veus quan surts a la muntanya. D'elefants i balenes, no en veus gaires; només per la tele! Aquí per cada guineu que et trobes, veus cinquanta ocells. Després et vas especialitzant en mamífers, amfibis, rèptils, peixos, invertebrats..., i també la flora.

JR. Ja de ben petit observaves la natura d'una forma sistematitzada amb guies, llibres, i fins i tot vas muntar una mena d'associació d'ornitologia del Penedès. Té molt de mèrit!

XB. Amb tres amics més, vam fer una colleta. Era el 1975, jo tenia 13 anys. Fèiem excursions el cap de setmana a la muntanya, de juerga. Ens anomenàvem l'EIOC: Estudi i Investigació d'Ocells Catalans [riu].

JR. Parlant de no-violència, vas ser dels primers objectors de consciència.

XB. Jo anava per objector de consciència quan els fotien a la presó. Vaig agafar un llibre del meu avi sobre Gandhi (en català, d'abans de la guerra) i em va agradar molt. A partir d'aquí vaig llegir Xirinachs, Rabindranath Tagore, Martin Luther King... Al meu avi el

van ficar a la presó i fins que no el van tenir mig mort no el van deixar sortir. Llavors va morir. Era un pacifista, el van empresonar per "activista cultural catalanista", i el van condemnar a pena de mort tres vegades.

Jo tenia clar que no faria la mili. Vaig demanar pròrrogues d'estudi, però si havia d'anar a la presó, hi anava, cap problema. Era militant del MOC (Moviment d'Objecció de Consciència) i muntàvem xerrades. Al final vaig ser excedent de cupo i no la vaig fer.

JR. Una faceta teva prou peculiar i desconeguda és la recerca dels ratpenats.

XB. Darrere els ocells, ens vam proposar fer un llibre de fauna del Penedès i el dels ratpenats era un món completament desconegut. Buscant per coves vaig trobar un ratpenat que duia una anella de la Universitat de Barcelona, i vaig entrar en contacte amb el científic que estudiava aquest tema, i a partir d'aquí vaig acabar treballant per a ell a la Universitat durant cinc anys.

Els ratpenats fa 65 milions d'anys que són a la terra i, en comparació, l'espècie humana fa quatre dies que hi som. Ells han evolucionat moltíssim més que nosaltres: són capaços de volar i de fer-ho de nit, sense veure res; han desenvolupat uns radars que nosaltres els hem copiat, i, a més, tenen una virtut brutal: han sabut crear defenses contra virus que per a nosaltres són mortals. La ràbia, l'èbola, la SARS... A la Universitat estudiàvem com s'ho fan els ratpenats per superar aquests virus i poder-ho aplicar a la medicina. Per això treballàvem amb l'Institut Pasteur, amb l'OMS i amb diferents centres de recerca europeus. Vam estar fent feina sobretot al nord d'Àfrica (Algèria, Egipte...) on el virus de la ràbia mata alguns centenars de persones cada any. Jo no soc biòleg, però feia la feina de camp. Als que estan al laboratori, ves què els expliques dels ratpenats! Per això hi anava jo.

També vaig anar a Colòmbia perquè un espeleòleg havia vist ratpenats que nedaven per l'aigua. Vam estar dies caminant per dins un riu subterrani, mullats fins dalt,

i efectivament els vam veure. Ell hi havia entrat anys abans però el feien anar protegit per tota mena de policia per si sortien els de les FARC de dins la cova. I esclar, allà dins, tots amb metralleres, que podies ensopegar fàcilment..., allò era un perill. De manera que, quan hi vam anar ell i jo, no vam dir res a ningú [riu]. Hi vam anar d'incògnit total!

JR. Aquesta afició a la natura t'ha portat a fer programes de televisió.

XB. Uns càmeres em van demanar de fer reportatges de natura. Vam començar a fer documentals i vam acabar produint més de 100 programes, centrats en la fauna de parcs naturals, de la Vall d'Aran a Mallorca. S'han emès per TV3 i per televisions locals. ●

Els ocells és el que més veus quan surts a la muntanya. D'elefants i balenes, no en veus gaires; només per la tele! Aquí per cada guineu que et trobes, veus cinquanta ocells.

TENIM EL DO

DE SUMAR DES DE LA BASE
PER ARRIBAR FORTS MOLT AMUNT

WWW.DOPENEDÉS.CAT

Amb la col·laboració de:

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació

 Unió Europea
Fons europeu agrícola
de desenvolupament rural
Europa inverteix en les zones rurals

 WINEinMODERATION.eu
Art de Vivre

El vi només es gaudeix amb moderació.